

1. ผลการเรียนรู้

มีศรัทธาและ ความหวัง ในความดีตามหลักศาสนาและนำไปปฏิบัติในชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 นักเรียนบอกหลักธรรมตามหลักศาสนา

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 นักเรียนสามารถเลือกปฏิบัติตนตามหลักศาสนาด้วยความเชื่อมั่นว่าจะต้องเกิดผลดี

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามหลักศาสนาด้วยความเชื่อมั่นว่าจะต้องเกิดผลดี

3. สารการเรียนรู้

3.1 ความหมายของความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา

3.2 การปฏิบัติตนด้วยความเชื่อ ความศรัทธา ตามหลักธรรมทางศาสนา

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูเล่าเรื่อง “ความศรัทธา” ให้นักเรียนฟังดังนี้ “ชายคนหนึ่งถูกเพื่อนๆ แชวว่า “ไปวัดฟังธรรมฟังเทศน์บ่อย ๆ ไม่เห็นมีประโยชน์ เสียเวลาไปเที่ยวดีกว่า ” ชายคนนั้นตอบเพื่อนๆ ด้วยรอยยิ้มว่า “จริงของคุณ ผมไปวัดเป็นเวลา 30 ปี ฟังเทศน์ฟังธรรมมากมายถึงแม้จะ จำบทเทศน์ไม่ได้ แต่ผมรู้อยู่อย่างเดียว คือผมมีชีวิตดีขึ้น ครอบครัวผมมีความสุขและสันติมาก”

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - จากเรื่อง ชายคนนี้ เป็นคนอย่างไร
 - เขาปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาอย่างไรบ้าง
- ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน และซักถามนักเรียน มีความรู้สึกอย่างไรกับการปฏิบัติศาสนกิจ และนักเรียนคิดว่านักเรียนได้รับประโยชน์อะไรจากการปฏิบัติศาสนกิจนั้น

ขั้นสรุป

- ครูสรุปถึงศาสนกิจที่นักเรียนควรปฏิบัติในชีวิตประจำวันตามศาสนาที่ตนนับถือ ตัวอย่างเช่น สวดภาวนา 3 เวลาต่อวัน ทำบุญตักบาตร ไปโบสถ์วันอาทิตย์ ฟังเทศน์วันพระ เวียนเทียนวันเข้าพรรษา ทำละหมาดตามเวลาที่กำหนด ฯลฯ
- นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากการไปปฏิบัติศาสนกิจ เวลาที่นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจนักเรียนจะรู้สึกมีความสุขใจ
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่ง สำรวจถึงข้อบกพร่องในการปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาที่ตนนับถือ พร้อมทั้งมีข้อตั้งใจนำไปปฏิบัติในชีวิตของตนเอง

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูซักถามเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเรียน เรื่อง ความศรัทธาในศาสนาที่นักเรียนนับถือ
- ให้นักเรียนแบ่งปันประสบการณ์ในการปฏิบัติศาสนกิจของตนเองแก่เพื่อนในชั้นเรียน
- ครูแบ่งปันประสบการณ์ของตัวครูที่มีความศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ตัวอย่าง เช่น ความศรัทธาต่อนักบุญองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน จึงตั้งใจทำงานของโรงเรียนอย่างดี หรือคุณพ่อบอสโก มีความศรัทธาต่อพระเจ้า ท่านเสียสละทำงานเพื่อเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสในสังคม ท่านพุทธทาส ท่านมีความศรัทธาในพุทธศาสนา ท่านตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรม เพื่อให้คนพุทธได้มีสถานที่ปฏิบัติธรรม ฯลฯ)

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายของความเชื่อ ศรัทธา คือ การที่บุคคลมีความมั่นใจและวางใจในสิ่งที่ตนคิดว่าถูกต้อง โดยใช้สติปัญญา ความรู้ และประสบการณ์มาพิจารณาก่อนที่จะทำตามความเชื่อนั้น เมื่อมีความเชื่อที่ถูกต้องก็จะทำให้บุคคลนั้นประกอบกิจการได้อย่างดี เต็มความสามารถจนประสบความสำเร็จ
- แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-6 คน ช่วยกันระดมความคิด เกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือว่ามีอะไรบ้าง เขียนลงในแผ่นชาร์ต
- ให้นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนช่วยกันเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนสรุปร่วมกันว่าหลักธรรมทางศาสนาที่สำคัญๆ เช่น ศาสนาพุทธ ทำดีได้ดี ศาสนาคริสต์ รักพระเจ้าด้วยสิ้นสุดจิตใจและรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง ศาสนาอิสลาม หลักศรัทธา 6 ปฏิบัติ 5 ฯลฯ
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่ง และทำแผ่นป้ายข้อคิดและตกแต่งให้สวยงาม นำไปติดภายในบริเวณโรงเรียน กลุ่มละ 1 แผ่น

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- นักเรียนดูภาพการปฏิบัติศาสนกิจของศาสนาต่างๆ เช่น คนที่ไปร่วมมิสซา/ ภาพคนไปทำบุญตักบาตร/ ภาพคนทำละหมาด หรือ คนช่วยเหลือผู้ยากไร้ สนทนาซักถามนักเรียนว่าภาพนี้เป็นการปฏิบัติศาสนกิจของศาสนาใดและบุคคลเหล่านั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร

ขั้นสอน

- แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ช่วยกันคิดสถานการณ์สมมุติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้วยความศรัทธาตามหลักธรรมทางศาสนาและให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานโดยแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าความศรัทธาจะเกิดขึ้นได้ต้องเกิดจากสิ่งใดบ้าง
- นักเรียนได้ตรงรอยยิ้มๆ สักครูหนึ่ง และหาข้อตั้งใจในการปฏิบัติร่วมกันในเรื่อง ความศรัทธา เช่น การทำบุญ การสวดมนต์ไหว้พระก่อน การสวดต่อหน้ารูปนักบุญองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน ฯลฯ

5. สื่ออุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 เรื่องเล่า “ความศรัทธา”

5.2 ภาพการปฏิบัติศาสนกิจของศาสนาต่าง ๆ

6. การวัดผลประเมินผล

6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

6.2 การนำเสนอผลงานการแสดงบทบาทสมมุติ

ภาพการปฏิบัติศาสนกิจ

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระ 1.2 การแสวงหาความจริงจากทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิต
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แสวงหาความจริงด้วยปัญญา

จำนวน 3 คาบ

1. ผลการเรียนรู้

เห็นคุณค่า รัก แสวงหาความจริง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 เล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ที่ให้อัศจรรย์ใจ

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 เห็นคุณค่าของความจริง

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 แสวงหาความจริงที่เกิดขึ้นได้ด้วยปัญญาของตน

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สถานการณ์จริงในสังคม ที่ให้อัศจรรย์ใจ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2

ขั้นนำ

- นักเรียนร่วมเล่นเกม “ความจริง” วิธีการเล่น : ครูเป็นผู้พูดสิ่งที่เป็นความจริง และไม่จริง โดยให้นักเรียนปรบมือ 2 ครั้ง ถ้าสิ่งนั้นเป็นจริง และไม่ต้องปรบมือ ถ้าสิ่งนั้นไม่เป็นจริง เช่น ไก่มีขน, คนมีขา, หมามีหาง, หนูมีปีก... จากนั้นให้นักเรียนเป็นผู้นำในการเล่นกิจกรรม
- สรุปกิจกรรม ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีสติ ในการฟังและปฏิบัติตามกติกาที่กำหนดให้ และเลือกในสิ่งที่เป็นความจริง

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนดูภาพภัยธรรมชาติ เช่น เหตุการณ์น้ำท่วม สึนามิ ฯลฯ ที่เกิดขึ้นในสังคม ให้นักเรียนดูครูตั้งประเด็นคำถาม เพื่อให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น ดังนี้
 - สาเหตุเกิดจากอะไร?
 - มีผลกระทบอย่างไร?
 - มีแนวทางในการยอมรับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างไร?

ขั้นสรุป

- นักเรียนไตร่ตรอง ถึงเหตุการณ์ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น และยอมรับความเป็นจริงนั้นให้ได้
- ให้นักเรียนหาข่าวที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เป็นการบ้าน มาคนละ 1 ข่าว ตัดลงกระดาษใบงาน เพื่อนำเสนอในคาบต่อไป

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ทบทวน และติดตามข่าวที่นักเรียนหามา
- แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4 คน พร้อมนำไปงานเรื่องข่าว มาแบ่งปันให้สมาชิกในกลุ่ม

ขั้นสอน

- สมาชิกในกลุ่ม คัดเลือกหัวข้อข่าวที่กลุ่มสนใจ เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- เมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอเสร็จแล้ว ร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อสถานการณ์เหล่านี้เกิดขึ้น นักเรียนจะช่วยเหลือสังคมได้อย่างไร
- นำผลงานไปติดบอร์ดหลังห้องเรียนและตกแต่งให้สวยงาม

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปจากเรื่องที่ออกมานำเสนอ โดยใช้ภาพการช่วยเหลือกัน ทำให้เห็นว่า ในความยากลำบาก ยังมีสิ่งที่ดีงามเกิดขึ้น ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีอยู่จริงในสังคม
- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่ง ถึงเหตุการณ์เหล่านี้ซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียนต้องเรียนรู้ และสอนให้เราเข้าใจความจริงของสังคมได้ ใช้เหตุการณ์เหล่านี้เป็นเครื่องเตือนสติ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิตของเรา

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

5.1 ข่าว

5.2 ภาพเหตุการณ์ภัยธรรมชาติ

6. วัดและประเมินผล

6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอผลงาน

6.2 ประเมินจากผลงาน

<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">ติดภาพข่าว</div> <p>ชื่อข่าว.....</p> <p>แหล่งที่มา</p> <p>ข้อคิดที่ได้จากข่าว</p>
--

ภาพภัยธรรมชาติ

1. ผลการเรียนรู้

ดำเนินชีวิต โดยมีการไตร่ตรองและภาวนาเสมอ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 ฝึกปฏิบัติสมาธิ

2.1.2 การไตร่ตรองเหตุการณ์ในชีวิตและสังคม

2.1.3 การภาวนาในรูปแบบต่าง ๆ

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 ปฏิบัติการภาวนาได้

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 ตระหนักและเห็นคุณค่าของการภาวนา

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ฝึกปฏิบัติสมาธิ

3.2 ไตร่ตรองเหตุการณ์ในชีวิตและสังคม

3.3 การภาวนารูปแบบต่างๆ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 10 - 15 คน
- แบ่งลูกปิงปองให้กลุ่มละ 10-15 ลูก และแจกตะเกียบให้ครบจำนวนคน
- ให้แต่ละกลุ่มยืนรอบโต๊ะกลุ่มละ 1 ตัวมีกล่องใส่ลูกปิงปองอยู่ตรงกลาง
- ให้แต่ละกลุ่มพยายามใช้ตะเกียบคีบลูกปิงปองใส่กล่องเปล่าให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- กติกา ไม่ให้เขยิบเท้า ทำลูกปิงปองตกห้ามเก็บ ห้ามใช้มือหยิบ

ขั้นสอน

- ฝึกให้นักเรียนฟังเสียงต่างๆ แล้วบอกว่าเป็นเสียงอะไร โดยให้นักเรียนหลับตาฟังครู เาะโต๊ะ เาะกระดาน ปรบมือ ฯลฯ

- ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้อย่างลำดับ
 - นั่งตัวตรงอยู่ในท่าสบายๆ วางมือไว้บนตักหรือข้างๆตัว
 - หายใจเข้าให้ลงเต็มปอด แล้วหายใจออกช้าๆ ทำอย่างนี้หลายๆครั้ง
 - หลับตาคำหนดความรู้สึกให้อยู่ที่ลมหายใจเข้าออก (3 นาที)
- เมื่อทำสมาธิเสร็จแล้ว กำหนดเวลาให้นักเรียนเขียนว่า ขณะหลับตานี้ นักเรียนคิดถึงเรื่องอะไร ครูสรุปให้เข้าใจว่าถ้าคิดเพียงเรื่องเดียวก็คือใจสงบมีสมาธิ

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายว่าได้ข้อคิดอะไรบ้าง จากการเล่นเกมกิมลูกปิงปอง แล้วครูพยายามสรุปให้เห็นว่าการทำงานอะไรบางอย่างจะบังเกิดผลดีได้ต้องใช้ความพยายามและสมาธิที่แน่วแน่ เช่นเดียวกับการเรียน
- อภิปรายถึงผลของการทำใจให้สงบ เช่น
 - เกิดความเงียบ เกิดความสบาย ง่วงนอน หูได้ยินเสียงต่าง ๆ ชัด
- นักเรียนใคร่ครวญถึงข้อคิด

คาบที่ 2 – 3

ขั้นนำ

- เปิดเพลงดนตรีบำบัดให้นักเรียนฟังเป็นเวลา 3 นาที และแสดงความคิดเห็นจากการฟัง ว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนนั่งล้อมวงกลม คุณครูแจกเทียนให้นักเรียนคนละ 1 เล่มและจุดเทียนให้กับนักเรียน ให้นักเรียนมองเทียนที่นักเรียนถือ และเริ่มส่งเทียนของตนเองไปให้เพื่อนทางด้านขวามือแล้วใช้มือซ้ายรับเทียนจากเพื่อนทางซ้ายมือ ทำเช่นนี้จนครบรอบวงโดยไม่ใช้เสียง และไม่ต้องหันหน้ามองหาเทียน
- ให้นักเรียนออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักเรียนทำว่า นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ในการรับและส่งต่อเทียน โดยไม่ใช้เสียง ต้องใช้อะไรบางอย่างในการทำกิจกรรมนี้
- ให้นักเรียนใคร่ครวญถึงกิจกรรมว่าถ้าคนหนึ่งคนใด ไม่มีสมาธิในการรับเทียนจะเกิดอะไรขึ้นและใคร่ครวญว่า ถ้านักเรียนเอง เป็นคนที่ส่งเทียนและรับเทียนโดยไม่มีความตั้งใจจากเพื่อนจะเกิดอะไรขึ้น และใคร่ครวญว่าถ้ากิจกรรมในวันนี้ เปรียบได้กับนักเรียนอยู่ในสังคมโรงเรียนจะเป็นอย่างไร
- นักเรียนแสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบกับการอยู่ในสังคมโรงเรียน พร้อมหาแนวทางในการปรับเปลี่ยนตนเองในสังคมโรงเรียน

ขั้นสรุป

- ครูสนทนากับนักเรียนถึงประโยชน์ของการมีสมาธิ และเมื่อมีสมาธิก็จะเกิดการใคร่ครวญสำหรับชีวิตตนเองต่อตนเอง และต่อสังคม

- นักเรียนใคร่ตรงเจียบๆ สักครูหนึ่ง คิดค้นวิธีการในการทำสมาธิ ในแบบของนักเรียนเองเพื่อนำเสนอ วิธีการทำสมาธิในแบบของตนเอง

คาบที่ 4

ขั้นนำ

- ขอผู้นำ 1 คน มานำให้เพื่อนทำสมาธิ โดยวิธีการของตนเอง ให้นักเรียนปฏิบัติตามเพื่อนที่เป็นผู้นำ

ขั้นสอน

- ครูสนทนากับนักเรียนว่า นักเรียนเคยสวดภาวนา วอนขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของนักเรียนหรือไม่ ให้นักเรียนออกมานำเสนอวิธีการในการภาวนาของนักเรียน
- ครูนำเสนอบทภาวนาของท่านนักบุญโยนออฟอาร์คให้กับนักเรียน
- แบ่งนักเรียน เป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน วิเคราะห์บทภาวนาของท่านนักบุญโยนออฟอาร์คว่า ในบทภาวนานั้น มีจุดประสงค์อะไรบ้าง กล่าวถึงอะไรบ้าง พร้อมนำเสนอ ผลของการวิเคราะห์บทภาวนานั้น
- รวบรวมผลจากการนำเสนอสิ่งที่นักเรียนวิเคราะห์บทภาวนา และครูนำเสนอถึงหลักของการภาวนา ในบทภาวนาที่นักเรียนทุกคนสวดตามหลักศาสนานั้น มักจะกล่าวสรรเสริญพระเจ้าของนักเรียนขอบคุณ สำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็น ขอโทษในสิ่งที่เราได้กระทำ และวอนขอสำหรับตัวเอง
- ให้นักเรียนแต่งบทภาวนาที่ออกมาจากใจของนักเรียนแต่ละคนและนำไปวางไว้ที่พานหน้ารูปพระ

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
- นักเรียนใคร่ตรงเจียบๆ สักครูหนึ่ง ถึงประโยชน์ของการมีสมาธิ รูปแบบของการภาวนา และประโยชน์ของการภาวนา

5. สื่ออุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 ซีดีเพลงคลาสสิก เสียงต่างๆ พร้อมเครื่องเล่น
- 5.2 ลูกปิงปอง ตะเกียบ
- 5.3 เทียนจำนวนเท่าที่นักเรียน พร้อมไฟแช็กหรือไม้ขีด
- 5.4 บทภาวนานักบุญโยน ออฟ อาร์ค หรือนักบุญท่านอื่นๆที่ครูสามารถหาได้ เช่น ที่ www.google.com โดยป้อนคำค้นหาว่า saint joan of arc เลือกที่จะค้นรูป หรือ image
- 5.5 กระดาษ A 4 พร้อม สี
- 5.6 พาน

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรม

บทภาวนาต่อนักบุญโยน ออฟ อาร์ค

ข้าแต่พระเป็นเจ้า โดยคำวิงวอนของนักบุญโยน ออฟ อาร์ค โปรดประทานพระพรของท่านให้เรารักษาดวงใจ และวิญญาณของเราให้สะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอ โดยการแก้บาปปรับศีลอย่างสม่ำเสมอ และการฟังมิสซาให้เรารัก ให้อภัย และทำดีต่อศัตรูของเรา ให้เราสวดทุกวันให้คนบาปกลับใจ ให้เราฟังเสียงของพระองค์ตลอดเวลา และทำตามน้ำพระทัยด้วยความยินดี อาแมน

1. ผลการเรียนรู้

มีมโนธรรม วิจารณญาณ ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม และมีสติรอบคอบในการตัดสินใจเลือกกระทำหรือหลีกเลี่ยงการกระทำ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 บอกวิธีปฏิบัติในสิ่งที่ดี และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีอย่างมีสติ และรอบคอบ

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 เลือกปฏิบัติในสิ่งที่ดี และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีอย่างมีสติ และรอบคอบ

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.2.2 ปฏิบัติตนตามบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

2.2.3 กล้าแสดงออกและยึดมั่นในการทำความดี

3. สาระการเรียนรู้

3.1 การรู้จักแยกแยะสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

3.2 บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

3.3 ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-4

ขั้นนำ

- ครูแจกใบงานที่ 1 แบบสำรวจความดี
- อธิบายวิธีทำ นักเรียนเลือกใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่นักเรียนว่าควรกระทำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ 1
- นักเรียนตรวจประเมินแบบสำรวจด้วยตนเอง สุ่มนักเรียนอ่านที่ละข้อ และประเมินการอ่านคำตอบด้วยการยกมือ
- ครูบันทึกผลการสำรวจความดี

- ร่วมกันสรุปกิจกรรมที่นักเรียนควรกระทำและไม่ควรกระทำว่าสิ่งที่ควรกระทำ เป็นสิ่งที่ดีต่อตนเอง ต่อบุคคลอื่นหรือสังคม และสิ่งที่ไม่ควรกระทำเป็นสิ่งที่เกิดผลกระทบที่ไม่ดีทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นหรือสังคม

ขั้นสอน

- ครูนำภาพสื่อ “เยาวชนดีเด่น” (รัชชก อินทนนท์) ให้นักเรียนดู อภิปรายแสดงความคิดเห็น และสรุปประเด็นสำคัญ
 - คุณลักษณะเด่นของเยาวชนคนนี้คืออะไร
 - ใครบ้างที่มีส่วนทำให้เขาได้รับการยกย่องจากสังคม
 - ถ้าโรงเรียน/หมู่บ้านของเรา มีเยาวชนที่ดี จำนวนมาก ผลลัพธ์จะเป็นอย่างไร?
- นักเรียนเขียนแบ่งปันประสบการณ์ คุณธรรม ความดี ของตนเองหรือของผู้อื่นลงในกระดาษ A4
- ครูและนักเรียนร่วมกันคัดเลือกผลงาน ประสบการณ์ คุณธรรม ความดีของเพื่อนให้ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
- แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 3-4 คน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของมโนธรรมในชีวิตประจำวัน โดยแต่ละกลุ่มนำเสนอในกระดาษชาร์ต
- แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายและความสำคัญของมโนธรรมต่อการดำเนินชีวิต
- ครูสรุปสาระสำคัญเพิ่มเติม
- นักเรียนได้ตรงเรื่อง นักเรียนได้ใช้มโนธรรมที่ดีอะไรบ้างในชีวิตที่ผ่านมา และให้นักเรียนเขียนข้อตั้งใจการทำความดีลงในรูปหัวใจและนำไปถวายนักบุญองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 ใบงานสำรวจความดี
- 5.2 กระดาษชาร์ต
- 5.3 ปากกาเคมีสีดำ แดง น้ำเงิน
- 5.4 ภาพสื่อ เรื่อง เยาวชนดีเด่น
- 5.5 กระดาษรูปหัวใจเท่าจำนวนนักเรียน

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สรุปผลแบบสำรวจความดี
- 6.2 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 6.3 สังเกตจากการนำเสนอานกลุ่ม
- 6.4 ชาร์ตผลงาน “มโนธรรมในชีวิตฉัน”

ใบงาน
แบบสำรวจความดี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง นักเรียนเลือกใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่นักเรียนว่าควรกระทำและใส่ ✕ สำหรับข้อความที่ไม่ควรกระทำ

- 1. ดูแล เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายด้วยตนเอง
- 2. ทำการบ้าน แบบฝึกหัดด้วยตนเอง
- 3. ซ่อมแซมเครื่องใช้ไฟฟ้าด้วยตนเอง
- 4. แบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้กับเพื่อน
- 5. นำน้ำขนมมารับประทานในห้องเรียน
- 6. สวดภาวนาก่อนเรียนอย่างตั้งใจ
- 7. ปิดก๊อกน้ำที่มีผู้ลืมเปิดทิ้งไว้
- 8. ไม่เดินลัดสนามเมื่อเห็นป้ายห้าม
- 9. ทำความสะอาดห้องน้ำทุกวัน
- 10. นำเงินที่เก็บได้ที่โรงเรียนไปแบ่งปันกับเพื่อน

รักษนก อินทนนท์

"น้องเมย์" รัชนก อินทนนท์ ผงาดคว้าแชมป์แบดมินตันเยาวชนโลกเป็นสมัยที่ 3 ติดต่อกันได้แบบยิ่งใหญ่ พร้อมกับมอบแชมป์นี้ให้กับคนไทย รวมถึงผู้ประสพอุทกภัยน้ำท่วมด้วย แบดมินตันเยาวชนชิงแชมป์โลก "บีดับบลิวเอฟ เวิลด์ จูเนียร์ ทีมแชมป์เปี้ยนชิพ 2011" ที่เมืองเตาหยวน ได้หวั่น รอบชิงชนะเลิศ เมื่อวันอาทิตย์ที่ 6 พ.ย. ที่ผ่านมา "น้องเมย์" รัชนก อินทนนท์ ที่ตอนนี้รั้งมือ 13 ของโลก และเป็นมือวางอันดับ 1 ของรายการนี้ และเป็นเจ้าของแชมป์เก่าเมื่อปี 2009 และ 2010 ลงสนามพบกับ อลิซเบท เพอร์วานยาต นักตบลูกขนไก่จากแคนาดา มือวางอันดับ 5 ของรายการ โดยตลอดการแข่งขันเป็นไปอย่างเร้า

ใจ ก่อนที่น้องเมย์ จะอาศัยประสบการณ์ที่เหนือกว่า เบียดเอาชนะไปได้แบบสุดสนุก 2-1 เกม 21-6, 18-21 และ 21-13 จากชัยชนะในเกมนี้ ส่งผลให้ รัชนก อินทนนท์ กลายเป็นนักกีฬาคนแรกที่สามารถคว้าแชมป์ได้สามสมัยรวด หลังจบการแข่งขัน "น้องเมย์" ได้กล่าวว่า "รู้สึกดีใจมากที่สามารถทำสำเร็จ และขอมอบแชมป์นี้ให้กับพี่น้องชาวไทยทุกคน" "โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อแม่พี่น้องที่กำลังประสบกับอุทกภัยอยู่ในขณะนี้ด้วย"

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 นักเรียนมีพฤติกรรมสำนึกขอบคุณพระเจ้าสำหรับพระพรต่างๆ ที่ได้รับในทุกกิจกรรม
- 1.2 นักเรียนยินดีในทุกสถานการณ์ในชีวิต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
นักเรียนรู้และเข้าใจความหมายของ “พระพร”
- 2.2 ด้านทักษะ
นักเรียนประพฤติกรรมเป็นคนดี มีความยินดีและความเข้าใจในเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันจนสามารถแก้ปัญหาได้
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
นักเรียนมีความยินดี และรู้จักมองสิ่งต่างในชีวิตประจำวันเป็นพระพรของพระ

2. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ชื่นชมยินดีในพระพรแห่งการมีชีวิต
- 3.2 ชื่นชมยินดีในพระพรสิ่งเล็กน้อยในชีวิตประจำวัน
- 3.3 ชื่นชมยินดีในพระพรแห่งความรัก
- 3.4 ขอบขอบคุณเจ้าในพระพรต่างๆที่ได้รับ

3. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ชื่นชมยินดีในพระพรแห่งการมีชีวิต

ขั้นนำ

กิจกรรม “มี” หรือ “ไม่มี”

- ครูให้นักเรียนยกตัวอย่าง “สิ่งที่มีชีวิต” เช่น มนุษย์ ปลา นก ปลา แมว สุนัข ฯลฯ
- ครูให้นักเรียนยกตัวอย่าง “สิ่งที่ไม่มีชีวิต” เช่น โต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ฯลฯ
- ครูชี้ให้นักเรียนแล้วบอกว่า “มี” ให้นักเรียนบอกชื่อของสิ่งที่มีชีวิต แต่ ถ้าครูบอกว่า “ไม่มี” ให้นักเรียนบอกชื่อสิ่งที่ไม่มีชีวิต
- ครูถามนักเรียน “ในบรรดาสิ่งที่นักเรียนกล่าวมา นักเรียนคิดว่าสิ่งมีชีวิต หรือ สิ่งไม่มีชีวิต อย่างไร ใครคิดมากกว่ากัน” เพราะอะไร

ขั้นตอน

- จากเกมที่เล่น ครูอธิบายการมีชีวิต
 - ตั้งแต่วันที่เรากเกิด พ่อแม่ เรามีความสุขความยินดีมาก
 - พ่อแม่พยายามเลี้ยงดูเราให้มีชีวิตที่ดีขึ้นเรื่อยๆพร้อมกับการเจริญเติบโตขึ้นเรื่อยๆของร่างกายเรา
 - การมีชีวิตเป็นพระพรที่เราได้รับจากพระเจ้า ให้เราได้มีชีวิตที่มีความสุขผ่านทางครอบครัว คนรอบข้าง

ถ้าเรามองดูสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัวเรา เราก็อาจจะบอกได้ว่า สิ่งต่างๆ ในโลกนี้เราสามารถจำแนกออกเป็น 2 ชนิด คือ สิ่งที่มีชีวิต และสิ่งที่ไม่มีชีวิต และมนุษย์เราก็จัดอยู่ในจำพวกสิ่งที่มีชีวิต คำว่า “ชีวิต” นี้มีความหมายลึกซึ้งมาก ซึ่งเราเองก็ไม่สามารถจะให้คำอธิบายอย่างแจ่มแจ้งได้ แต่เราเองก็ทราบว่าเรามี “ชีวิต” และชีวิตของมนุษย์นี้จะต้อง “พัฒนา ให้เจริญขึ้นไปเรื่อยๆ เรื่องนี้เป็นหน้าที่ของเราแต่ละคนที่จะต้องรับผิดชอบ (ต่อชีวิตของเราเอง) จริงอยู่ ในวัยเด็ก บิดามารดา อาจจะเป็นผู้จัดการชีวิตของเรา แต่เมื่อเราเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วเราก็ต้องรู้จักที่จะดำเนินชีวิตของเราเอง เพราะบิดามารดาของเราจะไม่อยู่กับเราตลอดไป จะมีสักวันหนึ่งที่ท่านจะต้องจากเราไป ถ้าเรายังเป็นเด็กเสมอไม่รู้จักเป็นผู้ใหญ่ในด้านการดำเนินชีวิต เราจะต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคนานาประการอย่างแน่นอน

ขั้นสรุป

- นักเรียนมีความสุขที่ได้รับจากครอบครัวอย่างไร
- นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครู่หนึ่ง แล้วเขียนนิยามของชีวิตตัวเอง เช่น ชีวิต คือ การเรียนรู้, ชีวิต คือ การต่อสู้ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ชื่นชมยินดีในพระพรสิ่งเล็กน้อยในชีวิต

ขั้นนำ

เกม Word by Word

- แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน
- ครูแจกหนังสือพิมพ์ให้กลุ่มละ 1 แผ่น
- ครูจะเป็นผู้สั่งว่าให้หาคำว่าอะไร แล้วให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันหาคำนั้นในหนังสือพิมพ์
- เมื่อนักเรียนหาคำนั้นเจอแล้ว ให้นักเรียนฉีกคำนั้นออกจากหนังสือพิมพ์และวิ่งไปหาครู กลุ่มไหนวิ่งไปถึงตัวครูก่อนจะได้คะแนน

สรุป บางครั้งเราอ่านข่าว เราอ่านโดยการอ่านผ่านๆ อ่านแค่ใจความสำคัญ โดยที่เราไม่ใส่ใจรายละเอียด ซึ่งรายละเอียดนั้นอาจจะมีประโยชน์กับผู้อ่านไม่มากนักน้อย

ขั้นตอน

- ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอน นักเรียนทำอะไรบ้าง

- ครูให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ทำในวันนี้ ผ่านมาให้ได้มากที่สุด
- ครูให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เกิดขึ้น โดยที่เราไม่ได้ตั้งใจ แต่เป็นสิ่งที่ติดกับตัวเรา
- ครูอธิบายเพิ่มเติม สิ่งเล็กน้อยหลายอย่างเราเห็นว่าอยู่นอกสายตาเพราะเรามักคิดว่าเป็นสิ่งที่เล็กน้อย ไม่มีสาระ ถ้าไม่มีเสียเลยก็ไม่ได้ทำให้อะไรขาดหายไปจากชีวิต ถึงแม้จะเป็นนิ้วก้อย, ไม้ตั่ง, ต่อมทอนซิล, เยื่อแก้วหู, กระจุกตา, เล็บ, ขนตา, ขนจมูก, ฯลฯ ทุกอย่างมีบทบาทหน้าที่ของมันที่ไม่อาจขาดไปได้ ในแต่ละวันมีเรื่องราวต่างๆผ่านเข้ามามากมาย มีทั้งเรื่องดีและร้าย ทุกเรื่องราวทุกเหตุการณ์ล้วนแฝงไปด้วยพระพร เป็นพระพรประจำวันดังนั้นสิ่งเล็กๆน้อยๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเรา ล้วนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามความต้องการของพระเป็นเจ้า เพื่อให้เราได้เติบโตขึ้นอย่างดี

ขั้นสรุป

- นักเรียนใคร่ตรงเสียงๆ ว่าเคยได้รับสิ่งเล็กๆน้อยๆในชีวิตของเรามีอะไรบ้าง และทำไมนักเรียนถึงได้รับสิ่งเล็กๆน้อยๆเหล่านั้น

คาบที่ 3 ชื่นชมยินดีในพระพรแห่งความรัก

ขั้นนำ

- ครูถามนักเรียนว่า ในโลกนี้ มีอะไรที่เราได้มาฟรีๆ แบบไม่ต้องเสียเงิน
- ครูโยนคำถามให้นักเรียนเข้าเรื่อง ความรัก
- เรามีชีวิตได้ทุกวันนี้เพราะความรักของพ่อแม่ พ่อแม่ให้ความรักเราโดยที่ไม่หวังสิ่งใดตอบแทน

ขั้นสอน

- ครูเล่าเรื่อง “ความรักของแม่”
- ครูอธิบายเพิ่มเติม

ความรัก (love) พระเยซูสอนให้เรามีความรักแท้ ความรักที่สูงส่งกว่าความรักใคร่ เป็นความรักที่ไม่เห็นแก่ตัว ไม่หวังสิ่งตอบแทน ความรักที่มอบแก่ทุกคน ความรักที่เอาชนะอารมณ์ความรู้สึกของตน จนกระทั่งสามารถรักแม้แต่คนที่ป็นอริกับเรา (มธ 5:43-45) หลักปฏิบัติพื้นฐานของการแสดงความรักคือ “ปฏิบัติต่อผู้อื่นดังที่เราอยากให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเรา” (มธ 22:39) หลักปฏิบัติขั้นสูงของการแสดงความรักคือ “รักกันและกันเหมือนที่พระเจ้าทรงรักเรา” (ยน 15:12)

ขั้นสรุป

- นักเรียนใคร่ตรงเสียงๆ สักครูหนึ่งว่า ความรักของแม่มีความสำคัญกับนักเรียนอย่างไร และนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้สมความรักของแม่ที่มีต่อลูก

คาบที่ 4 ขอบคุณพระเจ้าในพระพรต่างๆที่ได้รับ

ขั้นนำ

- ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับวันขอบคุณพระเจ้า (Thanksgiving Day)

ขั้นสอน

- ครูอธิบายถึงแม้ว่าประเทศไทย จะไม่มีเทศกาลนี้ แต่การขอบคุณ ถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่อยู่คู่กับคนไทยมาช้านาน
- นักเรียนว่า เราควรขอบคุณใครบ้าง
- เราควรของคุณพระเจ้าหรือไม่ เพราะอะไร

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “จงขอบพระคุณ”
- ให้นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครู แล้วเขียนคำขอบคุณพระเจ้า โดยกล่าวถึงสิ่งที่ตนเองได้รับจากพระเจ้าด้วย เช่น ขอบขอบพระคุณพระเจ้าที่ให้ลูกมีชีวิต ฯลฯ

**จงขอบพระคุณพระเป็นเจ้า เพราะพระองค์พระทัยดี
ความรักมั่นคงของพระองค์ ดำรงนิรันดร์**

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้ (หนังสือ, นิตาน)

5.2 แหล่งการเรียนรู้ (ห้องสมุด, ห้องจริยศึกษา, อินเทอร์เน็ต)

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

6.2 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้

6.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

ใบความรู้ นิทานเรื่อง “ความรักของแม่”

มีหญิงชราผู้หนึ่งซึ่งมีลูกสาวอยู่ 4 คนด้วยกันลูกสาวของนางนั้นแต่งงานออกเรือนไปจนมีลูกมีเต้ากันทุกคนแล้ว

ครั้นพอถึงปีใหม่ หญิงชราคิดถึงลูกๆ หลานๆ ของนางมาก เพราะลูกทั้งสี่ไม่เคยพาหลานมาเยี่ยมเยียนผู้เป็นยายบ้างเลยนางจึงให้เพื่อนบ้านไปช่วยตามลูกๆ มาพร้อมหน้าพร้อมตากันในวันปีใหม่ โดยหญิงชราที่รีบเข้าครัวปรุงอาหารอย่างคึกคักเลี้ยงต้อนรับครั้นเมื่อหญิงชรานำอาหารจานสุดท้ายมาวางที่โต๊ะนางก็เอ่ยขึ้นว่า“เอาละกินอาหารกันได้แล้วจ้ะ”หญิงชรานั่งลงยังไม่ทันที่จะหยิบช้อน ลูกสาวทั้งสี่ของนางก็รีบแย่งกันตักกับข้าวใส่จานลูกของตนอย่างรวดเร็วจนในที่สุดอาหารก็หมดลง หญิงชรายังไม่ได้ตักกับข้าวเลยแม้แต่สักช้อนเดียวเลยครั้นเมื่อถึงมือเข้าเหตุการณ์ก็เป็นที่ไปเช่นเดิมอีก หญิงชรารู้สึกขมขื่นและหดหู่หัวใจเป็นอย่างนัก

ครั้นเมื่อถึงมือเย็นวันนั้นทันทีที่หญิงชรานำกับข้าวจานสุดท้ายมาวางบนโต๊ะ นางก็มีเอ่ยออกมาว่าให้เริ่มกินอาหารกันได้แต่หญิงชรารีบเทกับข้าวแต่ละอย่างใส่ลงในจานข้าวของลูกสาวทั้งสี่ของนางจนหมดสิ้นลูกสาวทั้งสี่เห็นเช่นนั้นถึงงันอึ้ง ลูกสาวคนโตจึงเอ่ยถามแม่ของตนว่า“ทำไมแม่ทำเช่นนี้”หญิงชราจึงเอ่ยขึ้นว่า“พวกเจ้ายังรู้จักที่จะรักและเป็นห่วงลูกของเจ้าได้ ตัวแม่นั้นก็เป็นแม่คนหนึ่งเหมือนกัน แม่ก็อยากที่จะรักลูกของแม่บ้างอยากที่จะให้ลูกของแม่ได้กินมากๆ ได้กินอímๆ บ้างนะสิ”เมื่อได้ฟังเช่นนั้นลูกสาวทั้งสี่ของหญิงชรา ก็พากันก้มหน้าด้วยความละอายใจและสำนึกผิด

ใบความรู้

วันขอบคุณพระเจ้า หรือ Thanksgiving Day เป็นวันที่คนอเมริกันขอบคุณพระเจ้าผู้เป็นเจ้า ที่ดลบันดาลให้นักแสวงบุญมาตั้งอาณานิคมใหม่ รอดชีวิตมาได้ตั้งแต่ครั้งปีคริสต์ศักราช 1620 หรือพุทธศักราช 2163 สมัยกรุงศรีอยุธยาของเรา

สมัยนั้น คณะนักจาริกแสวงบุญที่เรียกกันว่า พวก pilgrims นิกายศาสนาบริสุทธิ์ หรือ Puritanism ออกเดินทางจากอังกฤษ โดยเรือ Mayflower มาตั้งถิ่นฐานในอเมริกา โดยมาขึ้นบกที่เมือง Plymouth มลรัฐ Massachusetts และตัดสินใจจัดตั้งอาณานิคมพลิมัธ หรือ Plymouth Colony ขึ้น

พวกพิลกริมส์ ทำไร่ไถนา ออกป่าล่าสัตว์ และจัดตั้งบ้านเรือน โดยมีผู้ว่าการรัฐ William Bradford และ Miles Standish เป็นผู้นำในฤดูใบไม้ร่วงปีรุ่งขึ้น หลังจากเก็บเกี่ยวพืชผลแล้ว พวกพิลกริมส์เลยจัดให้มีงานเลี้ยงฉลองขอบคุณพระเจ้า ที่ช่วยดลบันดาลให้รอดชีวิตในดินแดนใหม่มาได้ครบ 1 ปี เนื่องจากในช่วงแรกนั้น พวกพิลกริมส์ที่ทนความหนาว ความอดอยาก และโรคภัยไข้เจ็บไม่ไหวต้องพากันล้มตายไปถึงเกือบครึ่งอาณานิคม

ในงานเลี้ยงขอบคุณพระเจ้าครั้งแรกนั้น พวกพิลกริมส์ ได้เชิญชาวอินเดียนแดงพื้นเมือง เผ่า Wampanaugมาร่วมรับประทานอาหารเนื่องจากว่าชาวอินเดียนแดง เป็นผู้สอนพวกพิลกริมส์ ให้เพาะปลูกข้าวโพด และพืชผลพื้นเมืองอื่นๆ ไว้เป็นอาหาร

งานเลี้ยงครั้งนั้น ประกอบไปด้วย ไก่กวน เป็ด ห่าน ปลาเค็ม และข้าวโพด ส่วนชาวอินเดียนแดง ที่ได้รับเชิญมาร่วมงานเลี้ยงก็ออกไปล่ากวางมาเป็นอาหารร่วมด้วย

ในสมัยถัดมา ชาวอาณานิคม ฉลองวันขอบคุณพระเจ้าติดต่อกันมาทุกปี แต่ไม่ได้มีการประกาศให้วันขอบคุณพระเจ้า เป็นวันหยุดที่มีการฉลองกันทั่วประเทศ จนกระทั่งนาง Sarah Josepha Hale บรรณาธิการนิตยสารสตรี Godey's Lady's Book รณรงค์ต่อรัฐสภาสหรัฐในปี 1863 หรือ พุทธศักราช 2406 ประธานาธิบดีลินคอล์นจึงประกาศให้วันขอบคุณพระเจ้า เป็นวันหยุดทั่วประเทศสืบเนื่องมาจนทุกวันนี้

ในปัจจุบัน วันขอบคุณพระเจ้า ฉลองกันในวันพฤหัสบดีที่สี่ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ประเพณีที่ทำการรัฐบาลจะหยุดทำการกันทั้งวันพฤหัสบดี และวันศุกร์ กว่าจะไปเปิดทำการกันอีกครั้งก็ในวันจันทร์ถัดมา สมาชิกในครอบครัวที่แยกย้ายกันออกไปอยู่ตามมลรัฐต่างๆ ก็มักพยายามเดินทางกลับไปเยี่ยมบ้านกัน ว่ากันว่าในช่วงวันขอบคุณพระเจ้านี้ มีคนเดินทางกันแน่นขนัดที่สุดในรอบปี หนาตากว่าในช่วงวันคริสต์มาสเสียอีก วันขอบคุณพระเจ้า หรือ Thanksgiving Day เป็นวันที่คนอเมริกันขอบคุณพระเจ้าผู้เป็นเจ้า ที่ดลบันดาลให้นักแสวงบุญมาตั้งอาณานิคมใหม่ รอดชีวิตมาได้ตั้งแต่ครั้งปีคริสต์ศักราช 1620 หรือพุทธศักราช 2163 สมัยกรุงศรีอยุธยาของเรา

สมัยนั้น คณะนักจาริกแสวงบุญที่เรียกกันว่า พวก pilgrims นิกายศาสนาบริสุทธิ์ หรือ Puritanism ออกเดินทางจากอังกฤษ โดยเรือ Mayflower มาตั้งถิ่นฐานในอเมริกา โดยมาขึ้นบกที่เมือง Plymouth มลรัฐ Massachusetts และตัดสินใจจัดตั้งอาณานิคมพลิมัธ หรือ Plymouth Colony ขึ้น

พวกพิลกริมส์ ทำไร่ไถนา ออกป่าล่าสัตว์ และจัดตั้งบ้านเรือน โดยมีผู้ว่าการรัฐ William Bradford และ Miles Standish เป็นผู้นำในฤดูใบไม้ร่วงปีรุ่งขึ้น หลังจากเก็บเกี่ยวพืชผลแล้ว พวกพิลกริมส์เลยจัดให้มีงานเลี้ยง

ฉลองขอบคุณพระเจ้า ที่ช่วยคลี่คลายให้รอดชีวิตในดินแดนใหม่มาได้ครบ 1 ปี เนื่องจากในช่วงแรกนั้น พวกพิลgrimส์ที่ทนความหนาว ความอดอยาก และโรคภัยไข้เจ็บไม่ไหวต้องพากันล้มตายไปถึงเกือบครึ่งอาณานิคม ในงานเลี้ยงขอบคุณพระเจ้าครั้งแรกนั้น พวกพิลgrimส์ ได้เชิญชาวอินเดียนแดงพื้นเมือง เผ่า Wampanaugมาร่วมรับประทานอาหารเนื่องจากว่าชาวอินเดียนแดง เป็นผู้สอนพวกพิลgrimส์ ให้เพาะปลูกข้าวโพด และพืชผลพื้นเมืองอื่นๆ ไว้เป็นอาหาร งานเลี้ยงครั้งนั้น ประกอบไปด้วย ไก่วง เป็ด ห่าน ปลาเค็ม และข้าวโพด ส่วนชาวอินเดียนแดง ที่ได้รับเชิญมาร่วมงานเลี้ยงก็ออกไปล่ากวางมาเป็นอาหารร่วมด้วย

ในสมัยถัดมา ชาวอาณานิคม ฉลองวันขอบคุณพระเจ้าติดต่อกันมาทุกปี แต่ไม่ได้มีการประกาศให้วันขอบคุณพระเจ้า เป็นวันหยุดที่มีการฉลองกันทั่วประเทศ จนกระทั่งนาง Sarah Josepha Hale บรรณาธิการ นิตยสารสตรี Godey's Lady's Book รณรงค์ต่อรัฐสภาสหรัฐในปี 1863 หรือ พุทธศักราช 2406 ประธานาธิบดีลินคอล์นจึงประกาศให้วันขอบคุณพระเจ้า เป็นวันหยุดทั่วประเทศสืบเนื่องมาจนทุกวันนี้

ในปัจจุบัน วันขอบคุณพระเจ้า ฉลองกันในวันพฤหัสบดีที่สี่ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ประเพณีทำการรัฐบาลจะหยุดทำการกันทั้งวันพฤหัสบดี และวันศุกร์ กว่าจะไปเปิดทำการกันอีกครั้งก็ในวันจันทร์ถัดมา สมาชิกในครอบครัวที่แยกย้ายกันออกไปอยู่ตามมลรัฐต่างๆ ก็มักพยายามเดินทางกลับไปเยี่ยมบ้านกัน ว่ากันว่าในช่วงวันขอบคุณพระเจ้านี้ มีคนเดินทางกันแน่นขนัดที่สุดในรอบปี หนาตากว่าในช่วงวันคริสต์มาสเสียอีก

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 นักเรียนอธิบายความหมายของความสุภาพ ถ่อมตน เรียบง่าย พอเพียง อุดมได้
- 1.2 นักเรียนมีความประพฤติที่แสดงออกถึงความสุภาพ ถ่อมตน เรียบง่าย พอเพียงและมีความอดทน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
นักเรียนรู้และเข้าใจความหมายของ “สุภาพ ถ่อมตน เรียบง่าย พอเพียง อุดม”
- 2.2 ด้านทักษะ
นักเรียนตระหนักถึงการเป็นผู้ที่มีความสุภาพ ถ่อมตน เรียบง่าย พอเพียง อุดม
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
นักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ใช้ชีวิตในแต่ละวันอย่างเรียบง่าย มีความพอใจในสิ่งที่ตนเป็น ที่ตนมี และมีความอดทนต่ออุปสรรคในชีวิต ทั้งด้านการเรียน และความเป็นอยู่ในปัจจุบัน

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 สุภาพถ่อมตน
- 3.2 ความเรียบง่ายและพอเพียง
- 3.3 ความอดทน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ความหมายและคุณลักษณะของความสุภาพถ่อมตน

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูภาพของพระเยซูเจ้า (มีภาพในซีดีประกอบ) และให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย
 - นักเรียนเห็นภาพนี้แล้ว นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร
 - ภาพนี้สอนอะไรเราบ้าง
 - ถ้าเป็นนักเรียน นักเรียนจะกระทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนอ่านบทอ่านจากหนังสือบุตรสิรา (บสร 3:17-19)

“ลูกเอ๋ย ไม่ว่าท่านจะทำสิ่งใด จงทำด้วยความถ่อมตนเถิด แล้วท่านจะเป็นที่รักมากกว่าคนใจ
ของกำนัล ท่านยิ่งเป็นใหญ่มากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งต้องถ่อมถ่อมตนลงมากเท่านั้น แล้วพระเจ้าจะโปรด

ปรานท่าน เพราะพระอนุภาพขององค์พระผู้เป็นเจ้านั้นยิ่งใหญ่ พระองค์ทรงได้รับเกียรติจากผู้ต่ำ
ด้อย”

- ครูอธิบายความหมายในหนังสือบุตรสิรา ความสุภาพเป็นพื้นฐานของคุณธรรมทุกอย่าง หนังสือ
บุตรสิราสอนเรา ให้ทำทุกสิ่งด้วยความสุภาพถ่อมตน ยิ่งเป็นคนใหญ่โตมากเท่าใด ยิ่งต้องถ่อมตนลง
มากเท่านั้น เพื่อที่เราจะได้เป็นที่รักและโปรดปรานของพระเจ้า ทั้งนี้ก็เพราะว่า พระเจ้าทรงได้รับ
เกียรติจากคนต่ำด้อย มิใช่จากคนเย่อหยิ่งทะนงตน นักบุญเอากุสติน ได้กล่าวไว้ว่า “ต่อธารแห่งพระ
หรรษทานของพระเจ้าจะไม่ไหลผ่านภูเขาแห่งความหยิ่งทะนง แต่ไหลผ่านหุบเหวแห่งความถ่อม
ตน” เนื่องจากคนที่มิใ้สุภาพย่อมเปิดใจของตนต่อพระเจ้า

ขั้นสรุป

- นักเรียนใคร่ตรองเงียบๆ ว่า ตนเองได้ข้อคิดอะไรบ้างจากบทอ่านของหนังสือบุตรสิรา และนักเรียน
จะนำแนวทางไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
- นักเรียนเขียนลงในใบงาน

คาบที่ 2 ความหมายและคุณลักษณะของความเรียบง่าย พอเพียง

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูรูปภาพการเดินทาง และการรับประทานอาหาร
- นักเรียนดูแล้วมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน

- แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม
- ครูนำรูปภาพพร้อมกับบทความเรื่อง “เดินที่ละก้าว กินข้าวที่ละคำ” ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้
 - ทำไมจะต้องเดินที่ละก้าว และกินข้าวที่ละ เพราะเหตุใด
 - ผลของการเดินที่ละก้าว และกินข้าวที่ละเป็นอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่า เราจะทำอย่างนั้นได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ความเรียบง่าย พอเพียง หมายความว่าอย่างไร
- ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
- ให้นักเรียนทุกคนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองทุกวัน

ขั้นสรุป

- นักเรียนคิดว่าความเรียบง่ายพอเพียงมีความสำคัญต่อชีวิตของเราอย่างไร
- มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดที่ทุกคนจะต้องจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเอง
- นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

คาบที่ 3 ความหมายและคุณลักษณะของความอดทน

ขั้นนำ

- ครูเล่านิทานเรื่อง “เจ้าชายไก่” ให้นักเรียนฟัง
- ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องที่ได้ฟัง และถามนักเรียน
 - นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับเรื่องที่ได้ฟัง
 - เจ้าชายไก่ มีนิสัยดีหรือไม่ดีอย่างไร
 - ถ้านักเรียนเป็นเจ้าชายไก่ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ข้อคิดที่ได้รับจากนี้คืออะไร

ขั้นสอน

- ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความอดทน ความสำเร็จของมนุษย์ ในด้านต่างๆ เช่น การต่อสู้กับอุปสรรคในการดำเนินชีวิต หน้าที่การงาน การพัฒนาด้านสังคม นอกจากอาศัยสติปัญญาแล้ว สิ่งหนึ่งซึ่งขาดไม่ได้คือความอดทน ความมุ่งมั่น บากบั่น เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจ ทางคติจีนเชื่อว่าบุคคลที่สามารถอดทนต่อความทุกข์ยากลำบากที่สุดของชีวิตผ่านวิกฤตดังกล่าวได้ จะกลายเป็นคนเหนือคน
- ครูอธิบายพระวาจาของพระเจ้า “จงอดทนนาน และอดกลั้นต่อกันและกันด้วยความรัก” (อฟ 4 : 3)

ขั้นสรุป

- นักเรียนใคร่ตรงเจียบๆ ว่าตนเองจะปฏิบัติตนอย่างไรเกี่ยวกับความอดใน เรื่องของการเรียน

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 ใบความรู้เกี่ยวกับความสุภาพอ่อนตน
- 5.1.2 ภาพพระเยซูล้างเท้าสานุศิษย์
- 5.1.3 ใบความรู้ “เดินทีละก้าว กินข้าวทีละคำ...” ภูมิปัญญาในการจัดการความรู้ของชุมชน
- 5.1.4 ใบความรู้ 8 คุณธรรมพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ
- 5.1.5 ใบงานนิทานเรื่อง เจ้าชายไก่

5.2 แหล่งการเรียนรู้

- 5.2.1 ห้องสมุด
- 5.2.2 ห้องจิตตภาลบาล
- 5.2.3 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดและการประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรม

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
- สังเกตพฤติกรรม	- นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนทั้งหมด	- แบบสังเกตพฤติกรรม

ใบความรู้ ความสุภาพถ่อมตน

ความสุภาพถ่อมตน คือพื้นฐานของคุณธรรมทุกอย่าง

บทอ่านจากหนังสือบุตรสิรา (บสร 3:17-19)

“ลูกเอ๋ย ไม่ว่าท่านจะทำสิ่งใด จงทำด้วยความถ่อมตนเถิด แล้วท่านจะเป็นที่รักมากกว่าคนให้ของกำนัล ท่านยิ่งเป็นใหญ่มากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งต้องถ่อมถ่อมตนลงมากเท่านั้น แล้วพระเจ้าจะโปรดปรานท่าน เพราะพระอานุภาพขององค์พระผู้เป็นเจ้านั้นยิ่งใหญ่ พระองค์ทรงได้รับเกียรติจากผู้ต่ำต้อย”

ใบความรู้

ใบความรู้
เดินทีละก้าว กินข้าวทีละคำ...
ภูมิปัญญาในการจัดการความรู้ของชุมชน

“เดินทีละก้าว กินข้าวทีละคำ” เป็นวลีดังมาจากชุมชนรากหญ้า เครือข่ายอินแปง มีความหมายสื่อถึงภูมิปัญญาในการจัดการความรู้ของชุมชนที่สะท้อนการคิดวิเคราะห์ ความอดุสาหะ ความตั้งใจ ความอดทน และความเพียรพยายาม ค่อยเป็นค่อยไป จากน้อยไปหามาก เป็นการเรียนรู้และการจัดการที่เกิดจากการใช้ปัญญาปฏิบัติมีลักษณะพึ่งตนเอง เรียบง่าย

ความรู้ท้องถิ่นที่ชุมชนใช้ในการสร้างความสุข คือ ความรู้ที่เกี่ยวกับการเกษตรแบบพึ่งตนเองในรูปแบบของระบบเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เป็นเพียงรูปแบบทางด้านการผลิตทางเศรษฐกิจชุมชนเท่านั้น แต่เป็นการดำเนินชีวิตทางสังคมวัฒนธรรมของชุมชนที่สอดคล้องไปกับหลักพุทธธรรมที่เน้นความเรียบง่าย การพึ่งตนเองเป็นหลัก เป้าหมายของการผลิตเป็นไปเพื่อประโยชน์ใช้สอยในการดำรงชีพของครัวเรือนและชุมชนเป็นหลักมากกว่าการผลิตเพื่อตลาดเน้นการค้ากำไรสูงสุดเป็นหลัก

ใบความรู้

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด 8 คุณธรรมพื้นฐาน นี้ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ตามเหตุการณ์และปัญหาในท้องถิ่นของตน สำหรับเด็กและเยาวชนทุกคนขอให้นำไปคิดทบทวน ประพฤติ ปฏิบัติให้เป็นนิสัย เพื่อให้เกิดผลดีทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ

8 คุณธรรมพื้นฐาน ประกอบด้วย คุณธรรม 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ โดยมีความหมายและคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม

1. ขยัน ความหมาย คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ไม่ท้อถอยเมื่อพบอุปสรรค ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญาแก้ปัญหา จนเกิดผลงานสำเร็จตามความมุ่งหมาย

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความขยัน คือ ผู้ที่ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกต้อง ผู้ที่เป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

2. ประหยัด ความหมาย คือ การรู้จักเก็บออมเงินใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอควร พอประมาณ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

3. ซื่อสัตย์ ความหมาย ประพฤติตรงไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความซื่อสัตย์คือผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่นหักหลังโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ ถูกต้อง

4. มีวินัย ความหมายคือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติซึ่งมีทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อสังคม

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ เช่น การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบเข้าแถวรับบริการตามลำดับ

5. สุภาพ ความหมาย คือเรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคาราวะ

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความสุภาพ คือผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าวรุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีการยทาวงตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

6. สะอาด ความหมาย คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจและสภาพแวดล้อม ความผ่องใสเป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความสะอาด คือ ผู้ที่รักษาร่างกายที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามสุขลักษณะ ฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ

7. สามัคคี ความหมาย คือ ความพร้อมเพียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกัน ปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **ความสมานฉันท์**

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความสามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้บทบาทของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อ

8. มีน้ำใจ ความหมาย คือการมีน้ำใจ คือความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเองแต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ในความสนใจในความต้องการความจำเป็นความทุกข์สุขของผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน

เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าใจ เห็นใจ ผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

ใบงาน นิทานเรื่อง “เจ้าชายไก่”

พระราชองค์หนึ่ง ปกครองเมืองหนึ่ง พระองค์มีทหารเอกคู่พระทัยอยู่คนหนึ่ง ซึ่งโดยปกติแล้วทหารจะเป็นคน แต่ทหารนี้เป็นไก่ และเป็นไก่ที่มีความสามารถเป็นอย่างยิ่ง ขยันขันแข็ง ทำงานทั้งเวลากลางวัน และกลางคืนไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย มีความมานะอดทนสูงมาก จึงเป็นที่โปรดปรานของพระราชาเป็นที่สุด

สำหรับในปีนี้ทหารไก่ทำนาด้วยตัวเองเริ่มตั้งแต่การไถคราด ปักดำและเก็บเกี่ยวข้าว นำมาลอมเรียงกันได้อย่างสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย

วันหนึ่งพระราชาได้เสด็จทอดพระเนตรผลงานของไก่ เห็นลอมข้าวเต็มไปหมดก็ทรงมีความยินดียิ่งนัก เพราะทรงเห็นว่าพระองค์เองจะได้ทรัพย์สินสมบัติเป็นเงินตรา ในการขายข้าวเป็นจำนวนมาก

ส่วนไก่เมื่อจัดการนวดข้าวกองไว้ในลานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็รีบเข้าเฝ้าพระราชาทันที เพื่อถามถึงส่วนแบ่งที่ตนเองจะได้รับในการทำนาครั้งนี้

"ข้าแต่พระราชาส์ผู้ยิ่งใหญ่ บัดนี้ข้าพระพุทธเจ้าได้จัดการนวดข้าวจากการทำนาในปีนี้ทั้งหมดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าใคร่จะทูลว่า พระองค์จะทรงพระเมตตาแบ่งข้าวเปลือกให้ข้าพระพุทธเจ้าเป็นค่าตอบแทนในการทำนาจำนวนสักเท่าใดพระพุทธเจ้าข้า"

ไก่กราบทูลพระราชา

พระราชาได้ยื่นไก่ถามดังนั้น พระองค์ทรงคิดว่าข้าวทั้งหมดนี้ควรจะเป็นของพระองค์แต่เพียงผู้เดียว ไก่นั้นเป็นทหารไม่ควรได้รับผลตอบแทน แต่เพื่อให้ไก่เสียกำลังใจ ท่านจึงตรัสตอบไก่ไปว่า

"ส่วนแบ่งของเจ้าที่จะได้รับในครั้งนี้ก็คือ จำนวนข้าวที่เจ้าสามารถนำไปส่งไปในหูกทั้งสองข้างของเจ้าเท่านั้น"

ไก่เมื่อได้ยินพระราชตรัสถึงส่วนแบ่งของตนดังนั้นก็ดีใจมาก จึงกราบทูลต่อพระราชาว่า

"เป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ หาที่สุดมิได้ ข้าพระพุทธเจ้าจะจัดการนำข้าวไปส่งไปในหูกทั้งสองข้างของข้าพระพุทธเจ้า ตามที่พระองค์ทรงอนุญาตเดี๋ยวนี้แหละพระพุทธเจ้าข้า"

พูดจบแล้วไก่ก็เดินตรงไปยังกองข้าวเปลือกทันที แล้วจัดการเอาข้าวใส่หูกทั้งสองข้างของมัน ในไม่ช้าข้าวเปลือกก็ค่อย ๆ หายเข้าไปอยู่ในหูกของไก่จนหมดไม่มีเหลือสักเม็ดเดียว

ฝ่ายพระราชาเมื่อทรงเห็นเหตุการณ์ดังนั้น ก็ไม่รู้ว่าทำอะไร เพราะได้ตรัสไปแล้ว ได้แต่ทอดพระเนตรไก่ขนข้าวไปส่งไปในหูกของมันด้วยความเสียดยิ่งนัก

ส่วนไก่เมื่อขนข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็เข้าไปกราบบังคมทูลลาพระราชาว่า

"ข้าพระพุทธเจ้าได้อยู่กับพระองค์ท่านมาเป็นเวลานานแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าอยากจะไปเที่ยวยังเมืองอื่นบ้าง พระองค์จะทรงอนุญาตหรือไม่ พระพุทธเจ้าข้า"

"ตามใจเจ้าก็แล้วกัน เรื่องนี้ข้าไม่ขัดข้อง"

เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ไก่หนุ่มก็เดินทางออกจากเมืองเพื่อไปยังอีกเมืองหนึ่งซึ่งไก่หนุ่มทราบมาว่า พระราชาทรงมีพระราชบิดาทรงพระสิริโฉมงดงามมาก

ในขณะที่เดินทางผ่านป่าใหญ่ ก็พบหมาป่าตัวหนึ่งเดินสวนทางมา หมาป่าถามไถ่ว่า

"นี่ท่านไก่อะเดินทางไปไหนหรือ?"

"เราจะไปเมืองไกล เพื่อไปชมโฉมพระราชธิดาแห่งเมืองนั้นว่าจะทรงมีพระสิริโฉมงดงามสักเพียงใด" ไก่ตอบ

"ข้าขอเดินทางไปกับท่านด้วยจะได้มั๊ย" หมาป่าขอร้อง

"เจ้าอย่าไปเลย เพราะระยะทางไกลมาก หนทางก็ลำบาก ข้าวปลาอาหารก็ไม่ค่อยจะมี" ไก่อธิบาย

"เอาเถอะน่า ถึงจะไกลและลำบากยากแญ่อย่างไร ข้าก็อยากจะไปกับท่าน ให้ข้าไปด้วยเถะนะท่านนะ" หมาป่าพูดซ้ำขึ้นต่อ

"เอาตกลงไปก็ไป จะได้เป็นเพื่อนเดินทางกัน" ไก่ตอบตกลง แล้วไก่อีกกับหมาป่าก็เดินทางไปด้วยกัน เดินทางไปได้สักพักใหญ่ ๆ หมาป่าก็เริ่มเหนื่อย เพราะทางทุรกันดารลำบากมาก หมาป่าจึงพูดกับไกว่า

"ข้าเดินไม่ไหวแล้ว ปวดเมื่อยไปหมดทั้งตัวเลย ท่านช่วยข้าด้วยเถิด"

"เราบอกเจ้าแล้วว่าอย่าตามเรามาเลย เจ้าก็ไม่เชื่อเอาเถะไหน ๆ เจ้าก็มากับเราแล้ว เราจะช่วยเจ้า เอาเข้าไปในหูของเรา"

หมาป่าดีใจมากที่ไม่ต้องเดินกริ๊บเข้าไปอยู่ในหูของไก่ทันที แล้วไก่อีกก็เดินทางต่อไป

ในขณะที่ไก่อีกเดินทางไปนั้น ก็พบกับหมาจิ้งจอกกลางทาง หมาจิ้งจอกเห็นไก่อีกเดินผ่านมาก็ถามว่า

"นี่พี่ไก่ วันนี้พี่จะเดินทางไปไหนหรือ"

"เราจะไปเมืองไกล เพื่อไปชมโฉมพระราชธิดาแห่งเมืองนั้นว่าจะทรงมีพระสิริโฉมงดงามสักเพียงใด" ไก่ตอบเหมือนกับที่เคยตอบหมาป่ามาแล้ว

"ผมขอเดินทางไปกับพี่ด้วยจะได้มั๊ยครับ" หมาจิ้งจอกขอร้อง

"เจ้าอย่าไปเลย เพราะระยะทางไกลมาก หนทางก็ลำบาก ข้าวปลาอาหารก็ไม่ค่อยมี" ไก่อธิบาย

"ถึงจะไกลและลำบากอย่างไร ผมก็อยากจะไปกับพี่ ให้ผมไปด้วยเถะนะพี่นะ" สุนัขจิ้งจอกพูดซ้ำขึ้นต่อ "เอา ตกลงไปก็ไป จะได้เป็นเพื่อนกันเดินทาง แต่เจ้าอย่าบ่นนะ"

เดินทางไปได้สักพักใหญ่ ๆ หมาจิ้งจอกก็เริ่มเหนื่อย ซักจะเดินต่อไปไม่ไหว หมาจิ้งจอกจึงพูดกับไกว่า "พี่ไก่อีกครับ ผมเดินไม่ไหวแล้ว หยุดพักเหนื่อยสักประเดี๋ยจะได้มั๊ยครับ"

"เราบอกเจ้าแล้ว ว่าอย่าตามเรามาเลย เจ้าก็ไม่เชื่อ เราไม่มีเวลาหยุดหรอก เราจะเดินทางต่อไป แต่เราก็จะช่วยสงเคราะห์เจ้า เอา เข้าไปในหูของเรา"

หมาจิ้งจอกก็กริ๊บเข้าไปในหูของไก่ทันที แล้วไก่อีกก็เดินทางต่อไป ไปพบหมาในตัวหนึ่งและก็ได้ติดตามไก่อีกไปด้วย ในที่สุดหมาในก็ต้องเข้าไปอยู่ในหูของไก่อีกเป็นตัวที่สาม

ไก่อีกเดินทางมาถึงเมืองของพระราชผู้มีพระราชธิดาทรงพระสิริโฉม ก็พบกับสิงโตตัวหนึ่ง ซึ่งก็ได้ตกลงเดินทางไปกับไก่อีกด้วย และในที่สุดสิงโตก็ต้องเข้าไปอยู่ในหูของไก่อีกเป็นตัวที่สี่

ไก่อีกก็เดินทางต่อจนถึงเมืองที่ปรารถนา เมื่อเข้าไปในเมืองได้ ไก่ก็ไปขอร้องแก่ทหารที่รักษาพระนครให้ไปกราบบังคมทูลพระราชธิดา ว่ามีแขกซึ่งเป็นไก่อีกต้องการเข้าเฝ้า และมีความปรารถนาจะแต่งงานกับพระราชธิดาของพระองค์

ทหารที่รักษาพระนคร ก็รับดำเนินการเข้าไปกราบบังคมทูลพระราชา ตามที่โก๋ขอร้อง เมื่อพระราชาได้ฟังดังนั้น พระองค์ก็ริ้วมาก สั่งให้ทหารเข้าจับกุมโก๋ทันที แล้วให้นำโก๋ผู้ทรนงตัวนั้นไปขังไว้ในเล้าใหญ่ในเมืองปนกับโก๋อื่น ๆ

เมื่อได้โอกาสเหมาะ โก๋ที่มาจากแดนไกลก็เรียกให้หมาป่าออกมาจากหูของตน หมาป่าก็ออกมากินไก่อของพระราชาจนหมดเล้า

ฝ่ายพระราชาเมื่อทรงทราบเรื่องก็กริ้วมาก ทรงให้จับโก๋ผู้อวดดีตัวนั้นไปขังไว้ในคอกแพะอีก เมื่อได้โอกาสเหมาะ โก๋ที่มาจากแดนไกลก็เรียกให้หมาจิ้งจอกออกมาจากหูของตน หมาจิ้งจอกก็จัดการกินแพะของพระราชาเสียหมดคอก

ฝ่ายพระราชาเมื่อทรงทราบเรื่องก็ทรงตกพระทัยมาก จึงสั่งให้ย้ายโก๋ไปขังไว้ในคอกแกะอีก

เมื่อได้โอกาสเหมาะ โก๋ก็เรียกหมาในออกมาจากหูของตน หมาในก็จัดการกินแกะของพระราชาเสียจนหมดคอกอีกเช่นเคย

ฝ่ายนายประตูเมื่อเห็นโก๋ตัวนี้มีฤทธิ์มาก จึงได้เข้าไปกราบทูลพระราชาให้ทรงทราบ พระราชากริ้วมาก สั่งให้นำโก๋เข้าเฝ้าหน้าพระที่นั่ง เพื่อจะได้ลงโทษด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เอง

เมื่อโก๋ถึงหน้าพระที่นั่ง ก็เรียกให้สิงโตเจ้าป่าออกมาจากหูของตน สิงโตก็ออกมาร้องคำรามเสียงดัง ทำให้เกิดเหตุการณ์โกลาหลขึ้น เพราะทหารที่อยู่ใกล้ ๆ ต้องวิ่งหนีกันกระเจิดกระเจิงไป

ในที่สุดก็เหลือแต่พระราชาเพียงพระองค์เดียว พระราชาไม่รู้จะทรงทำประการใดดี จึงทรงหาวิธีเอาตัวรอดโดยขอเชิญให้โก๋แต่งงานกับพระธิดาผู้ทรงพระสิริโฉมของพระองค์ พร้อมทั้งจะยกสมบัติให้โก๋ปกครองกิ่งหนึ่ง

โก๋ผู้ทรนงตัวนั้นจึงกลับกลายร่างเป็นชายหนุ่มรูปงาม พระราชาเห็นดังนั้นจึงจัดพิธีแต่งงานให้อย่างสมเกียรติและทรงอภิเษกให้ปกครองบ้านเมืองแทนพระองค์สืบต่ออย่างมีความสุข

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้

1. ความขยันขันแข็ง มานะอดทนในการทำงาน จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต
2. ทุกคนต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ฉะนั้นการมีเพื่อนที่ดี จึงนับเป็นสิ่งที่มີประโยชน์ เพราะในบางครั้งเพื่อนอาจช่วยเหลือกันได้เมื่อภัยมา

1. ผลการเรียนรู้

ตระหนักศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่นที่เท่าเทียมกัน ต้องให้ความเคารพ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

- 2.1.1 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ การเคารพศักดิ์ศรีของตนเอง ” และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นเคารพศักดิ์ศรีของตนเอง เป็นผู้มีพฤติกรรมถูกต้องเหมาะสม
- 2.1.2 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ การเคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่น ” และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นเคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่น เป็นผู้มีพฤติกรรมถูกต้องเหมาะสม
- 2.1.3 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ งามอย่างไทย ” และแนวทางการปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีลักษณะงามอย่างมีคุณค่า
- 2.1.4 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ กุลสตรีไทย ” และแนวทางการปฏิบัติตนของความเป็นกุลสตรีไทย
- 2.1.5 มีความเข้าใจและอธิบายความหมายของคำว่า “ รักนวลสงวนตัว ” และแนวทางการปฏิบัติตนเอง

2.2 ด้านทักษะ

- 2.2.1 รักและคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง และเคารพตนเอง
- 2.2.2 ยอมรับในสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติตนตามหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ การรับฟังผู้อื่น
- 2.2.3 ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตนให้งามอย่างไทยในชีวิตประจำวันได้

2.3 ด้านคุณลักษณะ

- 2.3.1 มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน
- 2.3.2 ผู้เรียนเป็นแบบอย่างและให้คำแนะนำอริยาบทที่งามอย่างไทยกับบุคคลรอบข้างได้

3 สาระการเรียนรู้

- 3.1 เคารพศักดิ์ศรีตนเอง
- 3.2 เคารพศักดิ์ศรีผู้อื่น
- 3.3 งามอย่างไทย
- 3.4 กุลสตรีไทย
- 3.5 รักนวลสงวนตัว

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 เคารพศักดิ์ศรีตนเอง

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนเล่นเกมดอกไม้ในใจฉัน
- ครูอธิบายถึงขั้นตอนการเล่นเกมดอกไม้ในใจฉัน
- ให้นักเรียนเล่นตามขั้นตอนที่อธิบาย

ขั้นสอน

- ครูอธิบายรายละเอียดของดอกไม้ในใจฉัน
- ครูอธิบายเพิ่มเติม

การเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นี่คือหัวใจของสุขภาวะ ถ้าคนเรารู้สึกมีคุณค่าและศักดิ์ศรี มีศักยภาพ มีอิสรภาพ และมีการเคารพศักดิ์ศรี และคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน จะมีความสุขซึมซาบอยู่ในคนทุกคน และทั่วไปในสังคม การเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันคือศีลธรรมพื้นฐานของสังคม เป็นรากฐานของประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค ความเป็นธรรมทางสังคมการพัฒนาต่างๆ ต้องอยู่บนฐานและนำไปสู่การเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนแต่ละคนพิจารณาถึงข้อดีของตัวเองที่เขียนลงบนดอกไม้ และจากการฟังข้อดีของเพื่อนแต่ละคนของเรา เรายอมรับข้อดีของเพื่อนหรือไม่ และเพื่อนได้ยอมรับข้อดีของเราหรือไม่ ให้ตัวแทนนักเรียนมาสรุปหน้าชั้นเรียน

คาบที่ 2 เคารพศักดิ์ศรีผู้อื่น

ขั้นนำ

- นักเรียนเขียนข้อความเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพที่นักเรียนได้รับในชีวิตประจำวันให้มากที่สุดบนกระดานดำ
- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแยกระหว่างชายกับหญิง ช่วยกันวิเคราะห์ สิ่งที่นักเรียนเขียนบนกระดานว่า สิ่งใดบ้างที่เป็นสิทธิและเสรีภาพของผู้ชายและผู้หญิงจริง ๆ โดยกลุ่มผู้ชายเขียนเฉพาะสิทธิของผู้ชาย และผู้หญิงเขียนเฉพาะสิทธิของผู้หญิง
- ตัวแทนนักเรียนทั้งสองกลุ่มนำเสนอ แล้วร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสิทธิว่า ทั้งชายและหญิงมีสิทธิและเสรีภาพเหมือนกัน

- นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แล้วตอบคำถามว่า “ทำไมชายและหญิงจึงมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน” โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนคิดและพิจารณาให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของกิจกรรม

ขั้นสอน

- ครูเปิดวิดีโอทัศน์หรือให้ดูภาพข่าวและเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาททั้งในกลุ่มเด็กชายและเด็กหญิงแล้วช่วยกันอภิปรายว่า สิ่งที่นักเรียนในภาพกระทำการรักษาศักดิ์ศรีของตนหรือไม่อย่างไรให้นักเรียนอธิบายเหตุผลสนับสนุน
- จากภาพ เมื่อวิเคราะห์ตามใบความรู้เรื่อง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นักเรียนทั้งสองกลุ่มกระทำการละเมิดศักดิ์ศรีของผู้อื่นอย่างไร

ขั้นสรุป

- ในความคิดเห็นของนักเรียน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึงอะไร นักเรียนจะเคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่นอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนได้ตรงเจียบๆ สักครูหนึ่ง

คาบที่ 3 งามอย่างไทย

ขั้นนำ

- ครูนำภาพ/วิดีโอทัศน์เกี่ยวกับการไหว้มาเปิดให้นักเรียนดู (อยู่ในเอกสารประกอบชุด)
- ชักถามความคิดเห็นของนักเรียน ประมาณ 5-6 คน

ขั้นสอน

- ครูสังเกตการไหว้การทำความเคารพของนักเรียนตั้งแต่เริ่มเข้าห้องเรียน ครูประเมินผลนักเรียนเกี่ยวกับการไหว้ ถ้าไหว้ได้สวยงามควรชมเชย ถ้าไหว้ไม่สวยงามควรให้นักเรียนปฏิบัติซ้ำใหม่จนกว่าจะไหว้สวย และบอกเหตุผลที่ให้นักเรียนปฏิบัติดังกล่าว
- ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะ/สิ่งต่างๆ ที่สามารถบ่งบอกว่า งามอย่างไทย (นอกเหนือจากการไหว้) เช่น การนั่ง การเดินผ่านผู้ใหญ่ วัฒนธรรมประเพณี วัด ฯลฯ
- ครูอธิบายประกอบสิ่งที่นักเรียนบอกมาคร่าวๆ โดยเน้นลักษณะที่ใกล้ตัวนักเรียน
- ครูผู้สอนร่วมมือกับครูที่สอนรายวิชาต่างๆ ในการสังเกต งามอย่างไทยในชีวิตประจำวันของของนักเรียนตลอดเวลา 1 เดือน บันทึกงามอย่างไทยเก็บผลมอบรางวัล ได้แก่ การไหว้ การนั่ง การเข้าพบครู การเดินผ่านผู้ใหญ่ ฯลฯ

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้ตรงเจียบๆ สักครูหนึ่งว่า นักเรียนจะปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่ งามกาย งามใจ งามวาจา และงามปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง?

คาบที่ 4 กุลสตรีไทย

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนเล่าถึงสตรีที่ตนประทับใจมากที่สุดว่าเป็นใคร และมีอะไรที่ทำให้ประทับใจ (อาจเป็นแม่ คารา ครู นักการเมือง นักธุรกิจ หมอ ฯลฯ) โดยให้มีรายละเอียดดังนี้
 - ชื่อ ตำแหน่ง หรือสถานภาพ
 - คุณลักษณะ
 - ความสามารถ (พรสวรรค์)
- ให้นักเรียนนำมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง

ขั้นสอน

- ครูอธิบายถึงสตรีเป็นผู้มีเกียรติและศักดิ์ศรี ในปัจจุบันจึงมีการยกย่องให้เกียรติสตรีกันมากถึงกับมีการเฉลิมฉลองปีสตรีสากลในปี 1995 ที่เพิ่งผ่านไป ในเวลาเดียวกันสตรีเองก็พึงคำนึงถึงเกียรติและศักดิ์ศรีของตนเองด้วย โดยประพฤติปฏิบัติตนให้คู่ควรกับเกียรติและศักดิ์ศรีนั้น บ่อยครั้งที่สตรีเองกลับเป็นต้นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ตนเองโดยดำเนินชีวิตที่ไม่เหมาะสม เช่น สมัครงานขายบริการทางเพศ กระทำตนเป็นแม่เล้าบังกับหญิงสาวและเด็กให้ขายตัว ปฏิบัติตนไม่อยู่ในทำนองคลองธรรม เล่นการพนัน ดิตสุรา ยาเสพติด ไม่อยู่กับเห้าเผ้ากับเรือน กิริยามารยาทไม่ส่อแววกุลสตรีไทยที่รักนวลสงวนตัว ทั้งหมดนี้ส่งผลให้เกียรติและศักดิ์ศรีและสตรีมัวหมองและตกต่ำจนกระทั่งแม้สตรีอื่น ๆ ที่ประพฤติตัวดีก็พลอยได้รับผลกระทบไปด้วย
- ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงรณรงค์วัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง ในส่วนที่เกี่ยวกับสตรีก็อยากจะให้รื้อฟื้นความเป็นกุลสตรีไทยขึ้นมาใหม่ “กุลสตรีไทย” ก็คือสตรีที่มีตระกูลและมีความประพฤติแบบไทย ๆ

ขั้นสรุป

- แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้นักเรียนพิจารณาใคร่ครวญว่าผู้เพียบพร้อมด้วยคุณลักษณะ 4 ประการดังต่อไปนี้ มีลักษณะเป็นอย่างไรได้แก่
 - 1) งามกาย ได้แก่
 - 2) งามวาจา ได้แก่
 - 3) งามใจ ได้แก่
 - 4) งามปฏิบัติ ได้แก่
- นักเรียนมาสรุปหน้าชั้นเรียนให้เพื่อน ๆ ฟัง

คาบที่ 5 รักนวลสงวนตัว

ขั้นนำ

- ครูนำภาพการแต่งกายที่โป๊ สายเดี่ยว ขาสั้นมากๆ เสื้อเกาะอก เสื้อผ้าที่รัดรูป ฯลฯ มาเปิดบนจอ LCD ให้นักเรียนดู

- ซักถามความคิดเห็น นักเรียนเห็นภาพเหล่านี้แล้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร

ขั้นตอน

- ครูนำบทกลอนสอนหญิงของสุนทรภู่ มาเปิดบนจอ LCD ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน
จะนุ่งห่มดูพอสมศักดิ์สงวน ให้สมควรรับพัศตร์ตามศักดิ์ศรี
จะผัดหน้าทาแป้งแต่งอินทรีย์ คุณวิหิวนื้ออย่าเหลือเกิน
จะเก็บไรไว้ผมให้สมพัศตร์ บำรุงศักดิ์ตามศรีมิให้เงิน
เป็นสุภาพราบเรียบแลเจริญ คงมีผู้สรรเสริญองค์ทรง
ใครเห็นน้องต้องนิยมนชมไม่ขาด ว่าฉลาดแต่งร่างเหมือนอย่างหงส์
ถึงรูปงามทราชมสงวนนวลองค์ ไม่รู้จักแต่งองค์ก็เสียงาม
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3-4 คน วิเคราะห์ว่าในบทกลอนดังกล่าวระบุเกี่ยวกับอะไรบ้าง

ขั้นสรุป

- นักเรียนช่วยกันบอกผลกระทบ กรณีที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งประพฤติปฏิบัติตนขัดแย้งกับบทกลอนดังกล่าว

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 ใบความรู้เรื่อง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- 5.1.2 วิดิทัศน์ หรือภาพข่าว
- 5.1.3 ภาพ/วิดิทัศน์ เกี่ยวกับการไหว้
- 5.1.4 บทกลอน

5.2 แหล่งการเรียนรู้

- 5.2.1 ห้องสมุด
- 5.2.2 ห้องจิตตภิบาล
- 5.2.3 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดและการประเมินผล

- 6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
- 6.2 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้
- 6.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

ใบความรู้ “เกมดอกไม้ในใจฉัน”

วัตถุประสงค์: รู้จักตนเองและผู้อื่น

อุปกรณ์: กระดาษ ดินสอสี

ขั้นตอนการทำดอกไม้ในใจฉัน

- 1.วาดดอกไม้ ลงบนกระดาษคนละ 1 ดอก
- 2.เขียนข้อดีของตัวเองลงบนดอกไม้คนละ 5 ข้อ
- 3.จับคู่สองคนผลัดกันเล่าข้อดีของตัวเองให้เพื่อนฟัง
- 4.จับคู่สลับกัน ให้คนที่ฟังเมื่อกี้ เป็นคนเล่าข้อดีของเพื่อนที่ได้ฟังมา ผลัดกันจนครบ

อธิบายสรุป: ดอกไม้ในใจฉัน เป็นเครื่องมือเพื่อให้มองเห็นข้อดี ความสามารถที่มีอยู่ของตัวเอง เพราะแนวคิดของคนในสังคมปัจจุบันมักมองข้อเสียตัวเอง เวลาจะทำอะไรต้องรอฟังคนอื่น ว่าเราควรจะเป็นอย่างไร “เธอควรจะเป็น” อยู่ตลอดเวลา เป็นเรื่องของวิธีคิดที่เราถูกทำให้คิดเชิงลบอยู่เสมอ จากสังคมบริโภคนิยม จากโครงสร้างสังคมที่รัฐเป็นศูนย์กลาง เราถูกแย่งชิงความสามารถของตัวเองไปอยู่เสมอ จากสังคมผู้บริโภคนิยม เช่น ความสามารถในการรักษาตัวเองของชุมชน หรือความสามารถในการดูแลกันและกันโดยไม่ต้องพึ่งจิตแพทย์หรือสิ่งของอื่นๆ ข้อดีหรือความสามารถของเราไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ดีคนอื่นเห็นด้วยหรือชื่นชม อาจเป็นเรื่องราวเล็กๆ ที่คนอื่นมองข้าม

ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมักเกิดจากความคิดแบบสุดโต่งไปทางด้านใดด้านหนึ่ง การศึกษากระแสหลักก็สอนวิธีคิดแบบนี้ให้เราตลอด ไม่ดีก็ชั่ว ไม่ขยันก็ขี้เกียจ ไม่สวยไม่หล่อก็ขี้เหร่ ไม่รวยก็จน สอนให้แข่งขัน ให้เอาชนะคนอื่น ต้องเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่นตลอดเวลา จนบางคนบอกว่ารู้สึกดีที่เห็นคนอื่นด้อยกว่าเรา ทำให้เราต้องมองหาการยอมรับจากภายนอกตลอดเวลา ไม่มีโอกาส ไม่มีเวลาที่จะหันกลับมาทบทวนด้านในตัวเอง ตลอดจนการแสวงหาการยอมรับจากภายนอกด้วยการบริโภควัตถุที่ทำให้ตัวเองดูดีตามสมัยนิยม แต่ถึงแล้วเรากลับอ้างว่า โดยทั่วไปเรามักใช้ความโกรธเกลียดตัวเอง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น แต่การทำแบบนี้กลับจะส่งผลเสียมากกว่าผลดี เพราะมันจะเป็นการสร้างความทุกข์ใจไว้ในจิตใจของเรา ท่านว่าถ้าเราใช้การประณามตนเองเป็นแรงผลักดันในการทำความดี เราจะกลายเป็นคนใจแคบ และคอยจับผิดคนอื่นโดยไม่รู้ตัว

กิจกรรมดอกไม้ในใจฉัน เป็นการย้อนกลับมามองสิ่งดีๆ ในตัวเองเป็นการฝึกที่จะคิดอีกด้านหนึ่งที่ต่างจากกระแสหลัก ที่มักใช้คำพูดดูถูก คนที่มองเห็นความดีในตัวเองเป็นพวกหลงตัวเอง แต่การคิดแบบดอกไม้ในใจฉันมิใช่การหลงตัวเองแบบผิดๆ แต่เป็นการฝึกที่จะเคารพตัวเอง เพราะเมื่อเรามองเห็นความดีและคุณค่าภายในตัวเอง รู้สึกดีกับตัวเอง ก็จะเกิดการยอมรับความเป็นตัวเองอย่างอ่อนน้อม คือการเคารพตัวเอง เมื่อเราสามารถเคารพตัวเองได้อย่างแท้จริง เราจะสามารถเคารพผู้อื่นได้อย่างอย่างจริงใจ และเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง

ใบความรู้

เรื่อง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึง เกียรติภูมิที่ทุกคนมี เพราะเกิดมาเป็นมนุษย์ ทุกคนต้องเคารพกันและกัน ห้ามดูหมิ่นลบหลู่ทำให้เสียความเป็นมนุษย์

ความหมายและสถานะทางกฎหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

สำหรับการศึกษาถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ที่จะเป็นทิศทางแห่งการกระทำว่าแก่ไหนเพียงใด ที่จะเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในลำดับแรกจึงควรต้องศึกษาถึงความหมายของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ว่ามีความหมายอย่างไรการกำหนดความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในบริบทความคิดเชิงปรัชญา มีการให้ความหมายของความเป็นมนุษย์ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึง คุณค่าความเป็นคน โดยไม่คำนึงถึงเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานภาพกายหรือสุขภาพ สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง การที่ผู้ใดไม่ได้รับหรือทำให้ผู้ใดไม่มีสิทธิและเสรีภาพที่พึงมีพึงได้จากการใช้งานปกติเช่น การทำร้าย กักขังทรมาน การซื้อขาย หรือการไม่ได้รับปัจจัยที่จำเป็นขั้นพื้นฐานในชีวิตอันได้แก่ งาน อาหาร ที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพ การศึกษา วัฒนธรรม พึงถือได้ว่าเป็นการทำลายสภาพความเป็นคน หรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

คุณลักษณะ 4 ประการของกุลสตรีไทย

1) งามกาย ได้แก่

- ก. มีร่างกายสะอาด หอมจืด สดใส
- ข. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ไม่ชะวับชะวามล้ำยุค
- ค. มีจิตกริยางดงาม ไม่กระโดดกระเดก เก้งก้าง

2) งามวาจา ได้แก่

- ก. พูดจาไพเราะ อ่อนหวาน นุ่มนวล ไม่หยาบกระด้าง
- ข. รู้จักใช้ภาษาที่ถูกต้อง สละสลวย
- ค. ไม่พูดเพื่อเจ้อ รู้จักพูดเมื่อควรพูด

3) งามใจ ได้แก่

- ก. มีอารมณ์ดีสม่ำเสมอ หนักแน่น ไม่ปรวนแปรไปมา
- ข. มีใจรักและเมตตา กรุณาต่อคนอื่น
- ค. มีความซื่ออกซื่อใจคนอื่น มองคนอื่นในแง่ดีไม่มีอคติ

4) งามปฏิบัติ ได้แก่

- ก. รู้และปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างดี ไม่บกพร่อง
- ข. รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว
- ค. รู้จักอยู่และร่วมมือกับคนอื่นได้โดยไม่รังเกียจหรือขัดเงิน

1. ผลการเรียนรู้

นักเรียนอธิบายความหมายของ “ความซื่อสัตย์” และประพฤติปฏิบัติได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ด้านความรู้

ผู้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของ “ความซื่อสัตย์”

1.2 ด้านทักษะ

ผู้เรียนประพฤติตนเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ มีการรักษาคำพูด ความซื่อตรงต่อผู้อื่น ปฏิบัติตามคำพูดของตนเอง

1.3 ด้านคุณลักษณะ

รู้จักการมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อผู้อื่น

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ความหมายของความซื่อสัตย์

3.2 การซื่อตรงต่อวาจา

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ความหมายของความซื่อสัตย์

ขั้นนำ

- ครูอ่านคำถาม แล้วให้นักเรียนตอบว่า การกระทำความผิดคือการกระทำที่มีความซื่อสัตย์หรือไม่ เพราะเหตุใด
 - แก้วหยิบเงินที่วางอยู่บนโต๊ะทำงานของคุณแม่ โดยที่ไม่บอกคุณแม่ เพราะคิดว่าเงินนี้เป็นเงินที่คุณแม่เตรียมไว้ให้ตน
 - เอกแอบดูเฉลยขณะทำแบบทดสอบหลังเรียน
 - พิมพ์ตั้งใจจะลดอาหารมื้อเย็นและเล่นกีฬาทุกวัน แต่เมื่อถึงเวลาพิมพ์ก็ไม่ได้ทำอย่างที่ตั้งใจไว้
 - กิ่งซื้อของ 50 บาท จ่ายเงินด้วยธนบัตร 100 บาท แต่แม่ค้าทอนเงินให้ 80 บาท กิ่งบอกแม่ค้าว่าทอนเงินผิดและคืนเงินให้
 - กบอยากได้โทรศัพท์มือถือ แต่ไม่มีเงินซื้อ เมื่อเห็นเพื่อนผลอวางโทรศัพท์ไว้ จึงหยิบไปแล้วทำไม่รู้ไม่ชี้

- ครูถามนักเรียนว่าผลของความซื่อสัตย์เป็นอย่างไร

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายของความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวงความซื่อสัตย์ เป็นคุณลักษณะที่ช่วยให้เป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจ เป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วย ถ้าขาดความซื่อสัตย์ก็จะกลายเป็นคนที่ไม่น่าคบหาสมาคม เป็นที่ระแวงแคลงใจของเพื่อนและบุคคลใกล้ชิด โดยปกติแล้วผู้ที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์จะมีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านส่วนตัว การประกอบอาชีพ การสังคม ดังนั้นนักเรียนควรปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์อยู่เสมอ

ตัวอย่างพฤติกรรมที่แสดงว่ามีความซื่อสัตย์ มีดังนี้

- ตรงต่อเวลา นัดหมายเวลาแล้วมาตามนัดและตรงเวลา มาโรงเรียนตรงเวลาไม่มาสาย
- ไม่พูดปด พูดความจริงเสมอ
- ยอมรับผิดเมื่อทำผิด ไม่ใส่ร้ายความผิดให้กับผู้อื่น
- เก็บของตกได้ ติดตามหาเจ้าของและคืนของให้
- จ่ายเงินทุกครั้งเมื่อซื้อสิ่งของ ขึ้นรถประจำทางหรือโดยสารยานพาหนะอื่น ๆ หรือใช้บริการอื่น ๆ ที่ต้องเสียเงินค่าบริการ
- ไม่หยิบฉวยสิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตนจะใช้สิ่งของของผู้อื่นต้องขออนุญาตก่อนทุกครั้ง
- ไม่หนีไปไหนหลังหลอก ต่อหน้าทำอย่างหนึ่งลับหลังทำอีกอย่างหนึ่ง
- ไม่ลอกการบ้านเพื่อน ไม่แอบอ้างผลงานของเพื่อนเป็นผลงานของตนเองแล้วนำไปส่งอาจารย์ ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลอกคำตอบจากเพื่อน

- พฤติกรรมที่กล่าวมานักเรียนปฏิบัติข้อใดบ้าง

ขั้นสรุป

- นักเรียนเขียนสรุปการกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์เป็นแผนผังความคิด ตามหัวข้อต่อไปนี้
1. ตรงต่อเวลา 2. ไม่พูดปด 3. ยอมรับผิดเมื่อทำผิด 4. เก็บของได้ 5. จ่ายเงินทุกครั้งเมื่อซื้อสิ่งของ
- นักเรียนใคร่ครวญเรียบร้อยแล้วตอบว่านักเรียนปฏิบัติข้อใดบ้างในชีวิตประจำวันของนักเรียน

คาบที่ 2 การซื้อตรงต่อเวลา

ขั้นนำ

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อตรง
- ครูอธิบายความหมายของ ความซื่อตรงเป็นคุณสมบัติที่ดีงามของมนุษย์ทุกคน ไม่เว้นว่าจะเป็นผู้นำหรือมนุษย์สามัญก็ตาม ที่จะต้องแสดงออกต่อกันได้ทุกเมื่อไม่ว่าต่อหน้าหรือลับหลัง เพราะการแสดงออกซึ่งความซื่อตรงต่อกันนั้น สามารถเป็นเครื่องชี้วัดทัศนคติและความคิดความรู้สึกระหว่างเรากับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอน

- ครูอ่านนิทาน เรื่อง “เพื่อนทรยศ” ให้นักเรียนฟัง
- ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวจากการฟัง โดยการถามคำถามเพื่อกระตุ้น ความคิดของนักเรียน ดังนี้
 - นิทานเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - นิทานเรื่องนี้เกิดขึ้นที่ไหน
 - ทำไมสิ่งโตจึงกลับมากินสุนัขจิ้งจอกเป็นอาหาร
 - ถ้าหนูเป็นสิ่งโตจะกลับมากินสุนัขจิ้งจอกหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ถ้าหนูเป็นสุนัขจิ้งจอกจะพาลามาให้สิ่งโตหรือไม่ เพราะอะไรจึงพามา เพราะอะไรจึงไม่พามา
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความไม่ซื่อตรงของสุนัขจิ้งจอกในนิทาน ความซื่อตรงของลา
- ครูอธิบาย ความสำคัญของความซื่อตรงต่อเวลา คือการปฏิบัติตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ มีความจริงใจ ไม่ใช่เล่นให้เลียมคดโกง

ขั้นสรุป

- นักเรียนใคร่ครวญเงียบๆ สักครู แล้วทำใบงาน การซื่อตรงต่อเวลา

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 ใบความรู้เรื่อง “เพื่อนทรยศ”

5.1.2 ใบงานซื่อตรงต่อเวลา

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 ห้องจิตตภิบาล

5.2.3 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

6.2 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้

6.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

ใบความรู้

เรื่อง เพื่อนทรยศ

สุนัขจิ้งจอกกับลาเป็นเพื่อนกัน พวกมันสัญญากันว่าจะคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันยามมีภัย วันหนึ่งขณะที่สัตว์ทั้งสองตัวออกไปล่าเหยื่อด้วยกัน สุนัขจิ้งจอกเลื้อยไปเห็นสิงโตตัวหนึ่งกำลังเดินตรงมา มันรีบบอกลาว่า “ลาเพื่อนรัก ท่านรออยู่ที่นี่ก่อนนะ ข้าจะอาสาเดินไปเจรจาผูกมิตรกับสิงโตตัวนั้นเสียก่อน พวกเราจะได้ปลอดภัย” ว่าแล้วสุนัขจิ้งจอกก็เดินตรงเข้าไปหาสิงโต มันบอกกับสิงโตว่าถ้าสิงโตปล่อยมันไป มันจะล่อลวงลามาให้กินอย่างสะดวกสบาย ไม่ต้องวิ่งไล่จับให้เหนื่อย ในที่สุดลาก็ตกเป็นเหยื่อของสิงโต พอกินเสร็จ สิงโตก็หันมาตะปบสุนัขจิ้งจอกกินเป็นอาหาร ก่อนตายสุนัขจิ้งจอกก็พูดเป็นเชิงตัดพ้อว่า “ท่านไม่น่าทรยศกับข้าเลย” สิงโตหัวเราะก่อนจะตอบว่า “ที่เจ้ายังทรยศกับลาที่เป็นเพื่อนของเจ้าได้ ทำไมข้าจะทรยศต่อเจ้าไม่ได้”

คุณธรรม จริยธรรมที่ได้ บุคคลที่ไว้สัจจะ อย่าพึงหวังสัจจะจากผู้อื่น

ชุดิพร และพิศาล. นิทานอีสป เล่ม 4. 2544 : 31

ใบงาน

การซื้อตรงต่อวาจา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยสังเขป

1. จากกรณีตัวอย่างนี้ ให้ออกผลดีที่เกิดขึ้นจากการเป็นคนที่มีความซื่อตรง

.....

.....

.....

.....

2. ให้สรุปข้อคิดหรือสุภาษิตสอนใจที่ได้จากเรื่องนี้

.....

.....

.....

.....

3. จากกรณีตัวอย่าง นักเรียนคิดว่า ความซื่อตรงหมายถึงอะไร

.....

.....

.....

.....

4. จากกรณีตัวอย่าง นักเรียนคิดว่า ความซื่อตรง มีความสำคัญ และมีความจำเป็น ต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

1. ผลการเรียนรู้

นักเรียนเข้าใจความหมายของอิสรภาพ เสรีภาพ การพึ่งตนเอง ประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้องในสังคม ที่ทุกคนต่างก็มีอิสรภาพ เสรีภาพเช่นเดียวกัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ด้านความรู้

นักเรียนอธิบายความหมายของ “อิสรภาพ เสรีภาพ และการพึ่งตนเองได้”

1.2 ด้านทักษะ

นักเรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างมีอิสรภาพ เสรีภาพ และพึ่งตนเองได้ บนพื้นฐานของความถูกต้อง

1.3 ด้านคุณลักษณะ

นักเรียนรู้จักวิธีการใช้อิสรภาพ เสรีภาพและการพึ่งตนเองได้ในสังคม

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ความหมายอิสรภาพ

3.2 ความหมายเสรีภาพ

3.3 ความหมายพึ่งตนเอง

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 ความหมาย - อิสรภาพ

ขั้นนำ

- ครูและนักเรียนสนทนาเรื่องอิสรภาพ นักเรียนเข้าใจอย่างไร
- ครูยกตัวอย่างการกระทำ แล้วถามนักเรียนว่าเป็นการกระทำที่มีอิสรภาพหรือไม่ เพราะเหตุใด เช่น นักเรียนนั่งทานข้าวที่ป้ายรถเมล์ นักเรียนใช้โทรศัพท์ในโรงเรียน
- ครูสรุปความหมายของอิสรภาพ ในความหมายทั่วไป หมายถึงสถานะที่เป็นอิสระ (นั่นคือ ไม่ถูกจำกัด ไม่ถูกกักขังหรือถูกตีตรา)

ของ-ชากรุสโซ นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ได้ยืนยันว่าสภาพที่เป็นอิสระนั้น เป็นสิ่งที่ติดมากับความเป็นมนุษย์ เป็นหน้าที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการมีวิญญาณและร่างกาย ผลสืบเนื่องก็คือการปฏิสัมพันธ์ต่อมาหลังจากการเกิด ล้วนแต่เป็นการสูญเสียความเป็นอิสรภาพไป ไม่ว่าจะเป็นทั้งโดยความสมัครใจและไม่สมัครใจ

ขั้นสอน

- จากคำถามที่ครูถาม ครูอธิบายอิสรภาพ

หลายคนมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับคำว่า "อิสระ" เขาคิดว่าอิสระคือจะทำอะไรก็ได้ ไม่มีใครห้าม ไม่ต้องมีอะไรมาควบคุม"อิสระ" คือ ก็คือ การกระทำในสิ่งใดก็ได้ โดยอยู่ภายใต้ขอบเขต หรือ กฎเกณฑ์พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ให้เหมือนกับพระองค์ เป็นการเหมือนตรงลักษณะชีวิตภายในมนุษย์ ไม่ใช่ภายนอก เหมือนตรงลักษณะภายใน ซึ่งเป็นวิญญาณ ไม่ใช่ร่างกายและสิ่งหนึ่งที่พระเจ้าทรงมี ก็คือ ความอิสระ ดังนั้นมนุษย์จึงมีอิสระด้วย แต่ความอิสระของพระองค์นั้น ไม่ใช่หมายความว่าพระองค์จะทำอะไรก็ได้ตามที่พระองค์อยากกระทำแน่นอน พระเจ้าจะทรงทำอะไรก็ได้ โดยไม่ต้องมีเหตุผลควบคุม แต่พระองค์ได้เปิดเผยให้แก่มนุษย์อย่างชัดเจนว่า ถึงแม้พระองค์มีอิสระที่จะทำอะไรก็ได้ โดยไม่ต้องมีอะไรมาควบคุม แต่พระองค์จะไม่ทำสิ่งที่ขัดกับพระลักษณะ และกฎเกณฑ์ ที่พระองค์ทรงวางไว้อย่างเด็ดขาดแม้แต่ความอิสระของพระเจ้า ยังต้องมีขอบเขตและกฎเกณฑ์ พระองค์จะไม่ใช้อิสระของพระองค์ที่ข้าม หรือล่วงล้ำกฎเกณฑ์ที่พระองค์ทรงวางไว้อย่างเด็ดขาด และนี่ก็คือความหมายของคำว่า "อิสระ" ที่แท้จริง

มนุษย์เรานั้นเหมือนกับพระเจ้า คือ เราทำอะไรก็ได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขต กฎเกณฑ์ของที่เราอยู่ เช่น เราอยู่เมืองไทย เรามีอิสระภายใต้กฎเกณฑ์ของประเทศไทย เรามีอิสระที่จะทำอาชีพอะไรก็ได้ที่ไม่ขัดกับกฎหมาย ถ้าเราคิดว่าอิสระก็คือ ทำอะไรก็ได้ เป็นการเข้าใจผิดมาก เพราะเราไม่สามารถที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีของเมืองไทยได้เลย ความอิสระของเราต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้ตรงเจียบๆ เกี่ยวกับอิสรภาพ แล้วพลัดกันออกมาแสดงความคิดเห็น
- นักเรียนเขียนความหมายของอิสรภาพตามความเข้าใจอย่างสั้นๆ

คาบที่ 2 ความหมาย - เสรีภาพ

ขั้นนำ

- ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องการสร้างอนุสาวรีย์ ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเทพีเสรีภาพ เช่น สร้างขึ้นเพื่ออะไร โดยใคร ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ใด แล้วครูเล่าประวัติของเทพีเสรีภาพ

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายของเสรีภาพ

คำว่า “เสรีภาพ” หมายถึง อำนาจตัดสินใจด้วยตนเองของมนุษย์ที่จะเลือกดำเนินพฤติกรรมของตนเอง โดยไม่มีบุคคลอื่นใดอ้างหรือใช้อำนาจแทรกแซงเกี่ยวกับการตัดสินใจนั้น และเป็นการตัดสินใจด้วยตนเองที่จะกระทำหรือไม่กระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย แต่การที่ มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแล้วแต่ละคนจะตัดสินใจกระทำการหรือไม่กระทำการสิ่งใดนอกเหนือ นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว ย่อมต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม

ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรม ดังเช่น ศิลาจารึกหลักที่ 1 สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช บ่งบอกถึงเรื่องเสรีภาพในการประกอบอาชีพไว้อย่างน่าสนใจว่า “เจ้าเมืองบ่เอาจกอบในไพร่ลู่ทาง เพื่อนจูงวัวไปค้า ขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้าง ค้า ใครจักใคร่ค้าม้า ค้า ใครจะใคร่ค้าเงือนค้าทองคำ”

ขั้นสรุป

- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง แล้วคิดสัญลักษณ์ของเสรีภาพ และวาดภาพพร้อมให้ความหมายของสัญลักษณ์นั้นลงในสมุด และแบ่งปันภาพสัญลักษณ์กับเพื่อนๆ

คาบที่ 3 ความหมาย - ฟังตนเองได้

ขั้นนำ

- ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน มีอะไรบ้างที่นักเรียนสามารถทำได้บ้างและอะไรที่นักเรียนต้องขอความช่วยเหลือจากคนอื่นบ้าง แล้วครูเล่าเรื่อง นิค วูจิซิก (Nick Vujicic)

ขั้นสอน

- ครูอธิบายความหมายของการฟังตนเอง
การฟังตนเอง หมายถึง ความสามารถในการดำรงตนอยู่ได้อย่างอิสระ มั่นคง สมบูรณ์ ซึ่งการฟังตนเองได้นั้น มีทั้งในระดับบุคคล และชุมชน การฟังตนเอง ต้องสามารถปรับเปลี่ยนไปตามเวลาได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้อง และสมดุล
- นักเรียนสามารถฟังพาตนเองในเรื่องใดได้บ้าง เข้ากลุ่มแบ่งปันซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

- นักเรียนไตร่ตรองเงียบๆ สักครูหนึ่ง แล้วร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่องของนิค วูจิซิก
- นักเรียนจะสร้างแรงบันดาลใจให้กับตัวเองได้อย่างไร

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 ใบความรู้

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 ห้องจิตตาศึกษา

5.2.3 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดและการประเมินผล

6.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

6.2 ผลคะแนนจากใบงานการเรียนรู้

6.3 แบบสอบถามความคิดเห็น

ใบความรู้

เรื่องประวัติของอนุสาวรีย์เทพีเสรีภาพ (History of The Statue of Liberty)

เทพีเสรีภาพซึ่งตั้งอยู่กลางอ่าวนิวยอร์ก ได้แบบมาจากเทพเจ้าแห่งเสรีภาพของชาวโรมัน อนุสาวรีย์นี้มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า “Liberty Enlightening the World” และมีพิธีส่งมอบอย่างยิ่งใหญ่เมื่อปี ค.ศ. 1886

นักประติมากรรมชาวฝรั่งเศส เฟรดเดอริก บาร์โธลดี (Frederic Bartholdi) เป็นผู้ออกแบบเทพีเสรีภาพ เพื่อเป็นของขวัญจากชาวฝรั่งเศสให้สหรัฐอเมริกา อาจารย์ด้านกฎหมายชื่อ เอดูอาร์ด เรอเนเดอลาบูลย์ เป็นผู้ออกความคิดให้ชาวฝรั่งเศสและชาวอเมริกันสร้างอนุสาวรีย์ร่วมกัน

แต่เดิมอนุสาวรีย์นี้มีจุดประสงค์เพื่อเป็นอนุสรณ์ในวาระประเทศสหรัฐอเมริกาครบรอบหนึ่งร้อยปี และเพื่อเฉลิมฉลองการที่ประเทศฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกาต่างก็เป็นประเทศที่มีเสรีภาพและประชาธิปไตยเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม มีเพียงแค่ส่วนมือและคบเพลิงของเทพีเสรีภาพเท่านั้นที่เสร็จทันปี ค.ศ. 1876 และได้จัดแสดงไว้ในนิทรรศการร้อยปีสหรัฐอเมริกา

“เทพีเสรีภาพ” (Lady Liberty) เป็นอนุสาวรีย์รูปร่างเป็นหญิงสาวสวมเสื้อคลุม มีขวาทือคบเพลิง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนแสงสว่างแห่งเหตุผล ส่วนมือซ้ายถือหนังสือกฎหมายที่มีวันที่การลงนาม คำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา (The Declaration of Independence) จารึกไว้

เมื่อวัดจากเท้าของรูปปั้นไปจนถึงปลายคบเพลิง เทพีเสรีภาพมีความสูง 151 ฟุต อย่างไรก็ตามหากวัดตั้งแต่ฐานขึ้นไป ความสูงจะเพิ่มขึ้นถึงเท่าตัว ผิวนอกของอนุสาวรีย์เทพีเสรีภาพทำมาจากทองแดง โดยมีโครงสร้างรับน้ำหนักเป็นโครงเหล็ก เดิมทีสีด้านนอกก็เป็นสีทองแดง แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป ในช่วงปี 1900 ผิวด้านนอกของอนุสาวรีย์ก็เริ่มเปลี่ยนสี สุดท้ายแล้วทางการก็ตัดสินใจคงสีสนิมเขียว (patina) ไว้เช่นนั้น เทพีเสรีภาพจึงมีสีเขียวอ่อนอย่างที่เราเห็นกันอยู่ในปัจจุบัน

โครงสร้างภายในของอนุสาวรีย์เทพีเสรีภาพได้รับการออกแบบโดย อเล็กซานเดอร์ กุสตาฟ ไอเฟล (Alexandre-Gustave Eiffel) ชายคนเดียวกับที่ออกแบบหอไอเฟล (Eiffel Tower) ในฝรั่งเศส ด้วยการร่วมมือกันของแรงงานชาวอเมริกันและชาวฝรั่งเศส ส่วนต่างๆของอนุสาวรีย์นี้จะถูกสร้างขึ้นในประเทศฝรั่งเศส และส่งไปยังสหรัฐอเมริกาทางเรือในที่สุดฝรั่งเศสก็ได้นำเสนอเทพีเสรีภาพในปี ค.ศ. 1884 ถูกส่งลงเรือมายังสหรัฐฯในปีถัดมา และได้เปิดตัวต่อสาธารณชนในที่สุด เมื่อปี ค.ศ. 1886

ประชาชนที่อพยพย้ายถิ่นฐานมาสู่สหรัฐอเมริกาทางเรือมากมายหลายคนในสมัยนั้น จะได้รับการต้อนรับจากเทพีเสรีภาพเมื่อเดินทางมาถึง นี่ทำให้อนุสาวรีย์เทพีเสรีภาพกลายเป็นสัญลักษณ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา บทกลอนที่อยู่บริเวณฐานของอนุสาวรีย์ สลักข้อความอันโด่งดังไว้ว่า “นำความเหน็ดเหนื่อย ความยากจน ความแออัดท่ามกลางฝูงชนจนอยากสูดดมอิสรภาพของท่าน มาให้ฉัน” (Give me your tired, your poor, your huddled masses yearning to breathe free) เพื่อคอยต้อนรับผู้อพยพผู้โลกใหม่

เนื่องจากเทพีเสรีภาพถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญของสหรัฐอเมริกา เธอจึงถูกนำเสนอในสื่อสมัยใหม่และของที่ระลึกมากมาย เทพีเสรีภาพไม่ได้แสดงถึงการคุกคาม และไม่ได้เป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจ คนส่วนใหญ่มองว่าเทพีเสรีภาพเป็นดวงประทีปแห่งความหวัง

ใบความรู้เรื่อง นิค วูจิซิก (Nick Vujic)

นิค วูจิซิก Nick Vujic เป็นชาว ออสเตรเลีย เกิดเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2525 จากพ่อแม่ชาวเซอร์เบีย ซึ่งอุทิศตนให้คริสต์ศาสนา นิค วูจิซิกเกิดมาไม่มีแขนทั้งสองข้าง มีขาสั้นๆ ข้างเดียวที่มีนิ้วโป้งสองนิ้ว เท่านั้นเป็นชาว ออสเตรเลีย เกิดเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2525 จากพ่อแม่ชาวเซอร์เบียซึ่งอุทิศตนให้คริสต์ศาสนา นิค วูจิซิกเกิดมาไม่มีแขนทั้งสองข้าง มีขาสั้นๆ ข้างเดียวที่มีนิ้วโป้งสองนิ้วเท่านั้นแม้ นิค วูจิซิก จะพิการไร้แขนขาเช่นนี้ แต่เขาก็สามารถสำเร็จการศึกษาว่าปริญญาด้านการค้า เอกการวางแผนด้านการเงินและบัญชี มาครองได้สำเร็จมาจนถึงวันนี้ เขาได้เดินทางตามความฝันของเขาด้วยการเป็นนักเขียนชื่อดังเขาเขียนหนังสือ "Life Without Limb" พร้อมทั้งโชว์ตัวพูดสร้างแรงบันดาลใจและพบปะกับผู้คนมากมายทั่วโลกและตอนนี้เขาย้ายจากบริสเบน ออสเตรเลีย ไปอยู่ที่แคลิฟอร์เนียซึ่งเขานั่งแท่นเป็นประธานและ CEO ให้กับองค์กรไม่แสวงหากำไร

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 อธิบายความหมายของสถาบันพระมหากษัตริย์
- 1.2 บอกถึงพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2
- 1.3 ยกตัวอย่างพระราชกรณียกิจที่ทำให้ประเทศไทยเป็นปึกแผ่นมั่นคง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
ความหมายของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย
- 2.2 ด้านทักษะ
นักเรียนอธิบายพระราชกรณียกิจเด่นๆ ของพระมหากษัตริย์ไทยได้
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ พระคุณของสถาบันมหากษัตริย์ไทย

3. สารการเรียนรู้

- 3.1 ความหมายของสถาบันพระมหากษัตริย์
- 3.2 พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูเกริ่นด้วยประวัติศาสตร์ชาติไทย ตั้งแต่การเสียกรุงศรีอยุธยา การสร้างกรุงธนบุรี สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระมหากษัตริย์ไทยและเหตุการณ์สำคัญๆ

พระราชกรณียกิจรัชกาลที่ 1

พระราชกรณียกิจเพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงให้อาณาจักรไทย เช่น ทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นเป็นราชธานีแห่งใหม่ ทรงสถาปนาพระราชวงศ์และแต่งตั้งขุนนางข้าราชการตามโบราณราชประเพณี โปรดเกล้าฯให้รื้อฟื้นแบบแผนธรรมเนียมปฏิบัติสมัยอยุธยาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทรงฟื้นฟูทำนุบำรุง

พระพุทธศาสนาให้เป็นหลักของสังคมไทย สังคายนาพระไตรปิฎกซึ่งเรียกว่า“พระไตรปิฎกฉบับทอง” ชำระและรวบรวมกฎหมายตราสามดวง

พระราชกรณียกิจรัชกาลที่ 2

เป็นระยะเวลาที่บ้านเมืองมีความสงบสุข จึงสามารถทำนุบำรุงบ้านเมืองได้อย่างเต็มที่ประกอบกับพระองค์ทรงเป็นศิลปินที่เชี่ยวชาญด้านกวีนิพนธ์ นาฏศิลป์ ดุริยางศิลป์ และจิตรศิลป์ ดังนั้น ในรัชกาลนี้ ศิลปกรรม วรรณกรรมของไทย จึงรุ่งเรืองอย่างยิ่งรัชสมัยนี้ การค้ากับต่างประเทศเจริญรุ่งเรืองเพิ่มมากขึ้น โปรตุเกสและอังกฤษได้แต่งตั้งทูตขอเจริญพระราชไมตรีเพื่อการค้าขายกับไทย ส่วนการค้ากับจีนนั้น เจริญรุ่งเรืองอย่างมาก มีทั้งการค้าของพระคลังสินค้า เจ้านาย และขุนนาง สร้างความมั่งคั่งให้อาณาจักรไทย

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายเรื่องศึกษาเรื่องความสำคัญสถาบันพระมหากษัตริย์
- นักเรียนบันทึกลงในใบงาน
- ครูให้นักเรียนศึกษา คูสารคดีเฉลิมพระเกียรติของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) (อยู่ในเอกสารประกอบซีดี)

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้ตรองผลของพระราชกรณียกิจต่างๆ ของพระมหากษัตริย์ไทย

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูทบทวนประวัติศาสตร์ชาติไทย ตั้งแต่การเสียกรุงศรีอยุธยา การสร้างกรุงธนบุรี สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระมหากษัตริย์ไทยและเหตุการณ์สำคัญๆ และที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับรัชกาลที่ 1 ไปแล้วในคาบที่ผ่านมา

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 2
- ครูให้นักเรียนดูสารคดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2)
- นักเรียนอ่านคุณค่าพระวรสารพร้อมกัน และร่วมกันให้ความหมาย (ยก.3:13-18)

“ปรีชาญาณแท้และปรีชาญาณเทียม (ยก 3:13-18)

¹³ใครบ้างคิดว่าตนฉลาดและมีปรีชาญาณ จงแสดงความฉลาดและปรีชาญาณนั้นอย่างอ่อนโยนด้วยการกระทำและความประพฤติดี ¹⁴แต่ถ้าใจของท่านขมขื่นด้วยความอิจฉาริษยา และมีความทะเยอทะยาน จงอย่าโอ้อวดและอย่ามูสาต่อต้านความจริง ¹⁵ปรีชาญาณเช่นนี้มีได้มาจากเบื้องบน

แต่เป็นปรัชญาตามธรรมดาโลก ตามแบบวัตถุนิยมและตามแบบปัสกาล¹⁶ ที่ใดมีความอิจฉาริษยา และความทะเยอทะยาน ที่นั่นย่อมมีแต่ความวุ่นวายและความชั่วร้ายนานาชนิด¹⁷ ส่วนปรัชญาที่มาจากเบื้องบน ประการแรกเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์ แล้วจึงก่อให้เกิดสันติ เห็นอกเห็นใจ อ่อนน้อม เปี่ยมด้วยความเมตตากรุณา บังเกิดผลที่ดีงาม ไม่ลำเอียง ไม่เสแสร้ง¹⁸ ผู้ที่สร้างสันติย่อมเป็นผู้หว่านในสันติ และจะเก็บเกี่ยวผลเป็นความชอบธรรม

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้รื้อฟื้นความรู้เกี่ยวกับพระเยซูคริสต์และข้อความจากพระคัมภีร์ แล้วนักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง?
- นักเรียนทำใบงานตอบคำถาม

5. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 ใบความรู้เรื่องพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 1 และ รัชกาลที่ 2

5.1.2 สารคดีเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) ที่มา <http://youtu.be/6llzNdzFFsg>

5.1.3 สารคดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) ตอนที่ 1 ที่มา www.youtube.com/watch?v=Gf--RGJBC6Q28 มี.ย. 2012 - 5 นาที

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

5.2.2 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้วัด
สังเกตพฤติกรรม	นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	แบบสังเกตพฤติกรรม

ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

แบบสังเกตพฤติกรรม วิชา จริยศึกษา

คำชี้แจง : 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน

2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เลขที่	ชื่อ สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		ตอบคำถาม			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการตอบคำถาม/อภิปราย

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามทุกครั้ง ด้วยความมั่นใจ ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมตอบคำถามเป็นบางครั้ง ด้วยความมั่นใจพอใช้ ตอบถูกต้องบางครั้ง
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยตั้งใจฟังคำถาม ขาดความมั่นใจในการตอบคำถาม ต้องถามเพื่อนเสมอ

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่มอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบ มีความรอบคอบ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้อง ชัดเจน
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม อย่างตั้งใจบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และมีผลงานที่ปรากฏถูกต้องบ้าง
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม ไม่ค่อยรับผิดชอบ และผลงานที่ปรากฏไม่ค่อยถูกต้อง

แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

เรื่อง รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

คำสั่ง ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง ด้านความเมตตา และให้ผู้ปกครอง และครู ร่วมประเมินด้วย

การให้คะแนน

ปฏิบัติสม่ำเสมอ ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้	2	คะแนน
ไม่ค่อยปฏิบัติ ให้	1	คะแนน

เกณฑ์ประเมิน (นำคะแนน ของนักเรียน, ผู้ปกครอง, ครู มารวมกัน แล้วหาร 3)

ระดับคุณภาพ	ดีมาก	30	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ดี	26 – 29	คะแนน
ระดับคุณภาพ	พอใช้	20 – 25	คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	ต่ำกว่า 20	คะแนน

พฤติกรรม	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู
1.มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์			
2.ตระหนักในความเป็นคนไทย			
3.สนับสนุนสินค้าของคนไทย			
4. มีความปรารถนาดีต่อชาติ ศาสนา สถาบันกษัตริย์อย่างจริงใจ			
5. ร่วมกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์			
ลงชื่อผู้ประเมิน			
รวมคะแนน (แต่ละช่องเต็ม 30)			
คะแนนเฉลี่ย (รวม 3 ช่อง หาร 3)			
ระดับคุณภาพ			

ใบความรู้

เรื่องพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

รัชกาลที่ ๑ (พระปฐมบรมราชวงศ์จักรี)

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงโปรดฯ ให้สร้างพระมหานครใหม่ในที่อันเหมาะสมกว่ากรุงธนบุรี ด้วยทรงประจักษ์ว่า ที่ตั้งของกรุงธนบุรีไม่มั่นคงพอเนื่องจากอริราชศัตรูยกกำลังมาประชิดได้ง่าย ไม่สะดวกในการป้องกันราชธานี จึงทรงย้ายพระนครจากฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยามาสถาปนาขึ้นใหม่ทางฝั่งตะวันออก

พระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระองค์มีเป็นอเนกประการ กล่าวได้ว่าทรงมีพระราชภาระหนักทั้งการศึกสงครามเพื่อปราบปรามและป้องกันรักษาเอกราชของชาติบ้านเมืองให้รอดพ้นภัยอันตรายจากข้าศึกศัตรูแล้ว ยังทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจในด้านการปกครองประเทศชาติ และทรงฟื้นฟูบูรณะประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งกำลังจะสูญไป

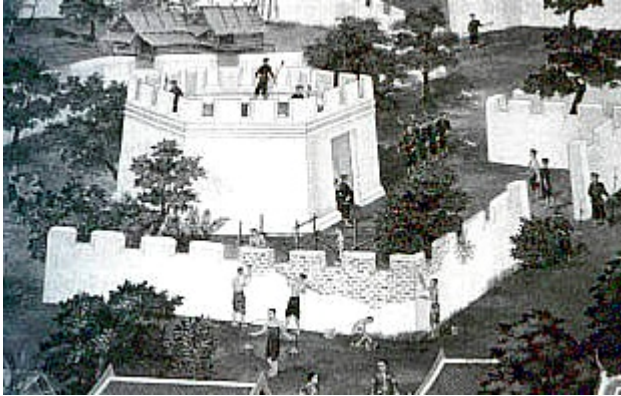
สรุปเหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 1 (พ.ศ.2325-2352)

2325	พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงปราบปรามการจลาจลในกรุงธนบุรี และทรงรับอัญเชิญของเสนามาตย์ราษฎรทั้งหลาย เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์ราชสมบัติ 8 เมษายน ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดฯ ให้สร้างกรุงเทพฯ ขึ้นเป็นราชธานี
2326	สร้างตำราว่าด้วยระเบียบการพระราช พิธีบรมราชาภิเษก
2327	18 กุมภาพันธ์ สร้างกรุงเทพฯ แล้วเสร็จ โปรดฯ ให้มีการสมโภชพระนครสร้างเสาชิงช้า
2328	เกิดสงครามเก้าทัพกับพม่า มีวีรสตรีเกิดขึ้น 2 ท่าน คือท้าวเทพสตรี-ท้าวศรีสุนทร
2329	เกิดสงครามกับพม่าที่ท่าดินแดงองตนวิเสน แยกโปรตุเกส เชิญพระราชสาสน์มาเจริญทาง พระราชไมตรี นับเป็นฝรั่งเศสชาติแรกที่เข้ามาติดต่อในสมัยรัตนโกสินทร์
2340	ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องรามเกียรติ์
2347	ทรงโปรดฯ ให้นักปราชญ์ราชบัณฑิตรวบรวมและชำระกฎหมาย แล้วให้เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร เรียกว่า “กฎหมายตราสามดวง”

ที่มา www.bp-smakom.org/BP_School/Social/King/rat-kan-1.htm -

เรื่อง พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่๒)

พระราชกรณียกิจด้านการทำนุบำรุงประเทศ และป้อมปราการ

ระยะแรก ของ การก่อตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ พม่าก็ยังครองกรุงรัตนโกสินทร์อย่างต่อเนื่อง พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเมืองและป้อมปราการต่างๆ ขึ้นเพื่อให้เป็นเมืองหน้าด่านคอยป้อมป้องกันข้าศึกที่จะยกเข้ามาทางทะเลที่เมืองสมุทรปราการ และที่เมือง ปากลัด (ปัจจุบันคือ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ) โดยมีพระราชบัญชาให้กรมพระราชวังบวรมหาเสนานุรักษ์ เป็นแม่กองก่อสร้างเมือง

นครเขื่อนขันธ์ขึ้นที่ปากลัด พร้อมป้อมปัสางผีสิง ป้อมราหู และป้อมศัตรูพินาศแล้วโปรดเกล้าฯ ให้อพยพครอบครัวชาวมอญจากปทุมธานีมาอยู่ที่นครเขื่อนขันธ์

พระราชกรณียกิจด้านการป้องกันประเทศ

ในรัชสมัยของ พระ บาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พม่าได้ยกทัพเข้ามาตีไทยอยู่หลายครั้งด้วยกัน ตั้งแต่พระองค์ครองราชย์ได้ เพียง ๒ เดือน พระเจ้าปดุง กษัตริย์พม่าก็ได้ทรงแต่งตั้งแม่ทัพพม่า ๒ นาย คืออะเต็ง หนุ่นและสุเรียงสารกะขอย โดยให้แม่ทัพอะเต็งหนุ่นยกทัพเรือเข้ามาตีทางหัวเมืองชายทะเลตะวันตก และสามารถตีเมืองตะกั่วทุ่งตะกั่วป่า รวมถึงล้อมเมืองถลางไว้ ก่อนที่กอง ทัพไทยจะยกลงไปช่วยและตีทัพพม่าจนแตกพ่ายไป ส่วนแม่ทัพสุเรียงสารกะขอยได้ยกกำลังมาทางบกเพื่อเข้าตีหัวเมืองด้านทิศใต้ ของไทย และสามารถตีได้เมืองมะลิวัน ระนอง และกระบี่ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยจึงทรงส่งกองทัพลงไปช่วยเหลือทหารพม่าสู้ กำลังฝ่ายไทยไม่ได้ก็ถอยทัพหนีกลับไป

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๖๓ พระเจ้าปดุงเสด็จสวรรคต พระ เจ้าจักกายแมงได้สืบราชสมบัติต่อจากพระเจ้าปดุง และคิดจะยกทัพมาตีไทยอีก โดยสมคบกับพระยาไทรบุรีซึ่งเปลี่ยนใจไปเข้ากับฝ่ายพม่า แต่เมื่อทราบว่ายฝ่ายไทยจัดกำลังทัพเตรียมรับศึกอย่างเข้มแข็ง พม่าก็เกิดเกรงกลัวว่าจะรบแพ้ไทยอีก จึงยุติไม่ยกทัพเข้ามา จนอีก ๓ ปีต่อมา พระเจ้าจักกายแมงก็ทรงชักชวนพระเจ้าเวียคนาม มินมางกษัตริย์ญวนให้มาช่วยตีไทย แต่ฝ่ายญวนไม่ยอมร่วมด้วย พอดีกับที่ขณะนั้นเกิดสงครามกับอังกฤษจึงหมดโอกาสที่จะมาตีไทยอีกต่อไป

พระราชกรณียกิจด้านการปกครอง

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงบริหารบ้านเมืองโดยให้เจ้านายรับหน้าที่ในการบริหารงานราชการในกรมกองต่างๆ เท่ากับเป็นการให้เสนาบดีได้มีการศึกษาข้อราชการก่อนจะนำความขึ้นกราบบังคมทูล ทั้งยังโปรดเกล้าฯ ให้ผ่อนผันการเข้ารับราชการของพลเมืองชายเหลือเพียงปีละ ๓ เดือน (เข้ารับราชการ ๑ เดือน แล้วไปพักประกอบอาชีพส่วนตัวอีก ๒ เดือน สลับกันไป) นอกจากนี้ยังทรงรวบรวมพลเมืองให้เป็น

ปึกแผ่นมีหน่วยราชการสังกัดแน่นอน โดยพระราชทานโอกาสให้ประชาชนสามารถเลือกหน่วยราชการที่สังกัดได้

พระองค์ได้ทรงส่งเสริมข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถให้มีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ตงถนัด ในรัชกาลนี้จึงปรากฏพระนามและนามข้าราชการที่มีชื่อเสียงหลายท่าน เช่น สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาเสนานุรักษ์ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิทักษ์มนตรี กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ เจ้าพระยาศรีธรมาโสกราช (น้อย ณ นคร) ขุนสุนทรโวหาร (ภู่) เป็นต้น และด้วยความที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยมีพระราชประสงค์ให้พลเรือนของพระองค์เป็นคนดี จึงได้ทรงออกพระราชบัญญัติเรื่อง ห้ามเลี้ยงไก่ นก ปลากัด ไว้ชน กัด หรือทำการอื่นๆ เพื่อการพนัน และออกพระราชกำหนดห้ามสูบบุหรี่ ฝิ่น ฝิ่น ฝิ่น พร้อมทรงกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน ทำให้ประเทศไทยไม่เกิดสงครามฝิ่นแบบต่างชาติ

พระราชกรณียกิจด้านการทำนุบำรุงพระศาสนา

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้ ทรงฟื้นฟู พระพุทธศาสนาอย่างมากหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการก่อสร้างศาสนสถาน ทรงโปรดฯ ให้สร้างวัดขึ้นใหม่หลายวัด ได้แก่ วัดสุทัศนเทพวราราม วัดชัยพฤกษมาลา วัดโมลีโลกยาราม วัดหงสาวราม และวัดพระพุทธบาทที่ สระบุรี ซึ่งสร้างค้างไว้ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รวมทั้งโปรดเกล้าฯ ให้ทำการบูรณปฏิสังขรณ์วัดอรุณราชวราราม โดยสร้างพระอุโบสถพระปรางค์ พร้อมทั้งพระวิหารขึ้นใหม่ เพื่อเป็นพระอารามประจำรัชกาล

การศึกษา พระ ปรัชยิธรรมของพระสงฆ์ในยุคนี้ก็รุ่งเรืองเป็นอย่างมาก โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขหลักสูตรจากปริญาฎตรี โท เอก มาเป็นเปรียญธรรม ๓ ประโยคถึง ๕

ประโยค ทำให้พระภิกษุ สามเณร มีความรู้ภาษาบาลีแตกฉานยิ่งขึ้น นอกจากนี้พระองค์ยังทรงออกพระราชกำหนดให้ประกอบพิธีในวันวิสาขบูชา โดยห้ามล่าสัตว์ ๓ วัน และรักษาศีล ถวายอาหารบิณฑบาต ทำทาน ปลดปล่อยสัตว์ สดับฟังพระธรรมเทศนาเป็นเวลา 3 วัน 3 คืน ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ประเทศไทยประกอบพิธีในวันวิสาขบูชา

พระราชกรณียกิจด้านศิลปวัฒนธรรม

ในด้านการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงมีพระอัจฉริยภาพในงานศิลปะหลายสาขา ทั้งทางด้านประติมากรรม ด้านการดนตรี แต่ที่โดดเด่นที่สุดเห็นจะเป็น ในด้านวรรณคดี จนอาจเรียกว่ายุคนี้เป็นยุคทองของวรรณคดีไทย สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ละครรำรุ่งเรืองถึงขีดสุด ด้วยพระองค์ทรงเป็น กวีเอก และทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีไว้หลายเล่มด้วยกัน เช่น รามเกียรติ์ตอนลักสีดา วานรถวายพล พิเภกสวามิภักดิ์ สีดาลุยไฟ นอกจากนี้ยังมีพระราชนิพนธ์เรื่องอิเหนาที่ได้รับการยกย่องจาก วรรณคดีสโมสรในสมัยรัชกาลที่ ๖ ว่าเป็นยอดเยี่ยมบทละครว่า

ส่วนบทละครนอก พระ บาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นมา ๕ เรื่องด้วยกัน ได้แก่ ไชยเชษฐ์ สังข์ทอง มณีพิชัย ไกรทอง และควาญ พระองค์ยังได้ทรงพระราชนิพนธ์บทเห่เรือ เรื่องกาพย์เห่ ชมเครื่องคาว หวาน ซึ่งมีความไพเราะและแปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบกวีท่านใด เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็น ๕ ตอน คือ เห่ ชมเครื่องคาว เห่ชมผลไม้ เห่ชมเครื่องคาวหวาน เห่ครวญเข้ากับนักขัตฤกษ์ และบทเจ้าเซ็น ซึ่งบทเหล่านี้เข้าใจกัน ว่าเป็นการชมฝีพระหัตถ์ในด้านการทำอาหารของสมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินีนั่นเอง นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยที่ทรงเป็นยอดกวีเอกแล้วในยุคสมัยนี้ยังมียอดกวีที่มี ชื่อเสียงอีกหลายคน เช่น สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร, นาย นริทรทิเบศ, และสุนทรภู่ เป็นต้น

องค์การ ศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้ยกย่องพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยว่าทรงเป็นบุคคลสำคัญของโลก เนื่องด้วยทรงสร้างสรรค์วรรณคดีที่ทรง คุณค่าทางวัฒนธรรมไว้ เป็นมรดกของชาติจำนวนมากรวมถึงทรงปกครองบ้านเมืองให้ ราษฎรได้อยู่เย็นเป็นสุขภายใต้พระบรมโพธิ สมภาร และเนื่องด้วยในรัชกาลนี้มีละครนอกช้างเผือกคู่พระบารมีถึง ๓ เชือก พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า นภาลัย จึงมีพระราชดำริให้แก้ไขธงชาติไทยจากที่เคยใช้ธงแดงมาตั้งแต่นั้นสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มา เป็นรูปช้างเผือกอยู่ในวงจักรดิในธงพื้นแดง และใช้เป็นธงชาติสืบต่อกันมาจนถึงรัชกาลที่ ๖ (ที่มา www.chaoprayanews.com > ราชวงศ์จักรี)

ใบงาน

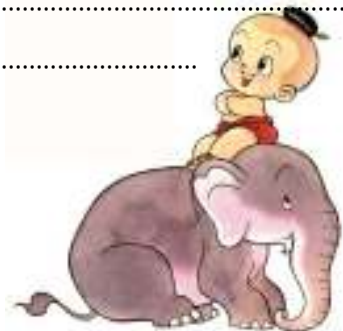
เรื่อง กษัตริย์ผู้สร้างสรรค์

คำชี้แจง

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปราย “พระมหากษัตริย์ ทรงมีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างไร”

ชื่อกลุ่ม

รายชื่อ 1. 2.
3. 4.
5. 6.

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. “ตั้งใจจะอุปถัมภ์ก ยอยกพระพุทธศาสนา จะป้องกันขอบขัณฑสีมา รักษาประชาชน และมนตรี” พระราชปณิธานดังกล่าวนี้ หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนยกตัวอย่างพระราชกรณียกิจที่นักเรียนประทับใจ มา 3 อย่างพร้อมทั้งให้เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 รู้และเข้าใจความหมายของความรัก
- 1.2 อธิบายความหมาย ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของความรักที่ถูกต้องตามหลักของศาสนา
- 1.3 วิเคราะห์การกระทำของชาวสมาเรียผู้ใจดี ได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
ผู้เรียนอธิบายความหมายของความรัก
- 2.2 ด้านทักษะ
ผู้เรียนประพฤติตนเป็นผู้รู้จักการรักตนเองและรักผู้อื่น เมตตา เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
ผู้เรียนรู้จักการรักตนเองและรักผู้อื่น ร่วมแสดงความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความหมาย และความสำคัญของความรักตามหลักของศาสนา
- 3.2 ความเมตตา กรุณา ให้อภัยซึ่งกันและกันเห็นอกเห็นใจ และยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี
- 3.3 คำอุปมาเรื่องชาวสมาเรียผู้ใจดี

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ครูให้ความหมายของความรักทั่วไป ที่จริงมันมีนิยามเป็นร้อยเป็นพัน แล้วแต่ใครจะคิดขึ้นมาได้เช่นว่า "ความรักคือการให้" หรือ "ความรักคือการเข้าใจกัน" หรือ "ความรักคือการไม่หวังสิ่งใดจากคนที่เรารัก แต่ขอให้เขานั้นมีความสุข เราก็พอใจแล้ว"

ขั้นสอน

- ครูเล่าเรื่องอุปมา “ชาวสมาเรียผู้ใจดี” (วิถีทัศนอยู่ในเอกสารประกอบชุด)
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายความหมายของคำว่า “รัก” ตามที่นักเรียนเข้าใจ
- ครูยกตัวอย่างคำนิยามของความรักในลักษณะต่างๆ ศาสนาคริสต์สอนให้ทุกคนมีความรัก ดังเช่นที่พระเยซูทรงกล่าวไว้ก่อนสิ้นพระชนม์ว่า คำสอนเรื่อง ความรักในศาสนาคริสต์ คือ การ

ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข มีความเมตตา กรุณา ให้อภัยซึ่งกันและกัน และยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี
หลักคำสอนเรื่องความรักในศาสนาคริสต์ มี 2 ระดับ คือ

4.1 ความรักระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า เปรียบเหมือนความรักระหว่างบิดากับบุตร

4.2 ความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ พระเยซูสอนให้รักเพื่อนบ้าน (มนุษย์ทั้งโลก) สอนให้รัก
ศัตรู รู้จักการ ให้อภัยและเสียสละ

“เราอย่ารักกันแต่ปากเพียงด้วยคำพูดเท่านั้น แต่เราจงรักกันด้วยการกระทำและด้วยความจริง ”

(1 ยอห์น 3 : 18)

ขั้นสรุป

- ครูสรุปความรักที่ดีที่สุดและสำคัญที่สุดคือความรักของพระเป็นเจ้า
- ครูอ่านบทเทศน์สอนเรื่อง ชาวสะมาเรียผู้ใจดี และสรุปถึงความรักดังกล่าวเป็นความรักอย่างไร
- ให้นักเรียนอ่านและศึกษาใบงาน ไตร่ตรองแล้วสรุป เป็นผังมโนทัศน์ (MIND MAP) พร้อมอธิบายถึงข้อความที่อ่านตรงกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนในข้อใด

5. สื่ออุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 พระคัมภีร์

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

6. การวัดและการประเมิน

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้วัด
-สังเกตพฤติกรรม	-นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	-แบบสังเกตพฤติกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรม วิชา จริยศึกษา

คำชี้แจง: 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน

2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่าน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		แสดงความคิดเห็น			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการแสดงความคิดเห็น

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมแสดงความคิดเห็น ด้วยความมั่นใจ เหมาะสมและมีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมแสดงความคิดเห็นเล็กน้อย เหมาะสมแต่ยังขาดเหตุผลประกอบ
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยร่วมแสดงความคิดเห็น

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบและมีผลงานที่สำเร็จเหมาะสม
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจ แต่ไม่สม่ำเสมอ ด้วยความรับผิดชอบและมีผลงานที่สำเร็จ
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ขาดความรับผิดชอบ

“ความรัก” คืออะไร ?

บทความโดย: บ๊อบไทย! (Bob Thai)

หากกล่าวถึง “ความรัก” เป็นคำง่าย ๆ สั้น ๆ ฟังดูจบจบบ ไร้คุณค่าเข้าไปทุกที ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว คำว่า “รัก” มีหลากหลายแง่มุม หลายองค์ประกอบ มันไม่สามารถหาคำนิยามใด ๆ มาชี้ชัดแน่นอน ความรักเปรียบเสมือนพลังที่คอยหล่อเลี้ยงชีวิต ทั้งทางกาย และจิตวิญญาณ หลายคนไม่เคยรับรู้ “พลังความรัก” มีค่ามหาศาลเพียงใด พลังความรักสามารถเป็นแรงผลักดันให้สู้ชีวิตได้ พลังความรักช่วยให้เราทำในสิ่งที่เกินคาดได้ เมื่อใดที่เราได้รับพลังความรัก เราจะรู้สึกชุ่มชื้นทั้งกายและใจ ส่งผลให้เกิดพลังมหาศาลในการกระทำสิ่งใด ๆ ก็ตาม และเมื่อเป็นฝ่ายมอบพลังความรักให้ผู้อื่น และสรรพสิ่ง เราก็จะได้พลังความรักกลับมาด้วยเช่นกัน นั่นคือ เราจะรู้สึกอึดกายอึดใจ ส่งผลให้เราอยากจะทำพลังความรักให้ผู้อื่น และสรรพสิ่งมากยิ่งขึ้น เพราะยิ่งเรารับมอบพลังความรักให้กันและกัน ยิ่งทำให้จิตใจเบิกบาน จิตเข้มแข็งแน่วแน่เป็นทวีคูณจะได้พลังความรักมาอย่างไร ?

การแสดงออกถึงความรักมีหลายวิธีการ และไม่จำเป็นต้องเอ่ยคำว่า “รัก” เสมอไป หากแต่การกระทำก็เป็นตัวบ่งชี้ความรักได้เช่นกัน เพราะถ้าเรากล่าวแต่คำว่า “รัก” อยู่ร่ำไป แต่ไม่กระทำในสิ่งที่แสดงถึงความรัก หรือแสดงถึงจิตใจที่สื่อถึงความรักอย่างบริสุทธิ์ใจ ก็ไม่อาจเรียกว่า “รัก” ได้ หากแต่เป็น “รักจอมปลอม” อย่างที่เราเรารู้กันดี พลังความรัก ที่อีกฝ่ายมอบให้อีกฝ่าย ทั้งการแสดงออกถึงความรัก และการเอ่ยด้วยวาจา หากเป็นพลังความรักที่จริงใจ บริสุทธิ์ใจ ฝ่ายที่เป็นผู้รับย่อมรู้สึกได้ถึงพลังความรักนั้นโดยอัตโนมัติ

อนึ่ง ความรัก ก็มีทั้ง รักที่ถูกต้อง และความรักที่ผิด แน่นอนว่า ทุกอย่างมีสองด้านเสมอ หากเราเลือกที่จะ “รักให้เป็น” เราก็ต้องรู้จักการให้อภัย เข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกัน ขอมเสียสละ มีเหตุผล มีสติ ไม่ใช่อารมณ์มาเป็นตัวกำหนดความรัก

แต่ถ้าเรา “รักไม่เป็น” ใช้แต่อารมณ์ หรือที่เรียกว่า “รักฉาบฉวย” อาจจะนำมาซึ่งความทุกข์ จากการยึดมั่นถือมั่น เหตุของการใช้อารมณ์เป็นที่ตั้ง เช่น เรารู้ว่าเมียนอกใจ ก็รู้สึกกระวนกระวายใจ แค้นจนอยากจะไปทำร้ายเขา ลืมสิ้นคำว่า “รัก” ที่เคยมอบให้กัน หากเขาไม่เห็นค่าในความรักที่เรามอบให้ หรือเรียกว่า “หมดรัก” ก็ให้ตั้งสติให้ดี จากนั้นสอบถามถึงที่ไปที่มาด้วยเหตุผล “การเลิกราด้วยคราบน้ำตาดีกว่าการเลิกราด้วยคราบเลือด”

ปัจจุบัน คนที่รักไม่เป็นมีเยอะมาก รักด้วยอารมณ์ รักเพราะหลงใหล มีข่าวคราวการทำร้ายกันของคู่รักบ้าง “ในเมื่อไม่ได้ความรักจากเขา ก็อย่าหวังจะมีใครได้ความรักนี้อีก” ซึ่งเป็นความคิดที่ผิด “ในเมื่อเขาไม่รักเราแล้ว ก็ปล่อยเขาไป ทางใครทางมัน ปล่อยวาง เพราะเราอาจเจอสิ่งที่ดีกว่าก็เป็นได้” อย่าลืมว่า เรายังมีคนที่รออยู่ข้างหลัง คนที่เขารักเรา ไม่ได้มีแค่คนที่เรารักเขาเท่านั้น

พลังความรักที่เราจะได้ไม่มีวันจบสิ้น คือ พลังความรักจากพ่อแม่ ผู้ที่ให้กำเนิดเรา หรือจากผู้ที่เราเคารพนับถือ และหวังดีกับเราเสมอมา จงอย่าลืมตนให้กับอารมณ์เพียงชั่วครู่...

ที่มา: <http://www.bobthai.com/2012/ความรัก-หมายถึง.html>

1. ผลการเรียนรู้

ระบุหลักการดำเนินชีวิตด้วยความรักเมตตาและรับใช้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

ผู้เรียนอธิบายความหมายของความรัก

2.2 ด้านทักษะ

ผู้เรียนประพฤติตนเป็นผู้รู้จักการรักตนเองและรักผู้อื่น เมตตา เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

2.3 ด้านคุณลักษณะ

ผู้เรียนรู้จักการรักตนเองและรักผู้อื่น ร่วมแสดงความยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี

3. สาระการเรียนรู้

3.1 การดำเนินชีวิตตามหลักความรักต้องปฏิบัติตามที่พระเยซูเจ้าทรงสอนไว้ คือ “อย่าใช้เสรีภาพของท่าน เพื่อปลดปล่อยตัวตามวิสัยบาป แต่จงรับใช้กันและกันด้วยความรัก”

3.2 คนที่จะรับใช้ได้นั้นต้องมีจิตอาสา ที่ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น การรับใช้กันและกัน การรักคนอื่นก่อนเป็น เรื่องของการ “ยอมสละตนเอง”

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ “ ความมีเมตตาสามารถนำปิติและความเป็นหนึ่งเดียวมาสู่บ้านของเรา ” โดยให้นักเรียนพูดถึงความเมตตาในบ้านของตนว่ามีลักษณะอย่างไร

ขั้นสอน

- ครูนำข้อความที่ ท่าน ว. วชิรเมธีได้กล่าวไว้ว่า " มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะค้นพบรักแท้ในหัวใจของตนเองได้เพราะรักแท้หรือกรุณาจากพุทธภาวะในหัวใจของเราทุกคนฉะนั้นขอแค่เราเป็นคนเท่านั้นแหละ เราก็มีธรรมชาติเดิมแท้เป็นความรักแท้ที่จำพรรษาในใจอยู่แล้ว รอแต่ว่าเมื่อไหร่เราจะค้นพบเท่านั้นเอง เขารอเราอยู่ตลอดเวลา ทุกภพทุกชาติทุกวินาที " ให้นักเรียนค้นหาความเมตตาที่มีอยู่ในตัว
- ให้นักเรียนอ่านใบความรู้ที่ 1 เรื่องความเมตตา สรุปเนื้อหาที่ได้จากการอ่าน โดยให้นักเรียนแบ่งปันสิ่งที่ได้แก่เพื่อนๆ

- ให้นักเรียนอ่านใบความรู้ที่ 2
- ความหมายของความเมตตา คือ ความปรารถนาดี ความหวังดี ความเป็นมิตร ความเป็นเพื่อน มิตร เพื่อน เมตตา ให้ประโยชน์ ไม่คิดเบียดเบียน จะสังเกตได้เลยว่า เราคิดถึงแต่จะให้ประโยชน์ กับเขา ไม่เคยคิดที่จะเบียดเบียนทำร้ายเลย นั่นคือลักษณะของเพื่อนจริงๆ ซึ่งความจริงแล้วก็เป็นสภาพของธรรมชาติหนึ่ง คือ เมตตา ในภาษาบาลี ซึ่งภาษาไทยก็ใช้คำว่า “มิตร” หรือ “เพื่อน” เพราะฉะนั้นเวลาไหนที่เราเกิดหวังดีต่อใคร ให้ทราบว่าสภาพธรรมนั้นเกิดขึ้นกำลังทำกิจหวังดี **คุณค่าพระวรสาร “คนเก็บเกี่ยวกำลังจะรับค่าจ้าง และรวบรวมผลไว้เพื่อชีวิตนิรันดร์”**
(ยอห์น 4 : 36)

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้รู้ตรงเจียบๆ สักครูหนึ่ง

5. สื่ออุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

- 5.1.1 พระคัมภีร์
- 5.1.2 ใบความรู้ที่ 1 เรื่องความเมตตา
- 5.1.3 ใบความรู้ที่ 2

5.2 แหล่งการเรียนรู้

- 5.2.1 ห้องสมุด

6. การวัดและการประเมิน

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้วัด
-สังเกตพฤติกรรม	-นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	-แบบสังเกตพฤติกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรม วิชา จริยศึกษา

คำชี้แจง: 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน

2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่าน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		แสดงความคิดเห็น			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการแสดงความคิดเห็น

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมแสดงความคิดเห็น ด้วยความมั่นใจ เหมาะสมและมีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมแสดงความคิดเห็นเล็กน้อย เหมาะสมแต่ยังขาดเหตุผลประกอบ
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยร่วมแสดงความคิดเห็น

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบและมีผลงานที่สำเร็จเหมาะสม
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจ แต่ไม่สม่ำเสมอ ด้วยความรับผิดชอบและมีผลงานที่สำเร็จ
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ขาดความรับผิดชอบ

ใบความรู้ที่ 1 “เรื่องความเมตตา”

การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมີน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน จึงจะอยู่กันได้อย่างสันติสุขความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้องใช้เงินทองมากมายเพียงแต่แสดงความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์โดยการช่วยเหลือเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เป็นการแสดงน้ำใจได้ เช่นการพาเด็กหรือผู้สูงอายุข้ามถนน หรือการสละที่นั่งบนรถโดยสารให้หญิงมีครรภ์ เป็นต้น กันนั้นว่าเป็นการแสดงน้ำใจการแสดงความมีน้ำใจจึงไม่ใช่วัดกันด้วยเงิน

บางคนมีเงินมากอาจเลี้ยงน้ำใจก็ได้ บางคนเป็นเศรษฐีแต่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่ยอมสละเงินโดยไม่รับผลประโยชน์ตอบแทน

ความมีน้ำใจนั้น ตรงกันข้ามกับความเห็นแก่ตัวมักจะคิดแต่ประโยชน์ส่วนตัวมาก่อน และความมีน้ำใจตรงกันข้ามกับความอิจฉาริษยา คนที่อิจฉาริษยาคนอื่นย่อมปรารถนาที่จะเห็นความวิบัติของผู้อื่นที่ได้ดีกว่าแต่คนมีน้ำใจนั้นเมื่อเห็นคนอื่นดีกว่า จะมีมุทิตาจิต แสดงความยินดีด้วยอย่างจริงใจผู้ที่มีน้ำใจนั้นเมื่อเห็นคนอื่นได้ดีกว่า จะมีมุทิตาจิตแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ ผู้มีน้ำใจจะนึกถึงผู้อื่น และจะพยายามช่วยผู้อื่นที่ด้อยโอกาสกว่า ผู้มีน้ำใจจึงเป็นที่รักและต้องการของคนเราอาจฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจได้ ดังนี้

1. จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงห้วงอกของคนอื่น และแสดงต่อผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา จงทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าความดีนั้นจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งยิ่งใหญ่ก็ตาม

2. จงเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ

3. จงแสดงน้ำใจกับคนรอบข้าง เช่น เมื่อเวลาไปเที่ยวในที่ไกลหรือใกล้ก็ตามควรมีค่าของฝากมาถึงคนที่เรารู้จักและญาติมิตรของเรา อันเป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ไม่จำเป็นจะต้องใช้เงินมากมาย

4. จงเสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกาย และเวลาให้แก่ผู้เดือดร้อนที่ต้องการพึ่งพาอาศัยเราโดยเป็นการ กระทำที่ไม่หวังผลตอบแทน

5. จงมีนิสัยเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน เช่น ไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ หรืองานอื่น ๆ

6. จงให้ความรักแก่คนอื่น ๆ และให้ความร่วมมือเมื่อเขาขอร้องหรือรู้ว่าเขากำลังลำบากต้องการความช่วยเหลือ การฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ นอกจากจะทำให้เราจิตใจที่งดงามเบิกบานแจ่มใส ผิวพรรณผ่องใสใบหน้ายิ้มแย้มแล้ว ยังทำให้มิตรสหายมาก ใครก็อยากคบหาสมาคมด้วย เพราะความมีน้ำใจแสดงถึงความมีเมตตา กรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ และความเมตตาตนเองจะเป็นกำแพงป้องกันภัยให้เราได้ ลองนำไปปฏิบัติดูนะค่ะ แล้วชีวิตจะพบแต่ความสุขนิรันดร์

แผ่นดินไทยได้บารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถผู้ที่ทรงดูแล
ทุกข์ของราษฎรทุกถิ่นฐานไม่ว่าที่แห่งหนตำบลไหนในประเทศไทย ท่านจะเสด็จพระราชดำเนินเข้าดูแลความ
เป็นอยู่ของ ราษฎรด้วยพระองค์เอง

"พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการไถ่ถอนที่ดินทำกิน และที่พักอาศัยให้กับ ราษฎรในรายที่
ช่วยตนเองมิได้"

"พระราชทานหลักสูตรอบรมและงบประมาณที่ใช้ในการอบรม เป็นหลักสูตรในการสร้างอาชีพให้กับ
ราษฎรที่ไม่สามารถทำกินได้"

"พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ให้จัดสถานขยายพันธุ์สัตว์ และขยายพันธุ์ไม้ชนิดต่างๆ เพื่อ
พระราชทานให้กับเกษตรกรนำไปประกอบอาชีพทำมาหากิน"

"พระองค์ได้ทรงจัดให้มีหน่วยแพทย์พระราชทานไปให้การรักษารายกรที่ยากจน ในพื้นที่ ห้างไกล และ
ทุรกันดาร"

"พระราชทานแนวคิดและพระราชวินิจฉัยในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่ความสงบสุขของ
ราษฎรภายในประเทศ"

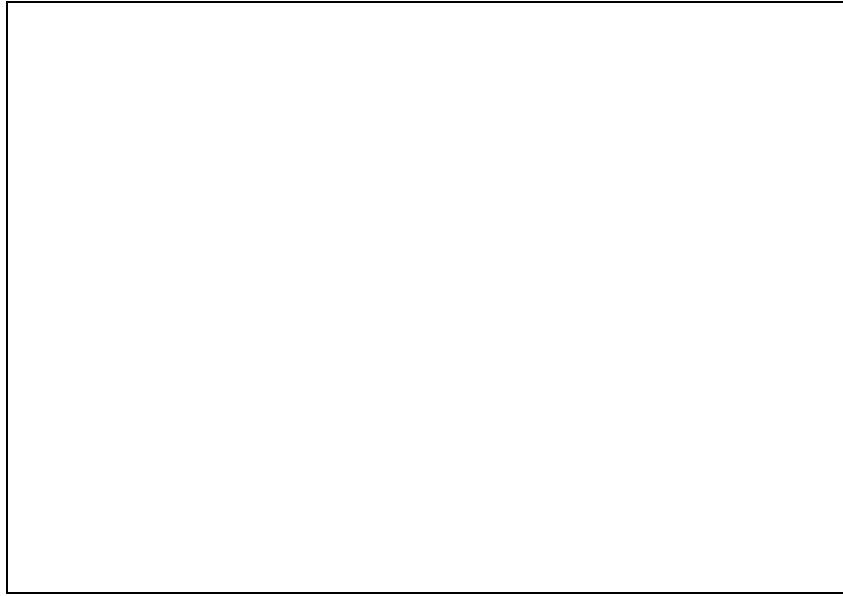
"ทรงมีพระกรุณาพระราชทานความเมตตาต่อราษฎรทั่วทุกพื้นที่ ให้มีกำลังใจในอันที่จะฟันฝ่า
อุปสรรค ในการทำงานจนสำเร็จ ตามพระราชดำริทุกประการ"

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณน่านับการที่ได้ลำดับไว้นี้ อีกทั้งเดชพระบารมีของพระองค์ท่านทำให้ราษฎรผู้ยากจน
พ้นจากความทุกข์ลำเค็ญ สามารถพลิกฟื้นผืนดินที่หาประโยชน์มิได้ให้กลายเป็นแผ่นดินทอง ทำมาหากิน
ได้ บังเกิดผลผลิตอย่างมหาศาลทางเศรษฐกิจ ทั้งต่อชาวนาและประเทศชาติ "พระเมตตาบารมีของพระองค์
ท่าน ช่วยชุบชีวิตใหม่ให้แก่ราษฎร" ชีวิตที่สิ้นความหวังของชาวนาผู้ที่ได้แต่เฝ้ารอชะตากรรม มิรู้ว่าจะมีใคร

มาช่วยเขาได้ และแล้วสิ่งที่ไม่มีใครจะคาดคิดก็ได้บังเกิดขึ้น ล้นเกล้าฯ ของชาวไทยได้เสด็จฯ ไปพระราชทานความช่วยเหลือเปรียบประดุคสายฝนที่หล่นจากฟากฟ้า ยังผลให้บังเกิดความชุ่มชื้น และร่มเย็นไปทั่วผืนแผ่นดิน ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าฯ ล้นกระหม่อม ของราษฎรทั่วทั้งประเทศ

พระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แห่งไพศาล ครอบคลุมประเทศไทยโดยตลอดตั้งแต่เหนือจรดใต้ ตั้งแต่ขุนเขาจรดท้องทะเลอันกว้างใหญ่ ดังนั้นหากมีสิ่งใดที่ชาวไทยจะสนองพระมหากรุณาธิคุณได้ ข้าพเจ้าแน่ใจว่าชาวไทยเราทุกคนย่อมยินดีปฏิบัติถวายอย่างสุดชีวิตและขอให้เราหวังร่วมกันที่จะได้อยู่ใต้เบื้องพระยุคลบาทไปอีกนานเท่านาน

ใบงานที่ 1

สรุป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. ผลการเรียนรู้

วิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่เป็นต้นแบบของการดำเนินชีวิตด้วยความรัก เมตตา และรับใช้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

ผู้เรียนอธิบายความหมายของการรับใช้

2.2 ด้านทักษะ

ผู้เรียนประพาดิตนเป็นผู้รู้จักการรับใช้ผู้อื่น ยินดีช่วยเหลือผู้อื่นที่เดือดร้อน

2.3 ด้านคุณลักษณะ

ผู้เรียนรู้จักการรับใช้ผู้อื่น แสดงความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

3. สาระการเรียนรู้

3.1 แม่แบบของการดำเนินชีวิต ความรักและรับใช้ที่ดีที่สุด คือ พระเยซูคริสต์ นอกจากนั้นยังทรงประทานผู้รับใช้ที่เป็นต้นแบบที่ดี คือ นักบุญยอห์น นักบุญเปโตร และนักบุญเปาโล

3.2 การเป็นผู้รับใช้ทำให้มีจิตใจเมตตาอ่อนโยน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ครูอธิบายความหมายของการรับใช้ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งยกตัวอย่างของการรับใช้ที่ดี เช่น พ่อแม่ทำทุกอย่างเพื่อลูกเป็นการรับใช้เพราะความรัก ให้นักเรียนยกตัวอย่างการรับใช้ของนักเรียนและบอกสาเหตุ 2-3 คน

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนอ่านใบงานที่ 1 เรื่องการรับใช้ และช่วยกันสรุปลงในใบงานที่ 1
- ครูเปิดเพลง “ผู้นำคือผู้รับใช้” ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลง และบอกลักษณะของผู้นำมีอะไรบ้าง ครูยกตัวอย่างท่านนักบุญเปโตร นักบุญเปาโล (หรือผู้นำอื่นๆในปัจจุบันที่มีบทบาทในสังคม) ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลงอีกครั้ง

ขั้นสรุป

- ครูสรุปสาระสำคัญของการรับใช้ เป็นการหยิบยื่นความสุขให้กับผู้อื่นลักษณะของการรับใช้ที่ดี, ต้นแบบของการรับใช้, วิธีการรับใช้ผู้อื่น

- ครูกล่าวถึงคุณค่าพระวรสาร “จงระวัง อย่าให้แสงสว่างในท่านมืดลง ถ้าสรรพางค์กายของท่านสว่างไสว ไม่มีส่วนใดมืด สรรพางค์กายของท่านก็จะสว่างไสว เหมือนตะเกียงส่องสว่างท่านด้วยลำแสงของมัน” (ลูกา 11: 35-36)
- นักเรียนไตร่ตรองพฤติกรรมการรับใช้ที่ตนเคยพบเห็น ที่ตนเคยประพฤติปฏิบัติ ความรู้สึกทั้งในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติ และผู้ได้รับการปฏิบัติ

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สื่อการเรียนรู้

5.1.1 พระคัมภีร์

5.1.2 ใบความรู้ เรื่อง การรับใช้ผู้อื่น

5.1.3 ใบงานที่ 1 เรื่อง การรับใช้ผู้อื่น

5.2 แหล่งการเรียนรู้

5.2.1 ห้องสมุด

6. การวัดและการประเมิน

วิธีการวัดผล	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้วัด
-สังเกตพฤติกรรม	-นักเรียนร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	-แบบสังเกตพฤติกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรม วิชา จริยศึกษา

คำชี้แจง: 1. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน

2. ในแต่ละรายการประเมินนักเรียนต้องได้คะแนนระดับ 2 จึงจะถือว่าผ่าน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม						ผลการประเมิน	
		แสดงความคิดเห็น			ปฏิบัติกิจกรรม			ผ่าน	ไม่ผ่าน
		3	2	1	3	2	1		
1									
2									
3									

รายการประเมินพฤติกรรม

- ด้านการแสดงความคิดเห็น

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ตั้งใจฟังและร่วมแสดงความคิดเห็น ด้วยความมั่นใจ เหมาะสมและมีเหตุผล
2 = พอใช้	ตั้งใจฟังและร่วมแสดงความคิดเห็นเล็กน้อย เหมาะสมแต่ยังขาดเหตุผลประกอบ
1 = ปรับปรุง	ไม่ค่อยร่วมแสดงความคิดเห็น

- ด้านการปฏิบัติกิจกรรม

คะแนน / ความหมาย	พฤติกรรมที่ปรากฏ
3 = ดี	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจ ด้วยความรับผิดชอบและมีผลงานที่สำเร็จเหมาะสม
2 = พอใช้	ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจ แต่ไม่สม่ำเสมอ ด้วยความรับผิดชอบและมีผลงานที่สำเร็จ
1 = ปรับปรุง	ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ขาดความรับผิดชอบ

ใบความรู้ที่ 1 : เรื่อง การรับใช้ผู้อื่น

แม้ช่วยได้เล็กน้อยก็ยังดีกว่าดูตาย เป็นต้นว่าเพื่อนร่วมสำนักงานคนหนึ่ง หอบเอกสารพะรุงพะรัง หากเราเข้าไปช่วยแบ่งเบาเสียครึ่ง เขาจะรู้สึกซาบซึ้งตรึงใจเป็นยิ่งนัก เพราะการให้เป็นที่ขาดแคลน ในยุคสมัยนี้ การเสียสละแรงกายเพื่อผู้อื่น หาได้น้อยเต็มที มีแต่คนคอยเอารัดเอาเปรียบ ข่มเหง ผู้อ่อนแอกว่า กับการรับใช้ผู้อื่น ความสุขสันต์จะเกิดขึ้นได้อย่างไร? ได้เสียสละแรงกายทำให้ใจเราเป็นสุข.....เพราะฟ้าโปรยปรายหยาดน้ำฝนลงมา พื้นพสุธาจึงยังมีชีวิต และสดใส่ แลกโลกนี้อยู่ได้เพราะคนมีน้ำใจให้แก่กัน เมื่อเราได้ให้ สัมผัสแห่งสุข จะเกิดภายในใจเราทันที เพราะคิดที่จะให้ ใจจึงเป็นสุข หากคิดจะเอา ออกร้อนเร่าเหมือนมีไฟเผาผลาญ ได้เสียสละแรงกาย ทำให้รู้สึก เรามีคุณค่า.....อาจมีบางคนที่รู้สึกว่า ตนมีชีวิตอยู่อย่างไร้คุณค่า ประโยชน์อันใดที่จะอยู่ต่อไปบนโลกใบนี้ จึงได้ฆ่าตัวตาย หรือใช้ชีวิต เหลวไหลผ่านไปวันๆ เหมือนชนนกที่ลอยคว้างอยู่กลางเวหา คุณไปไม่ปลิดปลิวออกจากชั่ว ลอยล่อง ค่าของชีวิต อยู่ที่การเสียสละ เป็นความสุขหนึ่งในใจเรา ที่รู้สึกว่าตนยังมีคุณค่าต่อผู้อื่น และสังคม ผู้เสียสละได้มากเท่าใด โดยมีหวังผลตอบแทน คุณค่าของชีวิต และความสุขใจ จะก่อเกิดมากมียิ่งขึ้น ขอเพียงใจคิดให้ โอบกอดแห่งความสุขก็เปิดอ้ารับเราแล้ว การยอมตนเป็นคนรับใช้ คล้ายเป็นมนต์เสน่ห์ของชีวิตอย่างหนึ่ง..... คนข้างกายรักใคร่เอ็นดู และยินดีคบหาเราอย่างจริงใจ ไม่สวมหน้ากากหน้าไหว้หลังหลอกหรือคิดร้าย เพราะเราเป็นผู้รับใช้ที่ดี คนมีประโยชน์เช่นนี้ใครเล่าไม่ต้องการคบหา ทว่าหายากเหลือเกิน ในยุคสมัย ศีลธรรมเสื่อมเช่นนี้

ความก้าวร้าวอหังการ มีอาจนำพาความสงบสุขมาสู่บาทวิถีชีวิตเราได้ แต่การอ่อนน้อมถ่อมตน ยอมตาม เป็นผู้รับใช้ด้วยใจเบิกบาน เส้นทางแห่งความสุข ได้พาดผ่าน มาสู่ใจเราแล้ว ขอเพียงก้าวย่างไปอย่างสม่ำเสมอ บนบาทวิถีแห่งชีวิต จะปรากฏรอยยิ้ม ไปสุดปลายทาง....

ใบงานที่ 1 เรื่อง การรับใช้ผู้อื่น

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สิ่งใดบ้างที่หาได้น้อยในยุคปัจจุบัน

การรับใช้ผู้อื่นก่อให้เกิดความสุขอย่างไรบ้าง

2. นักเรียนอธิบายข้อความ ต่อไปนี้ “คุณค่าของมนุษย์อยู่ที่การรับใช้และคุณธรรม มิใช่อยู่ที่ความมั่งคั่ง ร่ำรวย”

นักเรียนสามารถรับใช้ผู้อื่นได้อย่างไรบ้างจงอธิบาย

3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างบุคคลในชุมชนหรือในสังคมที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่รู้จักรับใช้ผู้อื่นมา 2-3 คน และให้เหตุผลว่าเลือกเพราะอะไร

1. ผล การเรียนรู้

- 1.1 นักเรียนบอกความหมายของความกตัญญูทว่ได้
- 1.2 นักเรียนบอกสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตนต่อบิดามารดา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 นักเรียนตระหนักถึงการกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
 - 2.1.2 นักเรียนทราบสิ่งที่ควรทำ-ไม่ควรกระทำต่อบิดามารดาผู้มีพระคุณ
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 นักเรียนมีพฤติกรรมที่จะกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ได้
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 นักเรียนมีพฤติกรรมที่จะกตัญญูรู้คุณบิดามารดา

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความหมายของคำว่า “กตัญญูต่อบิดามารดา”
- 3.2 บุคคลตัวอย่างของความกตัญญู

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์เรื่อง “วัลลั ซ่อน้อยในหัวใจคุณ” แต่ถ้าไม่มีให้ครูเล่าเรื่อง “วัลลั...ยอดกตัญญู” ให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

- ครูและนักเรียนอภิปรายถึงการกระทำของเด็กหญิงวัลลั จากเรื่อง “วัลลั...ยอดกตัญญู”

ขั้นสรุป

- นักเรียนได้ระตรงง่ียบๆ ถึงพฤติกรรม การปฏิบัติตัวของนักเรียนต่อบิดามารดา

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- จากคาบที่แล้ว นักเรียนคิดว่าวลีเป็นบุคคลเช่นไร? ทำไมจึงคิดเช่นนั้น?

ขั้นสอน

- แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยที่ผู้สอนจะเขียนคำถามใส่กระดาษ แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับกระดาษคำถาม แล้วอ่านคำถามให้เพื่อนฟัง โดยจะให้แต่ละกลุ่มแข่งขันตอบคำถามแล้วให้คะแนน

คำถาม - ครอบครัวของวลีมีฐานะอย่างไร

- เวลาวลีอยู่บ้านมีหน้าที่ทำอะไรบ้าง
- วลีประพฤตินั้นเช่นไร เวลาอยู่โรงเรียน
- เหตุใดครูจึงว่าวลีมีปัญหาและเป็นเด็กที่น่าสงสารมาก
- เมื่อครูใหญ่รู้ปัญหาของวลีแล้ว ครูใหญ่ช่วยเหลือวลีอย่างไร
- ทุกคนที่ทราบเรื่องได้ให้ความช่วยเหลือวลี เป็นเพราะเหตุใด
- วลีได้รับการยกย่องว่าเป็นเช่นไร

ขั้นสรุป

- ครูสรุปสาระการสำนึกบุญคุณของวลี อันนำไปสู่พฤติกรรมการกตัญญูรู้คุณของวลีต่อบิดามารดาของวลี สังคมตอบสนองต่อการกระทำของวลีอย่างไร
- นักเรียนไตร่ตรองการกระทำของวลี หากนักเรียนเป็นบิดามารดาของวลี นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร? หากนักเรียนมีสภาพเช่นวลีนักเรียนจะทำเช่นไร? นักเรียนอยากให้บุตรหลานของตนมีพฤติกรรมเช่นวลีหรือไม่?

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ครูเกริ่นนำถึงการกตัญญูต่อบุคคลรอบข้าง ใกล้ที่สุดกับเราคือครอบครัว ผู้ที่มีบุญคุณกับเราซึ่งเราจะต้องกตัญญูคือใคร?

ขั้นสอน

- นักเรียนบอกความหมายของคำว่า “กตัญญูต่อบิดามารดา” และร่วมสรุปความรู้ที่ได้รับร่วมกัน
- ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนด้วยการทำใบงานในหัวข้อ “นักเรียนจะนำเรื่องวลีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร”
- ให้นักเรียนแต่ละคนอ่านนิทานประกอบ เรื่อง “ความรักของแม่”

ขั้นสรุป

- นักเรียนไตร่ตรองนิทานที่อ่านแล้วตอบคำถาม

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 วิดีทัศน์เรื่อง วัลลี ชื่อนี้อยู่ในหัวใจคุณ” หรือเรื่องเล่า “วัลลี..ยอดกตัญญู”

5.1 นิทานเรื่อง ความรักของแม่

6. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์ของการเรียนรู้	วิธีการวัด	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือที่ใช้วัด
นักเรียนบอกความหมายของ “การกตัญญู” ได้	การตอบคำถาม	นักเรียนระบุได้ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	คำถาม
นักเรียนบอกวิธีการกตัญญู	การตอบคำถาม	นักเรียนระบุได้ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	คำถาม
นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและรู้คุณค่าของการกตัญญู	การตอบคำถาม	นักเรียนทั้งหมดนักเรียนเห็นความสำคัญกิจกรรมอย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	คำถาม
นักเรียนเข้าใจถึงคุณธรรมในการกตัญญู	การตอบคำถาม ตัวละคร บทบาทคุณธรรมในนิทาน	นักเรียนเข้าใจถึงคุณธรรมของการกตัญญูอย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	คำถาม
นักเรียนนำคุณธรรมในหัวข้อการกตัญญูไปปฏิบัติได้ด้วยตนเองอย่างเข้าใจและภาคภูมิใจ	การตอบคำถาม	นักเรียนสามารถนำคุณธรรมของการตอบแทนบุญคุณไปปฏิบัติได้อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด	คำถาม

คุณค่าพระวรสาร : ความกตัญญูคุณ

พระเยซูเสด็จตรัสชมเชยผู้ที่ได้รับการรักษาจากโรคภัย ที่กลับมาขอบคุณพระองค์ (ลก 17:16-17)

พระเยซูขอบพระคุณพระเจ้าในทุกขณะ (มธ 15:36) (ลก 22:19) (ยน 11:41) พระองค์สอนให้เรารู้จักกตัญญูรู้คุณพระเจ้า และต่อทุกคนที่มีบุญคุณต่อเรา (ลก 2:51)

บุตรที่ทำให้เกียรติมารดา ก็เท่ากับสะสมทรัพย์สมบัติไว้ ใครที่เคารพนับถือบิดาก็จะประสบความสุขสันต์ หารรากับบุตร ของตนเอง ในวาระที่เขาภาวนาอ่อนน้อม พระเจ้าก็จะสดับฟัง บุตรที่ทำให้เกียรติบิดามารดา จะมีอายุยืน บุตรที่เชื่อฟังพระเจ้า จะทำให้มารดาชื่นใจ ผู้ที่เคารพยำเกรงพระเจ้า ย่อมให้เกียรติแก่บิดา เขาจะรับใช้บิดามารดาดังรับใช้พระเจ้า (บสร. 3 : 3 – 7)

“นักเรียนจะนำเรื่องวัลลีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร”

[illegible]

เรื่อง ความรักของแม่

จากหนังสือ นิทานก่อนนอนสอนใจคุณหนู

มีหญิงชราผู้หนึ่งซึ่งมีลูกสาวอยู่ 4 คนด้วยกันลูกสาวของนางนั้น
แต่งงานออกเรือนไปจนมีลูกมีเต้ากันทุกคนแล้วครั้นพอถึงปีใหม่ หญิง
ชราคิดถึงลูกๆ หลานๆ ของนางมาก เพราะลูกทั้งสี่ไม่เคยพาหลานมาเยี่ยม
เยียนผู้เป็นยายบ้างเลย

นางจึงให้เพื่อนบ้านไปช่วยตามลูกๆ มาพร้อมหน้าพร้อมตากันในวันปี
ใหม่ โดยหญิงชราที่รีบเข้าครัวปรุงอาหารอย่างดีมาเลี้ยงต้อนรับ

ครั้นเมื่อหญิงชรานำอาหารจานสุดท้ายมาวางที่โต๊ะนางก็เอ่ยขึ้นว่า

“เออละ กินอาหารกันได้แล้วจ๊ะ”

หญิงชรานั่งลงยังไม่ทันที่จะหยิบช้อน ลูกสาวทั้งสี่ของนางก็รีบแย่งกันตัก

กับข้าวใส่จานลูกของตนอย่างรวดเร็ว

จนในที่สุดอาหารก็หมดลง หญิงชรายังไม่ได้ตักกับข้าวเลยแม้แต่สักช้อนเดียวเลย

ครั้นเมื่อถึงมือเข้าเหตุการณ์ก็เป็นที่ไปเช่นเดิมอีก หญิงชรารู้สึกขมขื่นและหดหู่หัวใจเป็นอย่างนัก

ครั้นเมื่อถึงมือเย็นวันนั้นทันทีที่หญิงชรานำกับข้าวจานสุดท้ายมาวางบนโต๊ะ นางก็มีเอ่ยออกมาว่าให้เริ่มกิน
อาหารกันได้

แต่หญิงชรารีบเทกับข้าวแต่ละอย่างใส่ลงในจานข้าวของลูกสาวทั้งสี่ของนางจนหมดสิ้น

ลูกสาวทั้งสี่เห็นเช่นนั้นถึงงุนงงยิ่ง ลูกสาวคนโตจึงเอ่ยถามแม่ของตนว่า

“ทำไมแม่ทำเช่นนี้”

หญิงชราจึงเอ่ยขึ้นว่า

“พวกเจ้ายังรู้จักที่จะรักและเป็นห่วงลูกของเจ้าได้ ตัวแม่นั้นก็เป็นแม่คน
หนึ่งเหมือนกัน แม่ก็อยากที่จะรักลูกของแม่บ้างอยากที่จะให้ลูกของแม่
ได้กินมากๆ ได้กินอímๆ บ้างนะสิ”

เมื่อได้ฟังเช่นนั้นลูกสาวทั้งสี่ของหญิงชรา ก็พากันก้มหน้าด้วยความ
ละอายใจและสำนึกผิด

ใบงานความรู้เรื่อง ความรักของแม่

คำสั่งให้นักเรียนตอบตามต่อไปนี้

1. นักเรียนรู้สึกเช่นไรกับการกระทำของ “ลูกสาวทั้ง 4 คน”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การกระทำของหญิงชรา ให้บทสอนใจอะไรแก่นักเรียนบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนบรรยายถึง “ความรัก ความผูกพันของแม่” ที่นักเรียนได้สัมผัส

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(เพิ่มเติม)

ไม่มีใครแทนพ่อแม่ได้

เรื่องที่ ๒๒ น้านมสีแดง

นานมาแล้ว มีหมาป่าแม่ลูกอ่อนตัวหนึ่ง มีลูกอ่อนอยู่สามตัว อาศัยอยู่บนยอดเขา ทุกเย็นก่อนจะลงมาหาอาหาร แม่หมาจะเรียกลูก ๆ มาดูนม แล้วตัวเองก็จะลงไปหาอาหารยังเชิงเขาอีกฝั่งหนึ่ง พอถึงเช้า แม่หมาจะเรียกลูก ๆ มาดูนม ลูกตัวเล็ก มาดูค ดูค จนนมก็ไปนอน ลูกตัวกลาง มาดูค ดูค จนนม ก็ไปนอน จนสุดท้ายลูกตัวโตมาดูค ดูค จนนม จึงไปนอนเช่นเดียวกัน ก็ถึงเวลาของแม่หมาที่จะต้องลงไปหาอาหารให้ตนเอง เพื่อเพิ่มน้ำนมในกายให้ลูก

แต่วันนั้นเป็นวันที่แสนโชคร้าย ไม่มีอาหารให้กิน แต่มันก็พยายามหา เมื่อคิดถึงน้ำนมที่ลูกจะต้องดูดกิน และยังโชคร้ายหนักยิ่งไปกว่านั้นคือ ขาของมันไปติดขวางกับดักของนายพราน มันพยายามดิ้น แต่ดิ้นเท่าไรก็ไม่หลุด มันคิดว่ามันคงต้องตายเมื่ออรุณรุ่งที่นายพรานมาถึง จึงตัดสินใจไปตายที่ข้างกายลูก มันจึงใช้ปากกัดขาข้างซ้ายขาด..... แม้ขาข้างซ้ายขาดเลือดสาดเลอะทรวง แต่แม่ยังห่วงหลัง พยายามกระแทะเรเซซัง มายังลูกน้อย เศร้าสร้อยนัก.. เมื่อมาถึงยอดเขา ลูก ลูก ต่างตื่นขึ้นมาพร้อมกับความหิว ...แม่จ๋า แม่หนูหิวจังเลยจ๊ะแม่ ขอนมให้หนูคุณหน่อย ...แม่ไม่มีน้ำนมให้ลูกดื่มหรือจ๊ะ เพราะวันนี้แม่ยังไม่ได้กินอะไรเลย แม่จ๋าหนูหิวจ๊ะ แม่จ๋าหนูหิว ลูกลูกไม่เชื่อว่า แม่ไม่มีน้ำนมให้ดูดกิน

มันจึงตัดสินใจ มานั่งสิจ๊ะ แม่จะให้ลูกดูดกินน้ำนมสีแดง พุดจบบกยื่นขาข้างซ้ายที่ขาดให้ ลูกตัวเล็กก็มา ดูค ดูค จนนมแล้วก็กลานไปนอน ลูกตัวกลางก็มาดูค ดูค จนนมก็ไปนอน ระหว่างนั้นแม่หมากำลังจะสิ้นลม ลูกตัวโตก็มาดูค ดูค แล้วก็ไปนอน และก่อนที่แม่หมาจะสิ้นลม ลูกตัวเล็กก็กลานเข้ามาหา พร้อมกับพุดว่า แม่จ๋า หนูไม่รักแม่แล้วละ...ทำไมหรือจ๊ะ..ก็น้ำนมอร่อย อร่อย อย่างนี้ แม่เก็บไว้ทำไมตั้งนานไม่ยอมให้หนูกิน แม่จ๋าไม่ดี เลย ดีแล้วละจ๊ะลูก ถ้ามันอร่อย ขอให้ลูกรู้ว่า น้ำนมสีแดงนี้ มันมาจากหัวใจ และชีวิตของแม่ คินนี้ถ้าแม่ไม่ตื่นขึ้นมา ขอให้ลูกรู้ว่าแม่ไปหาอาหารให้ลูกที่ดวงจันทร์ดวงโน้นนะจ๊ะ.. แล้วแม่ก็จากไปนิรันดร์กาล....

กล่าวกันว่า...เมื่อพระจันทร์เต็มดวง หมาป่าจะหมาร้องไห้โหยหวน เพราะระลึกถึงความรักของแม่ใครแทนพ่อแม่ได้ (จากเค้าโครงเรื่องของ ท่านอังคาร กัลยาณพงศ์)

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 นักเรียนรู้และเข้าใจความหมาย และนิยามของคำว่า “ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีวินัย”
- 1.2 นักเรียนบอกลักษณะความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและการปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีวินัย
- 1.3 นักเรียนวิเคราะห์การกระทำของบุคคลที่เป็นต้นแบบที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีวินัย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 ผู้เรียนอธิบายความหมายของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีวินัย
 - 2.1.2 ผู้เรียนอธิบายความหมายของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการปฏิบัติตนอย่างมีวินัย
 - 2.1.3 ผู้เรียนระบุการกระทำของบุคคลที่เป็นต้นแบบที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และ มีวินัย
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 ผู้เรียนประพาดิตนเป็นผู้รู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีวินัย
 - 2.2.2 ผู้เรียนประพาดิตนเป็นผู้รู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการปฏิบัติตนอย่างมีวินัย
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 ผู้เรียนรู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีวินัย
 - 2.3.2 ผู้เรียนรู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ การปฏิบัติตนอย่างมีวินัย
 - 2.3.3 ผู้เรียนบรรยายการกระทำที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การปฏิบัติตนอย่างมีวินัย

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความหมาย และนิยามของคำว่า “ความรับผิดชอบต่อหน้าที่”
- 3.2 ความหมายและนิยามของคำว่า “วินัย”
- 3.3 ลักษณะความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 3.4 ต้นแบบของผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีวินัย

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- ครูใช้คำถาม ถามนักเรียนว่าเมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้าน นักเรียนได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบ และมีวินัยอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน

- ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดู หรืออ่านนิทาน เรื่อง “อู๋ดัง” (สุนัข) ให้นักเรียนฟัง
- ให้นักเรียนช่วยกันคิด วิเคราะห์ ข้อคิดที่ได้รับจากการดูวิดีโอหรือ ฟังนิทานเรื่อง “อู๋ดัง” ลงในใบงานหรือสมุดจริยะ
- ตัวแทนนักเรียนในชั้นเรียน นำเสนอข้อคิดที่ได้จากการดูวิดีโอ หรือฟังนิทานเรื่อง “อู๋ดัง” หน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปสาระสำคัญของบทเรียนวันนี้

สาระสำคัญ

- ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกด้วย ความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ตรงต่อเวลา มีการวางแผนการทำงาน ตรวจสอบงานและยอมรับผลของการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ มีทั้งผลดีและผลเสีย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย
- วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ

คุณค่าพระวรสาร

พระเยซูสอนให้เราเห็นคุณค่าการทำงาน ผู้ที่ทำงานควรได้รับค่าตอบแทน (ลก 10 : 7) พระองค์จะประทานรางวัลแก่ทุกคนตามการทำงานของแต่ละคน (มท 16 : 27) พระองค์ทำงานอยู่เสมอเหมือนพระบิดา ทำงานอยู่เสมอ (ยน 5:17) พระองค์ยังสอนว่าการทำงานเป็นการถวายเกียรติแด่พระเจ้า (ยน 17 : 4) เราพึงระวังอยู่เสมอว่าเราต้องทำงานเพื่ออาหารที่คงอยู่เป็นชีวิตนิรันดร์ “จงทำงานหนักเพื่อประตูแคบสู่พระราชัยสวรรค์” (ลก 13 : 24)

- นักเรียนได้ตรงรองเกี่ยวกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ การมีวินัย ทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการนำเสนอของตัวแทนห้องเกี่ยวกับความรับผิดชอบ มีวินัย

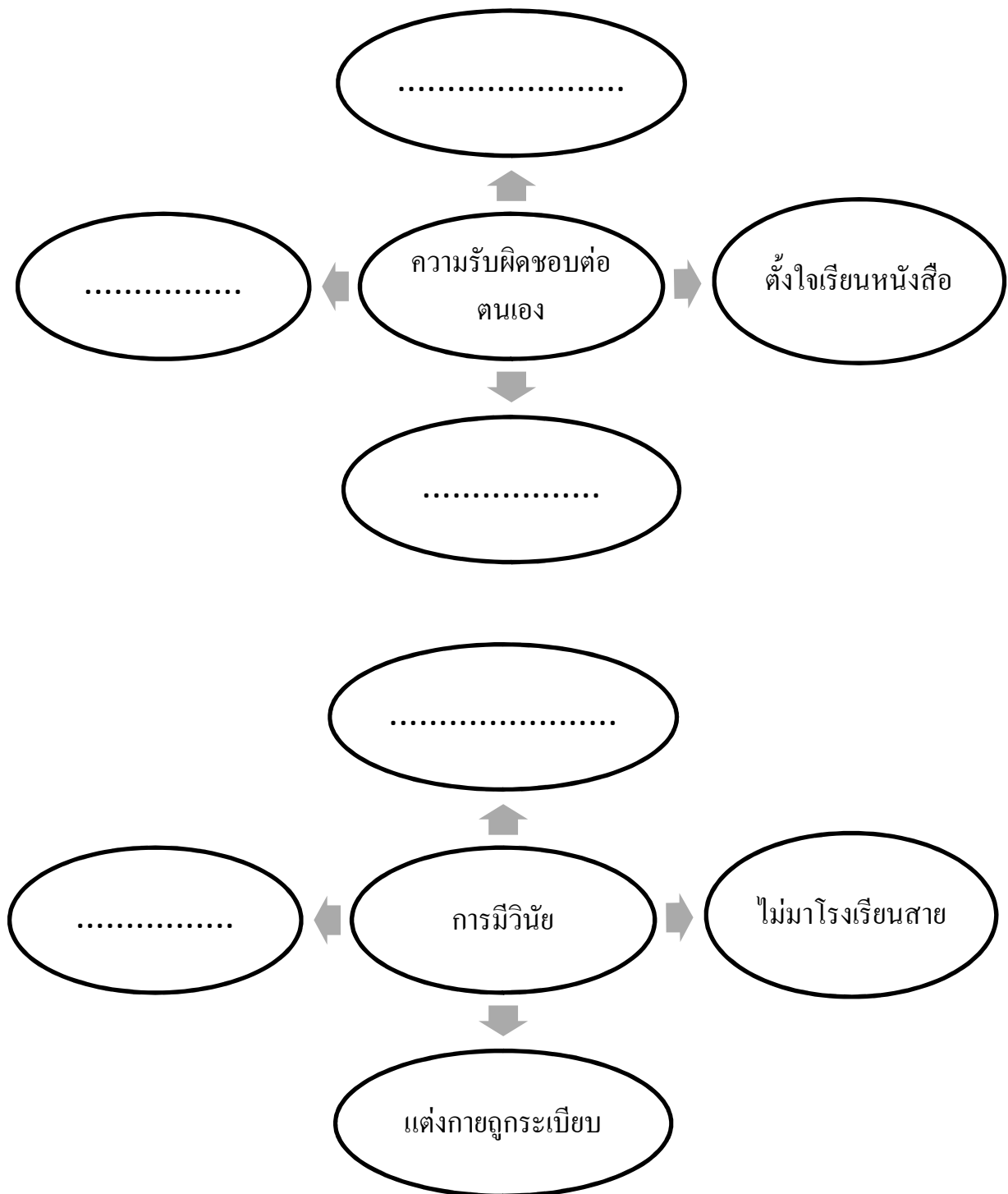
คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ครูใช้คำถามถามนักเรียน เมื่ออยู่ที่โรงเรียนนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างไร

ขั้นตอน

- นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 นำเสนอคำตอบของลักษณะความรับผิดชอบต่อตนเอง กลุ่ม 2 นำเสนอคำตอบของการมีวินัยในรูปแบบของผังมโนทัศน์ (MIND MAP) บนกระดาน เช่น

- ตัวแทนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันสรุปถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ และการมีวินัย
- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเอง และการมีวินัยในตนเอง และบอกถึงข้อคิดที่ควรนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปสาระสำคัญและคุณค่าพระวรสารที่เรียนในวันนี้

สาระสำคัญ

บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะต้องมีลักษณะนิสัยดังนี้ คือ มีความขยันหมั่นเพียร มีความละเอียดรอบคอบ มีความสามารถ และมีความรอบรู้ มีความเอาใจใส่และมีความฝ่าฝืนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และในฐานะที่เป็นนักเรียนหน้าที่ของนักเรียนที่ควรปฏิบัติต่อตนเอง

1. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
2. ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและอยู่ในสภาพที่ดี
3. ประพฤติตนเป็นคนดี มีระเบียบวินัยและมีคุณธรรม
4. เอาใจใส่สุขภาพอนามัยของตนเอง

นักเรียนควรมีวิสัยทัศน์ในตนเองซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า และช่วยปลูกจิตสำนึกให้รู้ผิดถูก หรือ รู้ได้ว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ และเลือกที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง เช่น การแต่งกายให้ถูกระเบียบของโรงเรียน และไม่มาโรงเรียนสาย

คุณค่าพระวรสาร

พระเยซูเสด็จมาในโลกเพื่อมารับใช้มิใช่มาเพื่อได้รับการรับใช้ พระองค์สอนสานุศิษย์ว่า พระองค์ผู้เป็นพระเจ้ายังรับใช้พวกเขา ดังนั้นพวกเขาต้องรับใช้ผู้อื่นเช่นเดียวกัน ผู้ใหญ่กว่าจะต้องรับใช้ผู้น้อยกว่า

- นักเรียนไตร่ตรองเรื่องราวของการรับผิดชอบ การมีวินัยที่เรียนในวันนี้ อย่างเจียบๆ สักครูหนึ่ง แล้วร่วมกันวิเคราะห์ถึงลักษณะของความรับผิดชอบต่อตนเอง

คาบที่ 3

ขั้นนำ

- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาและแสดงความคิดเห็น จากภาพการทรงงานของพระเจ้าอยู่หัว (ภาพในเอกสารประกอบ ซีดี)

ขั้นสอน

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6-8 คน และร่วมกันแต่งบทละครเกี่ยวกับหน้าที่ ความรับผิดชอบการมีวินัย
- นักเรียนแต่ละกลุ่ม ฝึกซ้อมการแสดงบทบาทสมมุติ (สำหรับการแสดง 5 นาที)
- นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียน พร้อมสรุปข้อคิดจากละครที่แสดง
- ครูให้นักเรียนกลุ่มอื่น ร่วมกันวิเคราะห์ การนำเสนอบทบาทสมมุติของกลุ่มต่างๆ

ขั้นสรุป

- ครูสรุปสาระสำคัญและข้อคิดคุณค่าพระวรสาร

สาระสำคัญ

ต้นแบบหรือแม่แบบเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสร้างคนเพื่อให้เป็นคนที่ดีมีคุณภาพ ซึ่งพระเจ้าทรงเป็นต้นแบบที่ดีในการทำงาน พระองค์เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน พระเยซูสอนให้เราเห็นคุณค่าการทำงาน ตามรอยทางการทรงงานของพระเจ้าอยู่หัว หรือบุคคลที่นักเรียนชื่นชอบซึ่งมีความรับผิดชอบ และมีวินัย

คุณค่าพระวรสาร

พระเยซูสอนให้เราเป็นคนดีมีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในการรักษาสีธรรม มี มโนธรรมเที่ยงตรง วิจารณ์ญาณแยกแยะชั่วดี รู้จักตัดสินใจเลือกทางแห่งความดีงาม และยึดมั่นในทางแห่งความดีแม้ในสถานการณ์ที่เราถูกคุกคาม

- นักเรียนใคร่ครวญข้อคิด ละคร ฯลฯ ที่เรียนในวันนี้ อย่างเจียวๆ สักครู่หนึ่ง แล้วร่วมกันสรุปหน้าที่ความรับผิดชอบ มีวินัยของตนเอง

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 นิทานเรื่อง อู๋คัง
- 5.2 คลิปวิดีโอสั้น เรื่อง อู๋คัง
- 5.3 ห้องสมุด
- 5.4 อินเทอร์เน็ต

6. การวัดผล และประเมินผล

การวัดผล และประเมินผลใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้

- 6.1 การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
สาเหตุของการขาดความรับผิดชอบต่อสังคม และแนวทางแก้ไข
- 6.2 การประเมินโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ เมื่อประเมินแล้ว พบว่านักเรียนได้ผลการประเมินต่ำกว่า 80% ให้บันทึกแล้วสัมภาษณ์นักเรียนถึงสาเหตุที่ไม่ผ่านเกณฑ์ในประเด็นต่างๆ แล้วพูดคุยทำความเข้าใจให้นักเรียนมีความเข้าใจ และเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นผู้ที่สามารถดูแลสังคมให้เกิดความสงบสุขได้

แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

เรื่อง.....

ชื่อสมาชิกกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

บันทึกพฤติกรรม

ความร่วมมือในกลุ่ม			ความคิดเห็น		
ดีมาก	ปานกลาง	พอใช้	ดีมาก	ปานกลาง	พอใช้

นิทานเรื่อง อู๊ด (สุนัข)

ณ ร้านขายสุนัข มีครอบครัวสุนัขครอบครัวหนึ่ง พ่อกับแม่ได้บอกกับลูกว่า หากวันหนึ่งมีคนรับลูกไปเลี้ยง ลูกต้องปกป้องเขาให้พ้นจากอันตราย และจงซื่อสัตย์กับเขา อย่างที่เขาดูแลและให้ความรักกับเรานะลูก เมื่อถึงวันนั้นลูกจงเรียกมนุษย์ผู้นั้นว่า พ่อแม่ จนกระทั่งมีคู่รักหนุ่มสาวทั้ง 2 คน ยังเป็นวัยรุ่น จึงตกลงกันว่า จะผลิตกันเลี้ยงอู๊ดเป็นอย่างดี บางวันอู๊ดก็ต้องไปอยู่บ้านชายหนุ่ม บางวันอู๊ดก็ต้องไปอยู่บ้านหญิงสาว

เหมือนกับว่าอู๊ดเป็นสะพานที่คอยเชื่อมความรักของคู่รักคู่นี้ เมื่อเวลาผ่านไปอู๊ดก็ได้รับทั้งความสุข และความรักจากครอบครัวใหม่อย่างแท้จริง เจ้านายใหม่ของเขาทั้งสองต่างรัก และเอ็นดูให้ความรักอย่างเต็มที่ และไม่นานอู๊ดก็มีความรู้สึกว่ามี 2 คนนี้เขารักอู๊ดจริง

จนกระทั่งวันหนึ่งก็มีเรื่องที่อู๊ดไม่เข้าใจเข้ามาในชีวิตของเขา เนื่องจากหนุ่มสาวทั้ง 2 คนได้ เกิดความไม่เข้าใจกัน ทำให้เลิกรักกัน ผู้หญิงที่อู๊ดคิดตลอดว่าเป็นแม่ได้นำอู๊ดไปทิ้งไว้ที่บ้าน แต่อู๊ดก็ได้แต่นั่งรออยู่หน้าบ้านเป็นเวลานาน จนกระทั่งนึกขึ้นได้ว่ายังมีชายหนุ่มที่เขาคิดว่าเป็นพ่อที่รักเขาอยู่ จึงวิ่งไปที่บ้านชายหนุ่ม ในขณะนั้นอู๊ดสังเกตเห็นสุนัขตัวใหญ่อยู่หน้าบ้าน ขณะเดียวกันชายหนุ่มกับแฟนใหม่ได้เดินออกมา และในอ้อมแขนของหญิงสาวมีสุนัขตัวน้อย อู๊ดคิดว่าสุนัขตัวใหญ่จะทำร้ายเขาทั้งสองจึงเข้าไปขวางทำให้อู๊ดถูกทำร้าย และบาดเจ็บ ชายหนุ่มจึงเข้าไปไล่สุนัขตัวใหญ่ อู๊ดดีใจมาก จึงวิ่งเข้าไปหาพ่อของเขา แต่ชายหนุ่มกลับไม่สนใจอู๊ดเลย และเดินจากไป ปล่อยให้อู๊ดที่กำลังบาดเจ็บอยู่ล้มลงและสิ้นใจ

1. ผลการเรียนรู้

มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความยุติธรรมและความสำคัญของการมีความยุติธรรม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของความยุติธรรมได้

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 นักเรียนสามารถสรุปและให้เหตุผลเกี่ยวกับความสำคัญของการมีความยุติธรรมในครอบครัวได้อย่างสมเหตุสมผล

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

3. สาระการเรียนรู้

ความยุติธรรม คือ ความสมเหตุสมผล และการยอมรับข้อตกลงของครอบครัวในเรื่องต่างๆ

ความสำคัญของความยุติธรรม ช่วยลดความขัดแย้งและสร้างความรักความเข้าใจให้กับสถาบันครอบครัว

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวปัจจุบัน

ขั้นสอน

- ครูให้นักเรียนตอบคำถาม การอยู่ร่วมกันในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวควรประพฤติตนต่อกันอย่างไร
- ครูรวบรวมคำสำคัญจากคำตอบของนักเรียน แล้วให้ช่วยกันสรุปและเชื่อมโยงเกี่ยวกับความยุติธรรมที่พึงมีในครอบครัว
- ครูยกตัวอย่างข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น ที่แสดงให้เห็นถึงความยุติธรรมที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว
- ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์และร่วมแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของความยุติธรรมกับสถาบันครอบครัวและให้ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้น

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนแต่ละคนนำคำตอบและความคิดเห็นของเพื่อนมาไตร่ตรองเงียบๆ สักครู่ แล้วสรุปความหมายและความสำคัญของความยุติธรรมในครอบครัวลงในใบงาน

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 ขว้างจากหนังสือพิมพ์ เช่น ปัญหาเด็กหนีเรียนเด็กมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เด็กลักขโมย
- 5.2 เรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่บ้านที่โรงเรียน หรือ เรื่องที่เกิดกับนักเรียนและเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรม
- 5.3 ใบงานเรื่อง ความยุติธรรมในครอบครัว
- 5.4 ห้องสมุด
- 5.5 อินเทอร์เน็ต

6 วัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของความยุติธรรมได้	ทำใบงาน	ร้อยละ 80 ของนักเรียนสามารถสรุปความหมายของความยุติธรรมได้ถูกต้องอยู่ในระดับดีขึ้นไป	แบบประเมินใบงาน
2. นักเรียนสามารถสรุปและให้เหตุผลเกี่ยวกับความสำคัญของการมีความยุติธรรมในครอบครัวได้	ทำใบงาน	ร้อยละ 80 ของนักเรียนสามารถสรุปและให้เหตุผลเกี่ยวกับความสำคัญของการมีความยุติธรรมในครอบครัวได้อย่างสมเหตุสมผล อยู่ในระดับดีขึ้นไป	แบบประเมินใบงาน
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามข้อตกลงร่วมกันด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	สังเกตพฤติกรรมการทำงาน	ร้อยละ 100 ของนักเรียนทำงานด้วยตนเอง และส่งใบงานตรงตามเวลาที่กำหนด	แบบประเมินใบงาน (การสังเกต)

ใบงานเรื่อง ความยุติธรรมในครอบครัว

ชื่อ-สกุล.....ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ความหมายของความยุติธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. จากการวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ให้นักเรียนสรุปความสำคัญของการมีความยุติธรรมในครอบครัวมา อย่างน้อย 3 ข้อ พร้อมให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินใบงานภาพรวม

รายการที่ประเมิน	สรุปผลการประเมิน				
	5	4	3	2	1
พิจารณาจาก 1. การให้ความหมายของความยุติธรรม 2. การสรุปและการให้เหตุผลประกอบ 3. การสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการส่งงาน					
ระดับคุณภาพ ☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง ☐ ปรับปรุงเร่งด่วน					

เกณฑ์การประเมินใบงานภาพรวม

คะแนน/ ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
5 (ดีมาก)	1. นักเรียนสามารถตอบคำถามทั้ง 2 ข้อได้ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน 2. นักเรียนสามารถให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามในข้อ 2 ได้อย่างสมเหตุสมผล 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นด้วยตนเองและส่งใบงานตรงตามกำหนด
4 (ดี)	1. นักเรียนสามารถตอบคำถามทั้ง 2 ข้อได้ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน 2. นักเรียนสามารถให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามในข้อ 2 ได้อย่างสมเหตุสมผล 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นด้วยตนเอง แต่ส่งใบงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด
3 (ปานกลาง)	1. นักเรียนสามารถตอบคำถามทั้ง 2 ข้อได้ถูกต้อง แต่มีบางข้อยังไม่ครบถ้วน 2. นักเรียนสามารถให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามในข้อ 2 ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร 3. นักเรียนสรุปความคิดเห็นด้วยตนเองและส่งใบงานตรงตามกำหนด
2 (ปรับปรุง)	1. นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง ชัดเจน หรือครบถ้วนเพียงข้อเดียว 2. นักเรียนสามารถให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามในข้อ 2 ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร 3. นักเรียนลอกคำตอบจากเพื่อน และส่งใบงานตรงตามกำหนด
1 (ปรับปรุง เร่งด่วน)	1. นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วน 2. นักเรียนไม่สามารถให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามในข้อ 2 3. นักเรียนไม่สรุปความคิดเห็นด้วยตนเองและส่งใบงานเลยเวลาที่กำหนด

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 เข้าใจกระบวนการสร้างความยุติธรรมให้เกิดในครอบครัว ชุมชน และสังคม
- 1.2 อธิบายลักษณะของผู้ที่มีความยุติธรรม และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 นักเรียนสามารถอธิบายหลักการปลูกฝังสมาชิกในครอบครัวให้รักความยุติธรรมได้
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 นักเรียนสามารถวิเคราะห์และสรุปความคิดเห็นพร้อมให้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจในการตอบคำถามจากนิทานได้
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 นักเรียนสามารถนำหลักการปลูกฝังให้สมาชิกในครอบครัวรักความยุติธรรม ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. สาระการเรียนรู้

การสร้างครอบครัวให้รักความยุติธรรม เป็นกระบวนการที่ปลูกฝังให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของครอบครัว โดยใช้ความรักและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความหมายและความสำคัญของความยุติธรรมในครอบครัว

ขั้นสอน

- ให้นักเรียนแบ่งปันประสบการณ์ด้านความยุติธรรมที่เกิดขึ้นในครอบครัวของตนเอง
- ร่วมกันสรุปหลักสำคัญของครอบครัวที่มีความยุติธรรม
- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-5 คน แจกใบงานนิทานเรื่อง “ความยุติธรรม” ให้
- นักเรียนอ่านและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ข้อคิดและสาระสำคัญที่ได้จากนิทาน

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนนำความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มมาไตร่ตรอง และสรุปเป็นความคิดรวบยอดของกลุ่มเพื่อตอบคำถามในใบงาน

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการปลูกฝังสมาชิกในครอบครัวให้รักความยุติธรรม
- นักเรียนไตร่ตรองเขียนๆ สักครูหนึ่งเกี่ยวกับความยุติธรรมในครอบครัว

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

5.1 ใบงานนิทานคุณธรรม เรื่อง ความยุติธรรม

5.2 ห้องสมุด

5.3 อินเทอร์เน็ต

6. วัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เกณฑ์การประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด
1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการปลูกฝังสมาชิกในครอบครัวให้รักความยุติธรรมได้	ทำใบงาน	ร้อยละ 80 ของผลงานกลุ่มสามารถอธิบายหลักการของการปลูกฝังสมาชิกในครอบครัวให้รักความยุติธรรมได้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนด อยู่ในระดับดีขึ้นไป	แบบประเมินใบงาน
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และสรุปความคิดเห็นพร้อมให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจในการตอบคำถามจากนิทานได้	ทำใบงาน	ร้อยละ 80 ของผลงานกลุ่มสามารถสรุปความคิดเห็นพร้อมให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามได้อย่างครบถ้วนและสมเหตุสมผลอยู่ในระดับดีขึ้นไป	แบบประเมินใบงาน
3. นักเรียนสามารถนำหลักการปลูกฝังให้สมาชิกในครอบครัวรักความยุติธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	ทำใบงาน	ร้อยละ 80 ของผลงานกลุ่มสามารถนำหลักการปลูกฝังให้สมาชิกในครอบครัวรักความยุติธรรม ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม อยู่ในระดับดีขึ้นไป	แบบประเมินใบงาน

ใบงานนิทานคุณธรรม เรื่อง ความยุติธรรม

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม.....ชั้น.....

1. เลขที่ ประธาน
2. เลขที่ สมาชิก
3. เลขที่ สมาชิก
4. เลขที่ สมาชิก
5. เลขที่ สมาชิก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและร่วมกันตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ชาวนาผู้หนึ่งมีบุตรสาวอยู่สองคน วันหนึ่งอยากจะทดลองปัญญาของบุตรทั้งสองจึงส่งแอมโมให้บุตรทั้งสอง 1 ใบ โดยบอกว่าให้ทั้งสองไปแบ่งกันกินให้เท่าๆกันเพื่อจะได้ไม่ต้องได้เถียงทะเลาะเบาะแว้งกันเรื่องได้มากได้น้อย ถ้าแบ่งไม่ได้เท่าๆกันเกิดทุ่มเถียงกันขึ้นเมื่อใด ก็จะต้องถูกลงโทษทั้งสองคน เด็กทั้งสอง เมื่อได้รับแอมโมมาแล้วไม่รู้ว่าจะผ่าแบ่งกันอย่างไรจึงจะได้ส่วนเท่าๆกันด้วยเกรงจะต้องถูกทำโทษ

ในที่สุดจึงตกลงกันในวิธีการดังนี้ โดยที่เด็กทั้งสอง เห็นว่าเป็นวิธีที่ยุติธรรม คือ ถ้าหากใครเป็นผู้ผ่าแอมโมออกเป็นสองซีก ผู้นั้นจะต้องเป็นฝ่ายเลือกทีหลัง และจะต้องยอมให้ฝ่ายที่ไม่ใช่เป็นคนผ่าเลือกก่อน ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันไม่ให้คนผ่าลำเอียง โดยผ่าเป็นชิ้นโตชิ้นหนึ่งและชิ้นเล็กชิ้นหนึ่ง แล้วคนผ่ารีบเลือกเอาชิ้นโตเป็นของตนเองเสียก่อน

เมื่อเด็กทั้งสองได้ผ่าแอมโมแบ่งกันเสร็จแล้ว จึงรีบวิ่งไปเล่าให้บิดาฟัง บิดามีความพอใจในสติปัญญาของเด็กทั้งสองนั้นมาก

1. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร จากนิทานเรื่อง ความยุติธรรม

.....
.....

2. ถ้านักเรียนเป็นพ่อนักเรียนจะอย่างไร เรื่องการแบ่งของ เพื่อให้ครอบครัวมีสันติสุข

.....

.....

.....

3. ถ้านักเรียนเป็นคนผ่าแดง โมนักเรียนจะอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

4. ให้นักเรียนสรุปหลักการในการปลูกฝังสมาชิกในครอบครัวให้รักความยุติธรรม บอกอย่างน้อย 3 ข้อ

.....

.....

5. นักเรียนสามารถนำหลักการในข้อ 4 ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร บอกอย่างน้อย 3 ข้อ

.....

.....

.....

แบบประเมินใบงานภาพรวม

รายการที่ประเมิน	ผลการประเมิน				
	5	4	3	2	1
พิจารณาจาก 1. การตอบคำถามในใบงาน 2. การสรุปและการให้เหตุผลประกอบ 3. พฤติกรรมการทำงานและส่งงาน					
ระดับคุณภาพ ○ ดีมาก ○ ดี ○ พอใช้ ○ ปรับปรุง ○ ปรับปรุงเร่งด่วน					

เกณฑ์การประเมินใบงานภาพรวม

คะแนน/ ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
5 (ดีมาก)	1. ตอบคำถามทั้ง 5 ข้อได้ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน 2. ให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามได้อย่างสมเหตุสมผล 3. ให้ความร่วมมือและร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ทำงานเสร็จตามกำหนด
4 (ดี)	1. ตอบคำถามได้ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วนเพียง 4 ข้อ 2. ให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามได้อย่างสมเหตุสมผล 3. ให้ความร่วมมือและร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ทำงานเสร็จตามกำหนด
3 (ปานกลาง)	1. ตอบคำถามได้ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วนเพียง 3 ข้อ 2. ให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามยังไม่ชัดเจนในบางข้อ 3. สมาชิกบางคนไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ทำงานเสร็จตามกำหนด
2 (ปรับปรุง)	1. ตอบคำถามได้ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วนเพียง 2 ข้อ 2. ให้เหตุผลประกอบการตอบคำถามยังไม่ชัดเจนในบางข้อ 3. สมาชิกบางคนไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ทำงานเสร็จตามกำหนด
1 (ปรับปรุง เร่งด่วน)	1. ตอบคำถามได้ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วนเพียง 1 ข้อ 2. ไม่มีการให้เหตุผลประกอบการตอบคำถาม 3. ไม่ให้ความร่วมมือและไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ทำงานไม่เสร็จตามกำหนด

1. ผลการเรียนรู้

เข้าใจความหมาย ความสำคัญ ผลดี-ผลเสียของการให้อภัย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 นักเรียนอธิบายความหมายของการให้อภัยตามหลักธรรมที่ตนนับถือได้

2.1.2 นักเรียนอธิบายความสำคัญ และประโยชน์ของการให้อภัยแก่ผู้อื่นได้

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 นักเรียนประพฤติตนเป็นผู้รู้ เข้าใจ และสามารถให้อภัยแก่ผู้อื่น

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 ส่งเสริมสมรรถนะในการคิด วิเคราะห์

2.3.2 ส่งเสริมสมรรถนะในการใช้ทักษะชีวิต

3. ความหมายของการให้อภัย

3.1 ความสำคัญของการให้อภัย

3.2 ผลดีของการให้อภัยผู้อื่น

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

- การให้อภัย
- การมีมโนธรรมเที่ยงตรง

ขั้นนำ

- ครูนำเสนอสนทนาประเด็น “ปากบอกให้อภัย แต่ทำไมใจยังไม่สงบ” โดยตามคำถาม ดังนี้
 - นักเรียนเคยโกรธใคร แล้วบอกผู้นั้นว่า “ไม่เป็นไร ให้อภัย” แต่จิตใจของนักเรียนยังขุ่นมัวหรือไม่ (นักเรียนอาจลองเล่าประสบการณ์นั้นให้เพื่อน ๆ ฟัง)
 - การที่นักเรียนกล่าวว่าให้อภัยผู้อื่น แต่ใจนักเรียนยังไม่สงบ นักเรียนคิดว่าเป็นการให้อภัยจริง ๆ หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ครูกล่าวเชื่อมโยง ตั้งประเด็นให้นักเรียนสงสัยว่า
 - การให้อภัย หมายถึงอะไร

- ทำอย่างไร จึงเรียกว่าให้อภัยอย่างแท้จริง
- ถ้าคนเรา ไม่รู้จักการให้อภัย โลกนี้จะเป็นอย่างไร

- ครูให้เวลานักเรียน 1 นาทีในการไตร่ตรอง ตอบคำถามในใจ

ขั้นสอน

- ครูเล่าเรื่อง ทางแยกวัดใจ: คุณเลือกที่จะกลับรถ ให้นักเรียนฟัง แล้วค้นหา เปรียบเทียบคำตอบที่นักเรียนได้ตอบไว้

หมายเหตุ หากครูมีเวลาเพียงพอ ครูอาจให้นักเรียนชมภาพยนตร์เรื่อง ทางแยกวัดใจ (ตอนคุณเลือกที่จะกลับรถ) ซึ่งจะให้อรรถรส และเห็นภาพชัดเจนมากขึ้น

- คุณเลือกที่จะกลับรถ ตอนที่ 1/2 (10 นาที)
- คุณเลือกที่จะกลับรถ ตอนที่ 2/2 (10 นาที)
- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และเสนอคำตอบในประเด็นคำถามต่อไปนี้
 - คำว่า “ช่างมันเถอะ” กับ “ให้อภัย” เหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร? (ครูอาจยกตัวอย่างเปรียบเทียบโดยให้นักเรียนคิดภาพตามเรื่องราวต่อไปนี้ เราทุกคนมีบ้านที่แสนสุข 1 หลัง แต่เมื่อใดก็ตามที่เราโกรธ โมโห หรือไม่พอใจ เราจะต้องหยิบก้อนหินปาเข้าไปในบ้านของเรา โดยหิน 1 ก้อน ต่อการโกรธ 1 ครั้ง แต่หากเราบอกกับผู้อื่นว่า ช่างมันเถอะ เราจะแบ่งก้อนหินเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกทิ้งไป ส่วนที่ 2 ปาเข้าไปในบ้านซึ่งแรงกระแทกอาจจะน้อยกว่าหินเต็ม ๆ ก้อน แต่หากเราพูดได้เต็มปากว่า “ให้อภัย” เราจะสามารถรักษารักษาบ้านของเราให้เป็นบ้านที่แสนสุข ปราศจากรอยร้าวใดใด – ครูให้เวลานักเรียนได้ไตร่ตรองคำตอบ)
 - การให้อภัย หมายถึงอะไร
 - เหตุการณ์ใดในเรื่อง ที่แสดงให้เห็นถึงการให้อภัย
 - เหตุใด เราทุกคนจึงต้องรู้จักกับคำว่า “ให้อภัย”
 - การไม่ให้อภัยให้แกกัน ทำให้เกิดผลอย่างไรบ้าง
 - การให้อภัย ใช้ได้กับคนที่ทำผิดกฎหมายหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ทำอย่างไรจึงเรียกว่า เป็นการให้อภัยที่แท้จริง
 - การให้อภัยมีประโยชน์กับใครบ้าง
- ครูสอดแทรกประเด็น “การทำความดี: ไม่ลังเลใจที่จะช่วย” ซึ่งเชื่อมโยงกับเนื้อหาในเรื่อง เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นคุณค่าของการตัดสินใจทำความดี

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปในประเด็นต่อไปนี้
 - ความหมายของการให้อภัย
 - ประโยชน์และความสำคัญของการให้อภัย
 - นักเรียนสงบนิ่ง ฟังครูอ่านข้อความจากเรื่อง ชำระใจให้หายแค้น

- นักเรียนไตร่ตรองอย่างสงบเพื่อทบทวนว่า ในการดำเนินชีวิตแต่ละวัน นักเรียนได้ให้อภัยอย่างแท้จริงกับใครบ้าง และใครบ้างที่ให้อภัยนักเรียนอย่างแท้จริง

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

5.1 เรื่อง ทางแยกวัดใจ

ทางเลือกที่จะกลับรถตอนที่ 1 <http://www.youtube.com/watch?v=yNO21ddnbw8>

ทางเลือกที่จะกลับรถตอนที่ 2 http://www.youtube.com/watch?v=cyz_T8hCPnU

5.2 ข้อความจากเรื่อง ชำระใจให้หายแค้น

6. วัดและประเมินผล

6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม

6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น

ทางแยกวัดใจ : คุณเลือกที่จะกลับรถ

คนเรามักกล่าวว่า ผิดเป็นครู แต่สำหรับโด้ ความผิดครั้งนั้นเปรียบดังหินก้อนใหญ่ที่ถ่วงจิตใจของโด้ ไม่ให้พบกับความสุขที่แท้จริง โด้เคยทำผิดมหันต์เมื่อครั้งยังเป็นเด็กชายอายุ 15 คือนั่นโด้แอบขับรถของพ่อไปหาเพื่อน ทันใดนั้นเองมีวัยรุ่นชายขี่มอเตอร์ไซด์วิ่งตัดหน้า และชนกับรถของโด้อย่างจัง โด้ตกใจมาก รีบขับรถเลยไป แต่ทว่าจิตสำนึกความดีของโด้ยังคงทำงาน โด้จึงวนรถกลับไปเพื่อช่วยเหลือ และรับนำเด็กชายคนนั้นส่งโรงพยาบาล แต่ทว่าเมื่อไปถึงโรงพยาบาลก็สายเกินไปเสียแล้ว

เด็กชายผู้เสียชีวิตมีครอบครัวที่อบอุ่น ประกอบด้วยพ่อ แม่ และน้องสาวชื่อจิตาภา การสูญเสียสมาชิกในครอบครัวทำให้ความเศร้าและความโกรธแค้นจึงเข้าครอบงำจิตใจของจิตาภา พ่อต้องเป็นอัมพาต ครอบครัวขาดเสาหลักทำให้ยากจน ทุกวันจิตาภาต้องคอยดูแลพ่อ ทั้งเช้าและเย็น จิตาภาจะต้องเช็ดตัว เปลี่ยนเสื้อผ้า และป้อนอาหาร ทำให้จิตาภาไปโรงเรียนสาย และไม่สามารถร่วมกิจกรรมตอนเย็นที่โรงเรียนได้ จิตาภาโกรธแค้นโด้มาก แต่แม่มักบอกเสมอว่า “ช่างมันเถอะ” ทุกปีในวันครบรอบวันตายของพี่ชาย จิตาภาจะนำก้อนหินพร้อมโน้ตข้อความว่า “ฆาตกร” ไปใส่กระจกหน้าบ้านของโด้ โด้ชินชากับเหตุการณ์นี้แล้วปลอบตัวเองอยู่เสมอว่า “เราไม่ได้ทำ” เนื่องจากขับรถวนกลับไปช่วยแล้ว แต่คนเจ็บทนพิษบาดแผลไม่ไหวเอง

ปัจจุบันโด้เป็นครูสอนพลศึกษาที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง นักเรียนและครูทุกคนต่างชื่นชมในความมุ่งมั่น และเอาใจใส่นักเรียนของโด้ วันหนึ่งจิตาภาย้ายมาเรียนที่โรงเรียนใหม่เป็นวันแรก แต่กลับพบว่า ครูพลศึกษาที่สอนตนคือคนที่ตนแค้นฝังใจ และนำก้อนหินไปปาที่บ้านเขาทุกปี จิตาภาก่อนจะเรียนด้วยการปาลูกบาสเข้าที่ใบหน้าของโด้ และพูดจាក้าวร้าว ด้วยความเป็นครู โด้จึงข่มอารมณ์โกรธไว้

เมื่อโด้รู้ว่า จิตาภาอยากเป็นนักบาสเหมือนพี่ชาย จึงจัดให้มีการฝึกซ้อมอย่างหนักตอนเย็น ทำให้จิตาภาไม่พอใจคิดว่า โด้แกล้งตน จึงได้แอบนำกุญแจไปขโมยจากรถโด้จนเป็นรอย เมื่อโด้รู้จึงโมโหมาก แต่ก็พยายามพูดให้จิตาภาเข้าใจโดยบอกว่า “เราไม่ได้ทำ” จิตาภาโกรธโด้มากยิ่งขึ้นจึงทำสิ่งที่ทุกคนไม่คาดคิด คือ ฉีกเสื้อผ้าของตน ร้องกรี๊ด แล้ววิ่งไปหากลุ่มนักเรียน โด้วิ่งตามไป ทุกคนต่างมองโด้ จิตาภาจึงใส่ร้ายว่าโด้ทำมิดีมิร้ายกับตน เรื่องนี้กลายเป็นเรื่องใหญ่ โด้และจิตาภาถูกครูใหญ่เรียกไปสอบสวน หากพบว่าเป็นเรื่องจริง ครูใหญ่ขอให้โด้ลาออก

เย็นวันนั้นโด้ขับรถไปที่บ้านจิตาภา นำหินไปปาใส่กระจกหน้าบ้านด้วยความโกรธแค้น และเดินเข้าไปในบ้าน ภาพตรงหน้าทำให้โด้ชะงัก เพราะได้เห็นความจริงว่า หลังจากสูญเสียพี่ชายไป ครอบครัวของจิตาภาที่ประสบปัญหาอย่างหนัก จิตาภาโกรธแค้นที่เวลา 10 กว่าปี โด้ไม่เคยจะมาเยี่ยมครอบครัวของตนเลย แต่เมื่อมีปัญหา กลับมาได้ โด้จึงได้สารภาพความจริงว่า “คนไม่ได้มาเยี่ยมเพราะกลัวคนอื่นจะคิดว่าตนเป็นคนขับรถชนจริง ๆ” โด้ จิตาภาและแม่ ต่างร้องไห้อยู่ในความเงียบ

วันรุ่งขึ้นโด้ไปยื่นใบลาออกกับครูใหญ่ด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม และเดินกลับบ้านพร้อมกับนักเรียนหญิงที่พูดจาสุภาพอ่อนน้อม แล้วรอยยิ้มก็ปรากฏขึ้นบนใบหน้าที่ของสาวน้อยที่ชื่อ “จิตาภา” เป็นครั้งแรกโด้ได้เก็บหินที่จิตาภาไปใส่หน้าบ้านทุกปี ในวันที่โด้นำหินเหล่านั้นทิ้งลงไปในแม่น้ำที่ละก้อน ทีละก้อน พร้อมกับการเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วยความสุขอย่างแท้จริง

ครูเขาวลัษณ์ หงษ์ศิริบุญเรือง : เรียบเรียง

ข้อความจากเรื่อง ขำระใจให้หายแค้น โดยพระไพศาล วิสาโล

มนุษย์ไม่ได้มีแต่ความโกรธเกลียดเท่านั้น เรายังมีเมตตา กรุณา และความเข้าใจด้วย ความสามารถในการให้อภัยจึงอยู่ในใจของเราทุกคน จะว่าไป การให้อภัยเป็นกลไกอย่างหนึ่งในการปกป้องตนเอง มิใช่ปกป้องจากศัตรูภายนอก แต่ปกป้องจากศัตรูภายใน ได้แก่ ความโกรธ เกลียด และอาฆาตพยาบาทนั่นเอง **หากความโกรธเกลียด และอาฆาตพยาบาทคือ มืดกรึใจ การให้อภัยก็คือยาสมานใจนั่นเอง** ใจที่ไร้ยาสมานย่อมมีแผลเรื้อรัง ชีวิตที่ให้อภัยไม่เป็น ย่อมหาความสุขได้ยาก

(ข้อความข้างต้นคัดลอกจากหนังสือ ตักสุขใส่กะโหลก ชะงักดูใจ แต่งโดยสุรเชษฐ เวชชพิทักษ์)

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 นักเรียนบอกความหมายและความสำคัญของการสร้างสันติภาพได้
- 1.2 นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์/บทความที่เกี่ยวข้องให้เห็นถึงความรักและการคืนดีได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ด้านความรู้
 - 2.1.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของสันติภาพ
 - 2.1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสันติภาพ ความรัก การคืนดี
- 2.2 ด้านทักษะ
 - 2.2.1 นักเรียนสามารถสื่อความเพื่อสานความรัก และสร้างสันติภาพในสังคมได้
- 2.3 ด้านคุณลักษณะ
 - 2.3.1 ส่งเสริมสมรรถนะในการคิด วิเคราะห์
 - 2.3.2 ส่งเสริมสมรรถนะในการสื่อสาร

3. สาระการเรียนรู้

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของการสร้างสันติภาพ
- 1.2 ตัวอย่างของผู้ที่สร้างสันติภาพให้แก่สังคมโลก
- 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสันติภาพ ความรัก และการคืนดี

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

- สันติ-การคืนดี
- ความรัก

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูรูปภาพบุคคลต่อไปนี้ บาร์ค โอบามา, ยัสเซอร์ อราฟัต, ออง ซาน ซูจี แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
 - นักเรียนทราบหรือไม่ว่าบุคคลในภาพเป็นใคร และได้สร้างประวัติศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่อย่างไรบ้าง
 - นักเรียนรู้จักรางวัลโนเบลหรือไม่ เป็นรางวัลเกี่ยวกับอะไรบ้าง

- ครูนำเสนอในประเด็น รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ แล้วกล่าวเชื่อมโยงถึงความหมายของสันติภาพ

ขั้นตอน

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม (จำนวนกลุ่มขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนในชั้น) ครูแจกใบความรู้เกี่ยวกับผู้ที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพให้นักเรียนอ่าน แล้วร่วมกันระดมความคิดในประเด็น “ความหมาย และความสำคัญของสันติภาพ” จากนั้นตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้น
- นักเรียนร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้
 - จำเป็นหรือไม่ ที่ผู้สร้างสันติภาพจะต้องเป็นผู้นำ หรือผู้มีอำนาจ เหตุใดจึงคิดเช่นนั้น
 - การสร้างสันติภาพ เป็นหน้าที่ของใครบ้าง เพราะเหตุใด
 - หากโลกนี้ไม่มีสันติภาพ นักเรียน ครอบครัว กรุงเทพฯ ประเทศไทย จะเป็นอย่างไร (ครูเน้นย้ำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสันติภาพ โดยให้เห็นผลกระทบใกล้ตัวก่อน)
- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น กับคำถามที่ว่า “สันติภาพ มักจะมาพร้อมกับความรัก และการคืนดี”
 หมายเหตุ ครูยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน เช่น ความรักและการคืนดีกันระหว่างเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง การไม่ข่มเหงผู้อื่นเพราะเห็นว่าตนเองมีกลุ่มเพื่อนมากกว่า เป็นต้น
 - นักเรียนเขียนเหตุการณ์ เรื่องราว ที่เกี่ยวข้องกับความรักและการคืนดีอันนำไปสู่สันติภาพ (อาจเป็นเรื่องของนักเรียนเอง หรืออาจเป็นเรื่องของบุคคลอื่นที่นักเรียนประทับใจ)

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญในประเด็นความหมายและความสำคัญของสันติภาพ
- ครูขออาสาสมัครนักเรียน 1-2 คน ออกมาเล่าเหตุการณ์ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความรักและการคืนดี
- นักเรียนนั่งสงบนิ่งไตร่ตรองด้วยการระลึกถึงบุคคลที่สร้างสันติภาพให้กับครอบครัว /ชุมชน / ประเทศ / โลก และไตร่ตรองตนเองเกี่ยวกับแนวทางการประพฤติตนเพื่อสร้างสันติภาพภายในโรงเรียน

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 รูปภาพบุคคลที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ
- 5.2 ใบความรู้ผู้ที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ
- 5.3 ใบงาน “เล่าเหตุการณ์ สานสันติภาพ”

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น
- 6.3 ตรวจจากใบงาน

คำชี้แจง เขียนเหตุการณ์ เรื่องราว ที่เกี่ยวข้องกับความรักและการคืนดีกันจะนำไปสู่สันติภาพ พร้อม
ภาพประกอบ

ออง ซาน ซูจี

ได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือ ค.ศ. ๑๙๙๑

"สำหรับการต่อสู้ที่ไม่รุนแรงในการเรียกร้องประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน"

บารัค โอบามา

ได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือ ค.ศ. ๒๐๐๙

"สำหรับความพยายามในการสร้างความเข้มแข็งให้กับการทูตระหว่างประเทศ
และความร่วมมือระหว่างผู้คนทั่วโลก"

ยัสเซอร์ อราฟัต

ได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือ ค.ศ. ๑๙๙๔

"สำหรับความพยายามที่จะสร้างความสงบสุขในตะวันออกกลาง"

ผู้ที่ได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพ

ปีพ.ศ./ค.ศ.	ผู้ได้รับรางวัล	ประเทศ	หมายเหตุ
2549 / 2006	มุฮัมหมัด ยูनुส ธนาคารกรามีน (Grameen Bank)	บังกลาเทศ	"สำหรับเศรษฐกิจที่ดีขึ้นและ จุดมุ่งหมายทางสังคมของผู้ยากไร้ โดยเฉพาะผู้หญิง ผ่านทางงาน เล็กๆน้อยๆที่ได้บุกเบิกไว้"
2550 / 2007	คณะกรรมการระหว่างรัฐบาล ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของ สภาวะอากาศ อัลเบิร์ต อาร์โนลด์ (อัล) กอร์ จูเนียร์.	สหประชาชาติ สหรัฐอเมริกา	"สำหรับความพยายามและการเผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์การ เปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศที่ กระทำโดยมนุษย์ และการก่อตั้งมูลนิธิ เพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงนั้น"
2551 / 2008	มาร์ตติ อะห์ติซารี (Martti Ahtisaari)	ฟินแลนด์	"สำหรับความพยายามที่จะแก้ปัญหา ความขัดแย้งระดับนานาชาติ ในหลาย ทวีปมานานกว่าสามทศวรรษ"
2552 / 2009	บารัค โอบามา (Barack Obama)	สหรัฐอเมริกา	"สำหรับความพยายามในการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับการทูตระหว่าง ประเทศและความร่วมมือระหว่างผู้คน ทั่วโลก"
2010 / 2553	หลิว เซี่ยวโป (Liu Xiaobo)	จีน	"สำหรับการต่อสู้อย่างยาวนานและ ไม่ใช้ความรุนแรงของเขาเพื่อสิทธิ มนุษยชนขั้นพื้นฐานในประเทศจีน"
2011 / 2554	เอลเลน จอห์นสัน เซอร์ลีฟ เลห์มาห์ โบวี ท้าวักกุล คาร์มัน	ไลบีเรีย เยเมน	"สำหรับการต่อสู้โดยไม่ใช้ ความรุนแรงเพื่อสิทธิและความ ปลอดภัยของสตรีในการมีส่วนร่วม ด้านสันติภาพ"

ที่มาจาก <http://th.wikipedia.org>

1. ผลการเรียนรู้

1.1 นักเรียนอธิบายหลักการสร้างสันติสุขได้

1.2 นักเรียนยกตัวอย่างการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในชุมชนตามวิถีความเป็นไทย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

2.1.1 หลักการสร้างสันติสุขตามวิถีไทย

2.2 ด้านทักษะ

2.2.1 นักเรียนรู้จักประเพณีตนเป็นผู้สร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในชุมชน

2.3 ด้านคุณลักษณะ

2.3.1 นักเรียนมีคุณลักษณะในการคิด วิเคราะห์เกี่ยวกับสันติสุข

2.3.2 นักเรียนมีคุณลักษณะในการใช้ทักษะชีวิตเกี่ยวกับสันติสุข

2.3.3 นักเรียนมีคุณลักษณะในการสื่อสารเกี่ยวกับสันติสุข

3. สาระการเรียนรู้

3.1 หลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยการพัฒนาชุมชนตามวิถีความเป็นไทย

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

- ความเป็นหนึ่งเดียวกัน
- การมีมโนธรรมเที่ยงตรง

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- นักเรียนร่วมตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นต่อไปนี้
 - นักเรียนในห้องเรียนนี้มีสันติสุขหรือไม่ สืบเนื่องจากอะไร
 - ครอบครัวของนักเรียนมีสันติสุขหรือไม่ สืบเนื่องจากอะไร
 - โรงเรียนนี้มีสันติสุขหรือไม่ สืบเนื่องจากอะไร
 - กรุงเทพฯมีสันติสุขหรือไม่ สืบเนื่องจากอะไร

- ประเทศไทยมีสันติสุขหรือไม่ สังเกตจากอะไร
- ครูบันทึกคำสำคัญที่สะท้อนความหมาย หรือ สื่อความตรงข้ามกับคำว่า “สันติสุข” จากคำตอบของนักเรียน บนกระดาน เช่น คำว่า ทะเลาะ สามัคคี มีน้ำใจ เป็นต้น

ขั้นสอน

- นักเรียนพิจารณาคำสำคัญบนกระดาน แล้วระดมความคิดเพื่อร่วมกันนิยาม ความหมายของคำว่า “สันติสุข”
- นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้
 - สันติสุขจะเกิดขึ้นได้ ควรเริ่มจากใคร
 - สันติสุขภายในตนเองสร้างได้อย่างไร (ครูบันทึกคำตอบไว้บนกระดาน)
- ครูอ่านบทความเรื่อง ฟังเสียงหัวใจคนอื่น ดีเขาเราเจ็บ และปาฏิหาริย์ข้าวหวาน แล้วนักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้
 - คุณธรรม/พฤติกรรมใดที่ทำให้เกิดสันติสุข และเห็นได้จากเหตุการณ์ใดในเรื่องโดยครู
 - ให้นักเรียนเปรียบเทียบคำตอบที่บันทึกไว้บนกระดาน กับคำตอบที่ได้จากเรื่อง ซึ่งคงมีคำตอบอยู่หลากหลาย จากนั้นครูเน้นย้ำว่า สันติสุขจะเกิดขึ้นได้หากเราทุกคนมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานในจิตใจ
 - เราสามารถสร้างสันติสุขให้ผู้อื่นได้อย่างไรบ้าง

ขั้นสรุป

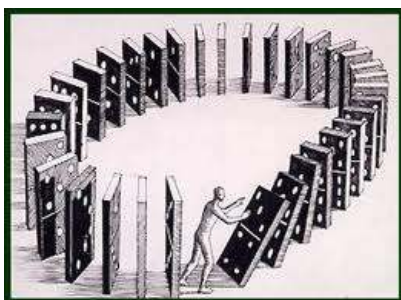
- นักเรียนเขียนวิธีการสร้างสันติสุขภายในตนเอง (อาจเขียนเป็นข้อๆ)
- ไตร่ตรองโดยนั่งสงบนิ่ง แล้วจินตนาการว่า ตนเองจะมีความสุขเพียงใด หากได้สร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นภายในใจ

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- ขอบทสนทนาให้นักเรียน 6 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ออกมาวางเรียงตัวโดมิโนให้ได้ยาวที่สุด โดยนักเรียนคนอื่นๆ ร่วมสังเกตและให้กำลังใจ

ตัวอย่างการวางเรียงโดมิโน

- นักเรียนร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

- หากเปรียบเทียบโดมิโนแต่ละตัว เป็นคนในสังคม นักเรียนคิดว่า การที่โดมิโนล้มทับซ้อนกัน ไปเรื่อย ๆ เปรียบกับการไม่มีสันติสุขในสังคมได้หรือไม่ อย่างไร
- ผู้อื่นมีส่วนช่วยในการสร้างสันติสุขให้กับตัวเราหรือไม่ อย่างไร
- ครูกล่าวเชื่อมโยงประเด็น การสร้างสันติสุขในสังคม (เราทุกคนส่งผลเชื่อมโยงถึงกัน ดังนั้น หากเรามีสันติสุขภายในใจตนเองแล้ว ยังสามารถช่วยให้ผู้อื่นและสังคมมีสันติสุขด้วยเช่นกัน)

ขั้นตอน

- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็น “สันติสุขตามแนววิถีไทย” แล้วครูบันทึกความคิดเห็นลงบนกระดาน
- นักเรียนแบ่งกลุ่ม (จำนวนกลุ่มขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนในห้อง) วาดภาพในหัวข้อ “โรงเรียนในฝัน สันติสุขตามวิถีไทย” ลงในกระดาษ A3 หรือกระดาษร้อยปอนด์ โดยครูชี้แนะให้นักเรียนในกลุ่ม ร่วมจินตนาการว่า โรงเรียนที่มีสันติสุขตามวิถีไทย ลักษณะของครู นักเรียน สิ่งแวดล้อม ตลอดจนชุมชนใกล้โรงเรียน เป็นอย่างไร
- ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยครูและนักเรียนคนอื่น ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และชื่นชม

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นต่อไปนี้
 - ความหมายของ “สันติสุข”
 - วิธีการสร้างสันติสุขให้กับตนเอง และสังคม
- นักเรียนนั่งสงบนิ่ง เพื่อไตร่ตรองถึงวิธีการที่ตนเองจะเป็นผู้ร่วมสร้างสันติสุขให้กับสังคม โดยเริ่มต้นจากมีสันติสุขภายในใจของตนเองเป็นอันดับแรก

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 โดมิโน
- 5.2 เรื่อง ฟังเสียงหัวใจคนอื่น ดีเขาเราเจ็บ และใจเย็นเดินช้า
- 5.3 กระดาษ A3 หรือ กระดาษปอนด์

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น
- 6.3 ภาพวาด “โรงเรียนในฝัน สันติสุขตามแนววิถีไทย”

เรื่อง ฟังเสียงหัวใจคนอื่น ตีเขาเราเจ็บ ใจเย็นเดินช้า

อาจารย์ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ได้มอบหมายให้นักศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน และมีครอบครัวแล้ว ได้ทำโครงการพัฒนาชีวิตตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ฟังเสียงหัวใจคนอื่น

นักศึกษาที่มีกิจการเป็นของตนเองคนหนึ่ง ทำโครงการ “ลดความใจร้อนด้วยการฟังคนอื่นอย่างสงบ” เขาบอกเหตุที่ทำให้เขาเลือกทำโครงการนี้ผ่านการเล่าเรื่องสะเทือนใจให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนฟังว่า เขาเพิ่งใช้ไม้เบสบอลทุบตีทำร้ายลูกจ้างคนหนึ่งบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นต้องส่งโรงพยาบาล เมื่อจับได้ว่าลูกจ้างคนนั้นเป็นผู้ขโมยของไปขายหลายครั้ง หลังจากทำไปแล้ว เขาเสียใจกับเหตุการณ์นั้น และกับอีกหลายต่อหลายเหตุการณ์ที่คล้าย ๆ กัน เมื่อทำโครงการนี้แล้วเขาพบว่าตนเองเปลี่ยนแปลงไป เขาเล่าเรื่องการเปลี่ยนแปลงเรื่องหนึ่งที่เพิ่งเกิดขึ้นว่า ลูกน้องคนหนึ่งขับรถไปเฉี่ยวรถคนอื่นที่จอดอยู่ข้างทาง เจ้าของรถสืบทราบมาว่ารถใครมาเฉี่ยวก็โทรศัพท์มาหาเขา เขาบอกว่า หากเป็นเมื่อก่อน ลูกน้องคนนั้นคง “โดนอัด” แต่ครั้งนี้เขาเลือกที่จะเรียกลูกน้องมาสอบถามว่าเกิดอะไรขึ้น เขาให้อภัย และบอกว่าต่อไปให้บอกเขาทันทีที่มีอุบัติเหตุแม้เพียงเล็กน้อย แล้วเขาก็โทรศัพท์ไปบอกเจ้าของรถคันที่ถูกเฉี่ยวว่า “ขอโทษ” เขาพร้อมจะชดเชยค่าเสียหายให้ทั้งหมด ขอให้แจ้งมาว่าทำอะไร แต่เขาต้องพบกับความแปลกใจเมื่อเจ้าของรถฟังเสียงเขาแล้ว บอกว่า “ไม่เป็นไร” เรื่องดี ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ทำให้เขาตั้งใจที่จะ “ฟัง” เสียง “หัวใจ” ของผู้อื่นมากขึ้น จากที่ไม่ใคร่สนใจความรู้สึกของคนอื่น ก็สนใจมากขึ้น

ตีเขาเราเจ็บ

นักศึกษาคนหนึ่งทำโครงการ “นับหนึ่งถึงร้อยค่อยพูด” เธอเล่าว่า ที่ผ่านมาพูดหรือทำอะไรไปแล้วมักต้องเสียใจในภายหลังเสมอ เช่น ครั้งหนึ่งเธอกำลังทำงานบ้านอยู่ในบ้าน มองออกไปนอกบ้านเห็นลูกชายเล็ก ๆ วัยซุกซน 2 คนเล่นรถมอเตอร์ไซด์กันอยู่ คนพี่ขึ้นขี่บนเบาะ คนน้องอยู่ข้างรถ พอหันไปอีกทีเห็นรถล้มลงมาทับน้องร้องไห้ จึงพุ่งออกไปตีคนพี่จนร้องไห้ตามไปอีกคน เมื่อทุกอย่างสงบลง สอบถามจึงได้ความว่า คนน้องเป็นคนดึงรถล้มเอง เหตุการณ์นี้ทำให้เธอรู้สึกเสียใจจนร้องไห้ไปด้วยอีกคน เหตุการณ์ทำนองนี้เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าในชีวิต

อาจารย์ถามเธอว่า “เมื่อทำร้ายร่างกายลูกแล้วใครเจ็บบ้าง” เธอนิ่งคิดอยู่ครู่หนึ่งก่อนตอบด้วยเสียงเบา ๆ ว่า “ลูกเจ็บ ฉันก็เจ็บ” ตอบแล้วเธอก็ยกกระดาษทิชชูขึ้นซับน้ำตาที่ซึมออกมา

เธอเล่าต่อว่า เมื่อทำโครงการนี้แล้ว เธอรู้สึกตนเองสงบลง การสังเกตตนเองในชีวิตประจำวันทำให้เห็นอารมณ์และอาการทางกายของตนเองที่พุ่งขึ้นมาบ่อย ๆ แล้วสามารถชะลอปฏิกิริยาไว้ได้ทัน ช่วยให้เธอได้พบความสุขในชีวิต

ปาทหารีย์ข้าวหวาน

นักศึกษาหญิงวัยกลางคนคนหนึ่งเธอเป็นคนขยัน ทำงานพร้อมกันหลายอย่าง และทุ่มเทจริงจังมากกับทุกงานที่ทำ ดั้นเข้ารีบมาทำงานอย่างหนึ่ง พอสายก็ต้องรีบไปทำอีกอย่าง และอีกหลาย ๆ อย่างในระหว่างวัน การประสบความสำเร็จในงานแต่ละงานมีผลต่อความรู้สึกของเธอมาก เธอเป็นคนมุ่งมั่น ทำอะไรเร็ว แม้แต่กินข้าวก็กินเร็ว ไม่กินาทีก็เสร็จ เธอจึงเลือกทำโครงการเรื่อง “โครงการเลี้ยงอาหารให้ชาวลุงของข้าพเจ้า” ในการทำโครงการนี้นักศึกษาจะต้องทำ “สมุดบันทึกการสังเกตตนเอง” แล้วนำประสบการณ์มาแบ่งปันกันในห้องเรียน วันนั้นเธอเล่าด้วยคำพูดเรียบ ๆ ง่าย ๆ ถึงกับตนเองว่า “เพิ่งรู้ว่าข้าวมียาวหวาน อาหารที่อร่อยเป็นยังไง”

เพิ่งรู้ว่าการใช้เวลากับการกินอาหารแต่ละมื้อเกิน 5 นาที ที่ไม่มีใครเกิดขึ้นในชีวิตของคนที่ทำอะไรอย่างเร่งรีบมาทั้งชีวิตอย่างเธอ จะทำให้ชีวิตมีความสุขขึ้นมาอย่างง่าย ๆ ได้เช่นนี้ และยังสุขขึ้นอีกเมื่อพบตนเองนั่งพร้อมหน้าพร้อมตาร่วมกับคนอื่น ๆ ในครอบครัว ได้เห็นดวงตาและท่าทางของลูกที่มีต่อพฤติกรรมแปลกใหม่ของแม่ที่ค่อยๆ เคี้ยว ค่อยๆกลืน ค่อยๆใช้เวลากับการลิ้มรสอาหาร การทำโครงการนี้ทำให้เธอได้พบความสัมพันธ์ที่อบอุ่นใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นในครอบครัว ทำให้เธอเริ่มเบนความสนใจจาก “งาน” มาที่ “คน” มากขึ้น

ที่มา

สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์. ตักสุบใส่กะโหลก ชะโงกดูใจ. นนทบุรี: พีเอ็นเอส ครีเอชั่น, 2554.

1. ผลการเรียนรู้

- 1.1 นักเรียนบอกความสำคัญของสิ่งสร้างตามธรรมชาติรอบตัวได้
- 1.2 นักเรียนบอกคุณประโยชน์ของสิ่งสร้างตามธรรมชาติรอบตัวได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

- 2.1.1 ความสำคัญและคุณประโยชน์ของสิ่งสร้างตามธรรมชาติรอบตัว

2.2 ด้านทักษะ

- 2.2.1 นักเรียนสื่อความโน้มน้าวให้ผู้อื่นได้สัมผัส ซาบซึ้งถึงความน่าพิศวงของสิ่งสร้างตามธรรมชาติ

2.3 ด้านคุณลักษณะ

- 2.3.1 ส่งเสริมสมรรถนะในการคิด วิเคราะห์
- 2.3.2 ส่งเสริมสมรรถนะในการสื่อสาร
- 2.3.3 ส่งเสริมสมรรถนะในการแก้ปัญหา

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความสำคัญของสิ่งสร้างตามธรรมชาติรอบตัว
- 3.2 คุณประโยชน์ของสิ่งสร้างตามธรรมชาติรอบตัว

4. กิจกรรมการเรียนรู้

คุณค่าพระวรสาร

- การซาบซึ้งถึงความน่าพิศวงของธรรมชาติสิ่งสร้าง
- ความยินดี

คาบที่ 1

ขั้นนำ

- นักเรียนดูรูปภาพสิ่งสร้างตามธรรมชาติ (สัตว์ ดอกไม้ ทะเล ก้อนเมฆ ทุ่งหญ้า หมอก พระอาทิตย์ขึ้น) แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
 - นักเรียนรู้จักภาพต่าง ๆ เหล่านี้หรือไม่ พร้อมบอกข้อมูลประกอบภาพสั้น ๆ (ครูอาจอธิบายให้ข้อมูลในแต่ละภาพเพิ่มเติม)
 - นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับภาพเหล่านี้ (นักเรียนให้คำตอบในแต่ละภาพ)

- ครูกล่าวเชื่อมโยงประเด็น “ความซาบซึ้งและมหัศจรรย์ใจในสิ่งสร้างตามธรรมชาติ

ขั้นสอน

- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - ใครเป็นผู้สร้างธรรมชาติอันสวยงาม และน่าพิศวงนี้
 - สิ่งสร้างตามธรรมชาติเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นมาจากเหตุใด
- ครูชี้ชวนให้นักเรียนมองธรรมชาติรอบตัว แล้วระลึกถึงพระเยซู พระผู้สร้างที่ช่วยให้เราได้มอบคุณความสวยงามของธรรมชาติ
- นักเรียนทำกิจกรรม “กระตุ้นต่อมเอ๊ะ” โดยครูให้นักเรียนวาดรูปสิ่งสร้างตามธรรมชาติรอบตัวที่ทำให้นักเรียนรู้สึกมหัศจรรย์ใจ พร้อมทั้งเขียนบรรยายความรู้สึกได้รูปภาพ ลงในกระดาษ A4 (หมายเหตุ หากเป็นไปได้ ในคาบเรียนนี้ครูควรจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เดินชมธรรมชาติรอบโรงเรียนหรือบริเวณสถานที่ที่ครูเห็นสมควร)

ขั้นสรุป

- ครูขออาสาสมัครนักเรียน 1 - 2 คน ออกมาเล่าความรู้สึกมหัศจรรย์ใจที่มีต่อสิ่งสร้างตามธรรมชาติ
- นักเรียนไตร่ตรองด้วยการนั่งหลับตา สงบจิตใจ โดยครูเปิดเพลงเสียงธรรมชาติประกอบ (หมายเหตุ หากครูไม่สะดวกในการเปิดเพลง เนื่องจากเป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน ครูสามารถให้นักเรียนไตร่ตรอง นั่งสงบจิตใจ แล้วรับรู้ถึงสัมผัสจากธรรมชาติ)

คาบที่ 2

ขั้นนำ

- นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างสิ่งสร้างตามธรรมชาติรอบตัวของนักเรียน พร้อมทั้งบอกความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้น

ขั้นสอน

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม (จำนวนกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนทั้งหมด) แล้วพลัดกันแสดง/นำเสนอผลงาน “กระตุ้นต่อมเอ๊ะ” ให้สมาชิกในกลุ่มได้ชม โดยเมื่อนำเสนอจบ 1 คน สมาชิกคนอื่น ๆ ร่วมกันชื่นชมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสร้างหรือธรรมชาติที่เพื่อนได้นำเสนอ
- สมาชิกในกลุ่มร่วมกันคัดเลือกผลงาน “สิ่งสร้างหรือธรรมชาติที่นักเรียนซาบซึ้งและมหัศจรรย์ใจ” มากที่สุด มานำเสนอหน้าชั้นเรียน
- นักเรียนระดมความคิดในประเด็นต่อไปนี้
 - สิ่งสร้างหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวมีความสำคัญต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
 - หากสิ่งสร้างหรือธรรมชาติถูกทำลาย หรือเสียหายไป จะส่งผลต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
 - ประโยชน์ของสิ่งสร้างและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติคืออะไร
 - นักเรียนมีวิธีปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตที่ช่วยรักษามรดกธรรมชาติ อย่างไร

(ครูอาจสอดแทรก ยกตัวอย่างสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การรักษั้ธรรมชาติในโรงเรียน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น)

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นต่อไปนี้
 - ความสำคัญและประโยชน์ของสิ่งสร้างตามธรรมชาติรอบตัว
 - การร่วมมือกันในการหวงแหนธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อคนรุ่นต่อไป
- นักเรียนได้ไตร่ตรองด้วยการนั่งหลับตา สงบจิตใจ ระลึกถึงความงามของธรรมชาติ โดยครูเปิดเพลงเสียงธรรมชาติประกอบ

5. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 5.1 รูปภาพธรรมชาติ
- 5.2 กระดาษ A4 เพื่อทำกิจกรรม “กระตุ้นต่อมเอ๊ะ”
- 5.3 เพลงบรรเลงเสียงธรรมชาติ
- 5.4 พื้นที่สีเขียวภายในโรงเรียน

6. วัดและประเมินผล

- 6.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
- 6.2 สังเกตการแสดงความคิดเห็น
- 6.3 ตรวจจากภาพวาดและการเขียนบรรยายในกิจกรรม “กระตุ้นต่อมเอ๊ะ”